

CZEŚĆ 3

**Wykaz towarów niebezpiecznych, przepisy
szczególne oraz wyłączenia dotyczące
towarów niebezpiecznych pakowanych
w ilościach ograniczonych i wyłączonych**

DZIAŁ 3.1

PRZEPISY OGÓLNE

3.1.1 Wstęp

Poza przepisami wskazanymi w tabeli zawartej w niniejszej części, powinny być dodatkowo przestrzegane przepisy ogólne z każdej części, działu i rozdziału. Przepisy te nie są podane w tabelach. Jeżeli przepis ogólny pozostaje w sprzeczności z przepisem szczególnym, to stosuje się przepis szczególny.

3.1.2 Prawidłowa nazwa przewozowa

UWAGA: W odniesieniu do prawidłowych nazw przewozowych stosowanych przy przewozie próbek, patrz 2.1.4.1.

3.1.2.1 Prawidłowa nazwa przewozowa stanowi część pozycji tabeli A w dziale 3.2 najściślej opisującą wymieniony w niej towar i jest zapisana wielkimi literami (integralną częścią prawidłowej nazwy przewozowej są również: cyfry, litery greckie, przedrostki „sec”, „tert” oraz litery „m”, „n”, „o”, „p”). W nawiasie następującym po prawidłowej nazwie przewozowej może być podana nazwa alternatywna, równoważna prawidłowej nazwie przewozowej, np. ETANOL (ALKOHOL ETYLOWY). Części opisowe pozycji tabeli A zapisane małymi literami nie stanowią części prawidłowej nazwy przewozowej.

3.1.2.2 Jeżeli spójniki „i” lub „lub” zapisane są małymi literami lub poszczególne nazwy oddzielone są przecinkami, to w dokumencie przewozowym lub na sztuce przesyłki może nie być konieczne umieszczanie wszystkich nazw zawartych w danej pozycji. Ma to zastosowanie w szczególności do pozycji, w których pod jednym numerem UN występuje kombinacja różnych nazw. Poniżej podano przykłady ilustrujące wybór prawidłowej nazwy przewozowej dla takich pozycji:

(a) UN 1057 ZAPALNICZKI lub POJEMNIKI DO NAPEŁNIANIA ZAPALNICZEK
- prawidłową nazwą przewozową jest odpowiednia nazwa wybrana z poniższych:

ZAPALNICZKI,
POJEMNIKI DO NAPEŁNIANIA ZAPALNICZEK;

(b) UN 2793 WIÓRY METALI ŻELAZNYCH Z WIERCENIA, WIÓRY METALI ŻELAZNYCH Z FREZOWANIA, WIÓRY METALI ŻELAZNYCH Z TOCZENIA, WIÓRY METALI ŻELAZNYCH Z CIĘCIA w postaci podatnej na samonagrzewanie. Prawidłową nazwą przewozową jest odpowiednia nazwa wybrana z poniższych:

WIÓRY METALI ŻELAZNYCH Z WIERCENIA,
WIÓRY METALI ŻELAZNYCH Z FREZOWANIA,
WIÓRY METALI ŻELAZNYCH Z TOCZENIA,
WIÓRY METALI ŻELAZNYCH Z CIĘCIA.

3.1.2.3 Prawidłowe nazwy przewozowe mogą być użyte odpowiednio w liczbie pojedynczej lub mnogiej. Ponadto, jeżeli jako część prawidłowej nazwy przewozowej użyte są wyrazy precyzujące, to kolejność ich zapisu w dokumentach lub na sztuce przesyłki jest dowolna. Na przykład nazwa „DIMETYL

OAMINA, ROZTWÓR WODNY” może być zapisana jako „ROZTWÓR WODNY DIMETYLOAMINY”. W odniesieniu do materiałów klasy 1 dopuszcza się stosowanie nazw handlowych lub wojskowych, które zawierają prawidłową nazwę przewozową uzupełnioną opisem.

3.1.2.4 Wiele materiałów występuje pod innymi pozycjami w postaci ciekłej i stałej (patrz definicje materiału ciekłego i materiału stałego, podane w 1.2.1) lub w postaci stałej

i w roztworze. Materiały takie mają odrębne numery UN, które nie muszą następować bezpośrednio po sobie¹.

3.1.2.5 W przypadku materiału stałego, zgodnego z definicją podaną w 1.2.1, nadawanego do przewozu w stanie stopionym, prawidłowa nazwa przewozowa powinna być uzupełniona wyrazem precyzującym „STOPIONY” (np. ALKILOFENOL STAŁY I.N.O. STOPIONY), o ile wyraz ten nie jest już zawarty w nazwie materiału zapisanej wielkimi literami w tabeli A w dziale 3.2.

3.1.2.6 Jeżeli z powodu skłonności materiału do niebezpiecznej reakcji w normalnych warunkach przewozu jego przewóz bez stabilizacji jest zabroniony na podstawie przepisów 2.2.x.2, to prawidłowa nazwa przewozowa materiału ze stabilizatorem powinna zawierać wyraz „STABILIZOWANY(A)” (np. „MATERIAŁ CIEKŁY TRUJĄCY ORGANICZNY I.N.O. STABILIZOWANY”). Wymaganie to nie dotyczy materiałów samoreaktywnych i nadtlenków organicznych oraz przypadków, gdy wymieniony wyraz zawarty jest w nazwie pisanej wielkimi literami, podanej w kolumnie (2) w tabeli A w dziale 3.2.

Jeżeli, w celu stabilizacji takich materiałów, zapobiegającej niebezpiecznemu wzrostowi ciśnienia lub wytworzeniu nadmiernej ilości ciepła stosuje się temperaturę kontrolowaną, lub kombinację stabilizacji chemicznej i kontrolowania temperatury, to:

(a) dla cieczy i ciał stałych, których temperatura samoprzyspieszającej się polimeryzacji (TSP)² (wyznaczona bez lub w obecności inhibitora, jeżeli zastosowanie ma stabilizacja chemiczna) jest niższa lub równa temperaturze wskazanej w 2.2.41.1.21, zastosowanie mają przepisy 2.2.41.1.17, przepis szczególny 386 działu 3.3, przepis szczególny V8 z działu 7.2, przepis szczególny S4 z działu 8.5 i przepisy działu 9.6, przy czym określenie „TSR” stosowane w tych przepisach obejmuje również określenie „TSP”, gdy dany materiał ulega polimeryzacji;

(b) dla gazów: warunki przewozu powinny być zatwierdzone przez właściwą władzę.

3.1.2.7 Wodziany mogą być przewożone pod prawidłową nazwą przewozową materiału w postaci bezwodnej.

3.1.2.8 *Nazwy ogólne lub „inaczej nieokreślone” (I.N.O.)*

3.1.2.8.1 Prawidłowe nazwy przewozowe ogólne i „I.N.O.”, którym przyporządkowano przepis szczególny 274 lub 318 w kolumnie (6) tabeli A w dziale 3.2, powinny być uzupełnione nazwą techniczną towarów, o ile przepisy krajowe lub umowa międzynarodowa nie zakazują ujawnienia nazwy materiału podlegającego specjalnej kontroli. W przypadku materiałów wybuchowych klasy 1 opis towaru niebezpiecznego może być uzupełniony nazwami handlowymi lub stosowanymi w wojsku. Nazwy techniczne powinny być podane w nawiasach, bezpośrednio po prawidłowej nazwie przewozowej. Mogą być również dodane wyrazy „zawiera”, „zawierający”, „mieszanina”, „roztwór”, itp. oraz zawartość procentowa składnika technicznego, np. „UN 1993 MATERIAŁ ZAPALNY CIEKŁY I.N.O. (ZAWIERA KSYLEN I BENZEN), 3, II”.

3.1.2.8.1.1 Jako nazwa techniczna powinna być użyta zwyczajowa nazwa chemiczna lub nazwa biologiczna lub inna, aktualnie stosowana w poradnikach naukowych i technicznych, czasopismach i publikacjach. Nie powinny być używane do tego celu nazwy handlowe. W przypadku pestycydów, powinny być używane wyłącznie nazwy zwyczajowe ISO, nazwy zawarte w dokumencie Światowej Organizacji Zdrowia (WHO) „The WHO

¹ Np. UN 1665 NITROKSYLENY CIEKŁE i UN 3447 NITROKSYLENY STAŁE.

² Definicja temperatury samoprzyspieszającej się polimeryzacji (TSP) podana jest pod 1.2.1.

Recommended Classification of Pesticides by Hazard and Guidelines to Classification” lub nazwy substancji aktywnych.

- 3.1.2.8.1.2 Jeżeli mieszanina towarów niebezpiecznych opisana jest za pomocą jednej z nazw „ogólnych” lub „I.N.O.”, dla której ma zastosowanie przepis szczególnie 274 wskazany w kolumnie (6) tabeli A w dziale 3.2, to należy podać nazwy najwyżej dwóch składników decydujących o zagrożeniu (zagrożeniach) stwarzanych przez taką mieszaninę, chyba, że przepisy krajowe lub umowa międzynarodowa zakazują ich ujawnienia, ponieważ są to materiały podlegające specjalnej kontroli. Jeżeli sztuka przesyłki zawierająca mieszaninę oznakowana jest nalepką ostrzegawczą wskazującą zagrożenie dodatkowe, to jedna z dwóch nazw technicznych umieszczonych w nawiasach powinna być nazwą składnika powodującego konieczność stosowania tej nalepki.

UWAGA: Patrz 5.4.1.2.2.

- 3.1.2.8.1.3 Poniżej podano przykłady ilustrujące dobór prawidłowej nazwy przewozowej, uzupełnionej nazwą techniczną materiału, dla pozycji I.N.O. i ogólnej, o których mowa:

UN 2902   PESTYCYD TRUJĄCY CIEKŁY I.N.O. (drazoksolon),
UN 3394   MATERIAŁ METALOORGANICZNY PIROFORYCZNY CIEKŁY
REAGUJĄCY Z WODĄ (trimetylogal).

3.1.3   **Roztwory lub mieszaniny**

UWAGA: Jeżeli materiał jest konkretnie wymieniony z nazwy w tabeli A w dziale 3.2, to podczas przewozu powinna być stosowana jego prawidłowa nazwa przewozowa, zawarta w kolumnie (2) w tabeli A w dziale 3.2. Takie materiały mogą zawierać zanieczyszczenia techniczne (np. pochodzące z procesu produkcyjnego) lub dodatki dla poprawy ich stabilności lub w innych celach, które nie mają wpływu na ich klasyfikację. Jednakże, materiał wymieniony z nazwy, zawierający zanieczyszczenia techniczne lub dodatki dla poprawy jego stabilności lub w innych celach, które mają wpływ na ich klasyfikację, powinien być uważany za roztwór lub mieszaninę (patrz 2.1.3.3).

- 3.1.3.1   Roztwór lub mieszanina nie podlega przepisom ADR, jeżeli ich charakterystyki, właściwości, postać lub stan fizyczny są tego rodzaju, że nie spełniają kryteriów, włącznie z kryteriami wynikającymi z doświadczenia ludzkiego, co uniemożliwia włączenie takiego roztworu lub mieszaniny do jakiegokolwiek klasy.

- 3.1.3.2   Roztwór lub mieszanina, spełniające kryteria klasyfikacyjne ADR, składające się z prostej substancji dominującej, wymienionej z nazwy w Tabeli A w dziale 3.2 i jednej lub więcej substancji niepodlegających przepisom ADR, lub śladowych ilości jednej lub więcej substancji wymienionych z nazwy w tabeli A w dziale 3.2, powinien być zaliczony do numeru UN i prawidłowej nazwy przewozowej substancji dominującej, wymienionej z nazwy w tabeli A w dziale 3.2, za wyjątkiem gdy:

- (a)   Roztwór lub mieszanina jest wymieniona z nazwy w tabeli A w dziale 3.2;
- (b)   Nazwa i opis substancji wymienionej z nazwy w tabeli A w dziale 3.2 szczegółowo wskazują, że mają one zastosowanie tylko do czystej substancji;
- (c)   Klasa, kod klasyfikacyjny, grupa pakowania lub stan fizyczny roztworu lub mieszaniny są odmienne od takich danych dotyczących substancji wymienionej z nazwy w tabeli A w dziale 3.2; lub
- (d)   Charakterystyki zagrożeń i właściwości roztworu lub mieszaniny wskazują na konieczność podjęcia działań ratowniczych, różnych od wymaganych dla substancji wymienionej z nazwy w tabeli A w dziale 3.2.

Wyrazy zastrzeżone, takie jak „ROZTWÓR” lub „MIESZANINA”, powinny być dodane

jako część prawidłowej nazwy przewozowej, np. „ACETON, ROZTWÓR”. Ponadto, po podstawowym opisie roztworu lub mieszaniny może być podane stężenie w nich głównego składnika, np. „ACETON, ROZTWÓR 75%”.

- 3.1.3.3 Roztwór lub mieszanina, spełniające kryteria klasyfikacyjne ADR, które nie są wymienione z nazwy w tabeli A w dziale 3.2, i które składają się z dwóch lub więcej towarów niebezpiecznych, powinny być zaliczone do pozycji, która składając się z prawidłowej nazwy przewozowej, opisu, klasy, kodu klasyfikacyjnego i grupy pakowania, pozwoli bardziej precyzyjnie opisać roztwór lub mieszaninę.

DZIAŁ 3.2

WYKAZ TOWARÓW NIEBEZPIECZNYCH

3.2.1 Tabela A: Wykaz towarów niebezpiecznych

Objaśnienia

Przyjęto zasadę, że każdy wiersz tabeli A dotyczy materiału (materiałów) lub przedmiotu (przedmiotów) objętego (objętych) odpowiednim numerem UN. Jednakże, w przypadku materiałów lub przedmiotów, które objęte są jednym numerem UN, ale mają różne właściwości chemiczne, fizyczne lub odmiennie warunki przewozu, może występować kilka następujących po sobie wierszy z tym samym numerem UN.

Każda z kolumn tabeli A przeznaczona jest dla określonego zagadnienia, zgodnie ze objaśnieniami podanymi poniżej. Przecięcie kolumny i wiersza (komórka) zawiera informację dotyczącą zagadnienia objętego tą kolumną i odnoszącą się do materiału (materiałów) lub przedmiotu (przedmiotów) objętego (objętych) tym wierszem, przy czym:

- komórki w kolumnach (1) do (4) opisują materiał (materiały) lub przedmiot (przedmioty) objęty (objęte) tym wierszem (informacja dodatkowa w tym zakresie może być podana w kolumnie (6) za pomocą przepisów szczególnych);
- kolejne komórki podają odpowiednie przepisy szczególne w formie pełnej informacji lub kodów. Kody wskazują wymagania szczegółowe, które można znaleźć w części, dziale, rozdziale lub podrozdziale wskazanych w objaśnieniach podanych poniżej. Pusta komórka oznacza, że brak jest przepisów szczególnych i należy stosować tylko przepisy ogólne, albo, że pozostają w mocy ograniczenia przewozowe zawarte w objaśnieniach. Kod alfanumeryczny w tabeli rozpoczynający się oznaczeniem »PS« wyznacza przepis szczególny działu 3.3.”.

W komórkach nie są podawane przepisy ogólne. Można je znaleźć w części, dziale, rozdziale lub podrozdziale wskazanych w objaśnieniach podanych poniżej dla każdej kolumny.

Objaśnienia do kolumn:

Kolumna (1) „Nr UN”

Zawiera numer UN:

- niebezpiecznego materiału lub przedmiotu, jeżeli został on zaliczony do własnego, indywidualnego numeru UN; lub
- pozycji ogólnej lub i.n.o., do której powinny być zaliczone materiały lub przedmioty niebezpieczne niewymienione z nazwy, na podstawie kryteriów („drzew decyzyjnych”) podanych w części 2.

Kolumna (2) „Nazwa i opis”

Zawiera, pisaną wielkimi literami, nazwę materiału lub przedmiotu, jeżeli został on zaliczony do własnego, szczegółowego numeru UN, lub nazwę pozycji ogólnej lub i.n.o., do której ten materiał lub przedmiot został zaliczony na podstawie kryteriów („drzew decyzyjnych”) podanych w części 2. Nazwa ta powinna być użyta jako prawidłowa nazwa przewozowa lub, jeżeli jest to wymagane, jako część prawidłowej nazwy przewozowej (w odniesieniu do szczegółów dotyczących prawidłowej nazwy przewozowej, patrz 3.1.2).

Jeżeli dla określonego materiału lub przedmiotu występuje zróżnicowanie klasyfikacji lub warunków przewozu, to po prawidłowej nazwie przewozowej dodawany jest małymi literami opis wyjaśniający zakres danej pozycji w tabeli.

Kolumna (3a) „Klasa”

Zawiera numer klasy, której tytuł obejmuje materiał lub przedmiot niebezpieczny. Numer klasy przypisany jest zgodnie z procedurami i kryteriami części 2.

Kolumna (3b) „Kod klasyfikacyjny”

Zawiera kod klasyfikacyjny niebezpiecznego materiału lub przedmiotu, przy czym:

- dla niebezpiecznych materiałów lub przedmiotów klasy 1, kod zawiera numer podklasy i literę grupy zgodności, które przypisane są zgodnie z procedurami i kryteriami podanymi w 2.2.1.1.4;
- dla niebezpiecznych materiałów lub przedmiotów klasy 2, kod zawiera numer i literę grupy zagrożenia, które opisane są w 2.2.2.1.2 i 2.2.2.1.3.
- dla niebezpiecznych materiałów lub przedmiotów klas 3, 4.1, 4.2, 4.3, 5.1, 5.2, 6.1, 6.2, 8 i 9, kody opisane są w 2.2.x.1.2¹;
- niebezpieczne materiały lub przedmioty klasy 7 nie mają kodu klasyfikacyjnego.

Kolumna (4) „Grupa pakowania”

Zawiera numer(y) (I, II lub III) grupy pakowania, do której został zaliczony materiał niebezpieczny. Numery grup pakowania określone są na podstawie procedur i kryteriów podanych w części 2. Niektóre materiały i przedmioty nie są zaliczone do grup pakowania.

Kolumna (5) „Nalepki”

Zawiera numer wzoru nalepki (patrz 5.2.2.2 i 5.3.1.7), która powinna być umieszczona na sztukach przesyłki, kontenerach, kontenerach-cysternach, cysternach przenośnych, wieloelementowych kontenerach do gazu (MEGC) i pojazdach. Jednakże dla materiałów lub przedmiotów klasy 7, symbol 7X oznacza nalepkę według wzoru nr 7A, 7B lub 7C, odpowiednio do kategorii (patrz 5.1.5.3.4 i 5.2.2.1.11.1) lub nalepkę nr 7D (patrz 5.3.1.1.3 i 5.3.1.7.2);

Przepisy ogólne dotyczące stosowania nalepek (tzn. numery nalepek i ich umiejscowienie) podane są dla sztuk przesyłki w 5.2.2.1, a dla kontenerów, kontenerów-cystern, wieloelementowych kontenerów do gazu (MEGC), cystern przenośnych i pojazdów w 5.3.1.

UWAGA: Powyższe przepisy dotyczące stosowania nalepek mogą być zmienione na podstawie przepisów szczególnych wskazanych w kolumnie (6).

---

¹ Litera „x” oznacza numer klasy materiału lub przedmiotu pisany bez kropki dzielącej, jeśli występuje ona w numerze klasy.

Kolumna (6) „Przepisy szczególne”

Zawiera kody numeryczne przepisów szczególnych, które powinny być stosowane. Przepisy te dotyczą szerokiej grupy zagadnień, związanych głównie z zawartością kolumn (1) do (5) (np. zakazów przewozu, wyłączeń spod przepisów, objaśnień dotyczących klasyfikacji materiałów niebezpiecznych w określonej postaci oraz przepisów o dodatkowym oznakowaniu i stosowaniu nalepek). Przepisy te podane są w porządku numerycznym w dziale 3.3. Jeżeli dla danego materiału komórka w kolumnie (6) jest pusta, to w odniesieniu do zawartości kolumn (1) do (5) nie mają zastosowania żadne przepisy szczególne.

Kolumna (7a) „Ilości Ograniczone”

W kolumnie tej podano maksymalną ilość towaru na opakowanie wewnętrzne lub przedmiot dla towarów niebezpiecznych przewożonych jako ilości ograniczone, zgodnie z działem 3.4.

Kolumna (7b) „Ilości Wyłączone”

Zawiera kod alfanumeryczny o następującym znaczeniu:

- „E0” oznacza, że dla towarów niebezpiecznych zapakowanych w ilościach wyłączonych brak jest wyłączenia spod przepisów ADR;
- Pozostałe kody alfanumeryczne rozpoczynające się od litery „E” oznaczają, że przepisy ADR nie mają zastosowania, jeżeli spełnione są warunki podane w dziale 3.5.

Kolumna (8) „Instrukcje pakowania”

Zawiera kody alfanumeryczne obowiązujących instrukcji pakowania:

- kody alfanumeryczne rozpoczynające się od litery „P” wskazują instrukcje pakowania dotyczące opakowań i naczyń (z wyjątkiem DPPL i dużych opakowań), a od litery „R” - instrukcje pakowania dotyczące opakowań metalowych lekkich. Instrukcje te, wymienione w porządku numerycznym, podane w 4.1.4.1, wyszczególniają opakowania i naczynia, które są dopuszczone do stosowania. Instrukcje wskazują również, które z ogólnych przepisów pakowania podanych w 4.1.1, 4.1.2 i 4.1.3 oraz przepisów szczególnych podanych w 4.1.5, 4.1.6, 4.1.7, 4.1.8 i 4.1.9, powinny być spełnione. Jeżeli komórka w kolumnie (8) nie zawiera kodu rozpoczynającego się od liter „P” lub „R”, to dany towar niebezpieczny nie może być przewożony w opakowaniach;
- kody alfanumeryczne rozpoczynające się od liter „IBC” wskazują instrukcje pakowania dotyczące dużych pojemników do przewozu luzem (DPPL). Instrukcje te, wymienione w porządku numerycznym, podane w 4.1.4.2, wyszczególniają DPPL, które są dopuszczone do stosowania. Instrukcje wskazują również, które z ogólnych przepisów pakowania podanych w 4.1.1, 4.1.2 i 4.1.3 oraz przepisów szczególnych podanych w 4.1.5, 4.1.6, 4.1.7, 4.1.8 i 4.1.9, powinny być spełnione. Jeżeli komórka w kolumnie (8) nie zawiera kodu rozpoczynającego się od liter „IBC”, to dany towar niebezpieczny nie może być przewożony w DPPL;
- kody alfanumeryczne rozpoczynające się od liter „LP” wskazują instrukcje pakowania dotyczące dużych opakowań. Instrukcje te, wymienione w porządku numerycznym, podane w 4.1.4.3, wyszczególnione duże opakowania, które są dopuszczone do stosowania. Instrukcje wskazują również, które z ogólnych przepisów

pakowania podanych w 4.1.1, 4.1.2 i 4.1.3 oraz przepisów szczególnych podanych w 4.1.5, 4.1.6, 4.1.7, 4.1.8 i 4.1.9, powinny być spełnione. Jeżeli komórka w kolumnie (8) nie zawiera kodu rozpoczynającego się od liter „LP”, to dany towar niebezpieczny nie może być przewożony w dużym opakowaniu;

UWAGA: Instrukcje pakowania, o których mowa powyżej, mogą być zmienione na podstawie przepisów szczególnych wskazanych w kolumnie (9a).

Kolumna (9a) „Szczególne przepisy pakowania”

Zawiera kody alfanumeryczne obowiązujących przepisów szczególnych pakowania:

- kody alfanumeryczne rozpoczynające się od liter „PP” lub „RR”, wskazują przepisy szczególne pakowania dotyczące opakowań i naczyń (z wyjątkiem DPPL i dużych opakowań), które powinny być spełnione dodatkowo. Przepisy te podano w 4.1.4.1, na końcu odpowiednich instrukcji pakowania wskazanych w kolumnie (8) (poprzedzonych literą „P” lub „R”). Jeżeli komórka w kolumnie (9a) nie zawiera kodu rozpoczynającego się od liter „PP” lub „RR”, to przepisy szczególne pakowania podane na końcu odpowiednich instrukcji nie mają zastosowania;
- kody alfanumeryczne, rozpoczynające się od litery „B” lub od liter „BB”, wskazują przepisy szczególne pakowania dotyczące DPPL, które powinny być spełnione dodatkowo. Przepisy te podano w 4.1.4.2, na końcu odpowiednich instrukcji pakowania wskazanych w kolumnie (8) (poprzedzonych literami „IBC”). Jeżeli komórka w kolumnie (9a) nie zawiera kodu rozpoczynającego się od litery „B” lub liter „BB”, to przepisy szczególne pakowania podane na końcu odpowiednich instrukcji nie mają zastosowania;
- kody alfanumeryczne, rozpoczynające się od litery „L” wskazują przepisy szczególne pakowania dotyczące dużych opakowań, które powinny być spełnione dodatkowo. Przepisy te podano w 4.1.4.3, na końcu odpowiednich instrukcji pakowania wskazanych w kolumnie (8) (poprzedzonych literami „LP”). Jeżeli komórka w kolumnie (9a) nie zawiera kodu rozpoczynającego się od litery „L”, to przepisy szczególne pakowania podane na końcu odpowiednich instrukcji nie mają zastosowania.

Kolumna (9b) „Przepisy dotyczące pakowania razem”

Zawiera kody alfanumeryczne, rozpoczynające się od liter „MP”, dotyczące obowiązujących przepisów o pakowaniu razem. Przepisy te podano w porządku numerycznym w 4.1.10. Jeżeli komórka w kolumnie (9b) nie zawiera kodu rozpoczynającego się od liter „MP”, to stosuje się tylko przepisy ogólne (patrz 4.1.1.5 i 4.1.1.6).

Kolumna (10) „Instrukcje dla cystern przenośnych i kontenerów do przewozu luzem”

Zawiera kod alfanumeryczny przypisany do instrukcji dla cystern przenośnych, zgodnie z przepisami podanymi w 4.2.5.2.1 do 4.2.5.2.4 i 4.2.5.2.6. Instrukcja ta odpowiada najmniej ostrym przepisom zatwierdzonym dla przewozu danego materiału w cysternie przenośnej. Kody wskazujące inne instrukcje dla innych cystern przenośnych dopuszczonych również do przewozu tego materiału podane są

w 4.2.5.2.5. Jeżeli kod nie został wskazany, to przewóz w cysternach przenośnych jest dozwolony pod warunkiem, że zezwoli na to właściwa władza, jak podano w 6.7.1.3.

Przepisy ogólne dotyczące projektowania, budowy, wyposażenia, zatwierdzenia typu, badania i znakowania cystern przenośnych zawarte są w dziale 6.7. Przepisy ogólne dotyczące używania (np. napełniania) podane są w 4.2.1 do 4.2.4.

Symbol „(M)” oznacza, że materiał może być przewożony w UN MEGC.

UWAGA: Powyższe wymagania, mogą być zmienione na podstawie przepisów szczególnych wskazanych w kolumnie (11).

Kolumna ta może również zawierać kody alfanumeryczne rozpoczynające się od liter „BK” odpowiednio do typów kontenerów do przewozu luzem opisanych w dziale 6.11, które mogą być używane do przewozu towarów luzem zgodnie z 7.3.1.1(a) i 7.3.2.

Kolumna (11) „Przepisy szczególne dla cystern przenośnych i kontenerów do przewozu luzem”

Zawiera kody alfanumeryczne przepisów szczególnych dla cystern przenośnych, które powinny być stosowane dodatkowo. Kody te, rozpoczynające się od liter „TP”, wskazują przepisy szczególne dotyczące budowy lub używania cystern przenośnych. Są one podane w 4.2.5.3.

UWAGA: Jeżeli jest to technicznie właściwe, to te przepisy szczególne mają zastosowanie nie tylko do cystern przenośnych wymienionych w kolumnie (10), ale także do cystern przenośnych, które mogą być użyte zgodnie z tabelą w 4.2.5.2.5.

Kolumna (12) „Kod cysterny dla cystern ADR”

Zawiera kody alfanumeryczne opisujące typ cysterny, zgodnie z 4.3.3.1.1 (dla gazów klasy 2) lub 4.3.4.1.1 (dla materiałów klas od 3 do 9). Ten typ cysterny odpowiada najniższemu poziomowi wymagań ustalonych dla przewozu danego materiału w cysternie. Kody wskazujące inne dopuszczone typy cystern podane są w 4.3.3.1.2 (dla gazów klasy 2) lub w 4.3.4.1.2 (dla materiałów klas od 3 do 9). Jeżeli komórka w tej kolumnie nie zawiera żadnego kodu, to przewóz danego materiału niebezpiecznego w cysternie jest niedozwolony.

Jeżeli w kolumnie (12) podany jest kod cysterny dla materiałów stałych (S) i dla materiałów ciekłych (L), to dany materiał może być dopuszczony do przewozu w stanie stałym lub w stanie ciekłym (stopionym). Odnosi się to głównie do materiałów o temperaturze topnienia od 20 °C do 180 °C.

Jeżeli w niniejszej kolumnie dla materiału stałego wskazany jest tylko kod cysterny dla materiałów ciekłych (L), oznacza to, że materiał ten jest kierowany do przewozu w cysternach tylko w stanie ciekłym (stopionym).

Przepisy ogólne dotyczące budowy, wyposażenia, zatwierdzenia typu, badania i znakowania, które nie są wskazane w kodzie cysterny, podano w 6.8.1, 6.8.2, 6.8.3 i 6.8.5. Przepisy ogólne dotyczące używania cystern (np. maksymalnego stopnia napełnienia lub minimalnego ciśnienia próbnego) podane są w 4.3.1 do 4.3.4.

Symbol „(M)” umieszczony po kodzie cysterny oznacza, że materiał może być również przewożony w pojazdach bateriach lub w wieloelementowych kontenerach do gazu (MEGC).

Symbol „(+)” umieszczony po kodzie cysterny oznacza, że alternatywne używanie cysterny dozwolone jest tylko wówczas, gdy jest to zaznaczone w świadectwie dopuszczenia typu.

Odnosnie do cystern ze wzmocnionych tworzyw sztucznych, patrz 4.4.1 i dział 6.9; odnośnie do cystern napełnianych podciśnieniowo, patrz 4.5.1 i dział 6.10.

UWAGA: Powyższe wymagania mogą być zmienione na podstawie przepisów szczególnych wskazanych w kolumnie (13).

Kolumna (13) „Przepisy szczególne dla cystern ADR”

Zawiera kody alfanumeryczne przepisów szczególnych dla cystern ADR, które powinny być spełnione dodatkowo, przy czym:

- kody alfanumeryczne rozpoczynające się od liter „TU” wskazują przepisy szczególne dotyczące używania cystern, podane w 4.3.5;
- kody alfanumeryczne rozpoczynające się od liter „TC” wskazują przepisy szczególne dotyczące budowy cystern, podane w 6.8.4 (a);
- kody alfanumeryczne rozpoczynające się od liter „TE” wskazują przepisy szczególne dotyczące elementów wyposażenia cystern, podane w 6.8.4 (b);
- kody alfanumeryczne rozpoczynające się od liter „TA” wskazują przepisy szczególne dotyczące zatwierdzenia typu, podane w 6.8.4 (c);
- kody alfanumeryczne rozpoczynające się od liter „TT” wskazują przepisy szczególne dotyczące badań cystern, podane w 6.8.4 (d);
- kody alfanumeryczne rozpoczynające się od liter „TM” wskazują przepisy szczególne dotyczące znakowania cystern, podane w 6.8.4 (e);

UWAGA: Jeżeli jest to technicznie właściwe, to te przepisy szczególne mają zastosowanie nie tylko do cystern wymienionych w kolumnie (12), ale także do cystern, które mogą być użyte zgodnie z hierarchiami w 4.3.3.1.2 i 4.3.4.1.2.

Kolumna (14) „Pojazdy do przewozu w cysternach”

Zawiera kod określający pojazd (włącznie z ciągnikiem przyczep lub półprzyczep (patrz 9.1.1) stosowany do przewozu danego materiału w cysternie, zgodnie z przepisem podanym w 7.4.2. Przepisy dotyczące budowy i dopuszczenia pojazdu podane są w działach 9.1, 9.2 i 9.7.

Kolumna (15) „Kategoria transportowa / (Kod ograniczeń przewozu przez tunele)”

W górnej części komórki zawiera cyfrę określającą kategorię transportową, do której zaliczony jest materiał lub przedmiot dla celów wyłączenia dotyczącego ilości przewożonych w jednostce transportowej (patrz 1.1.3.6).

W dolnej części komórki, w nawiasie, zawiera kod ograniczeń przewozu przez tunele, określający ograniczenia przejazdu pojazdów przewożących dany materiał lub przedmiot przez tunele drogowe. Znaczenia kodów

podane są w dziale 8.6. W przypadku, gdy kod ograniczeń przewozu przez tunele nie został przypisany, dolna część komórki zawiera znak „(-)”.

Kolumna (16) „Przepisy szczególne dotyczące przewozu - Sztuki Przesyłki”

Zawiera kody alfanumeryczne rozpoczynające się od litery „V”, wskazujące przepisy szczególne (o ile mają zastosowanie) dotyczące przewozu w sztukach przesyłki. Przepisy te podane są w 7.2.4. Przepisy ogólne dotyczące przewozu w sztukach przesyłki podane są w działach 7.1 i 7.2.

UWAGA: Ponadto, powinny być przestrzegane przepisy szczególne dotyczące załadunku, rozładunku i manipulowania ładunkiem, wskazane w kolumnie (18).

Kolumna (17) „Przepisy szczególne dotyczące przewozu - Przewóz Luzem”

Zawiera kody alfanumeryczne rozpoczynające się od liter „VC” oraz kody alfanumeryczne rozpoczynające się od liter „AP” wskazujące odpowiednie przepisy dotyczące przewozu luzem. Przepisy te podane są w 7.3.3. Jeżeli w tej kolumnie nie jest wskazany żaden przepis szczególny, określony kodem „VC” lub inny przepis szczególny wyraźnie zezwalający na taki sposób przewozu oraz w kolumnie (10) nie jest wskazany żaden przepis szczególny, określony kodem „BK” lub inny przepis szczególny wyraźnie zezwalający na taki sposób przewozu, wówczas przewóz luzem nie jest dozwolony. Przepisy ogólne i przepisy dodatkowe dotyczące przewozu luzem podane są w działach 7.1 i 7.3.

UWAGA: Ponadto, powinny być przestrzegane przepisy szczególne dotyczące załadunku, rozładunku i manipulowania ładunkiem, wskazane w kolumnie (18).

Kolumna (18) „Przepisy szczególne dotyczące przewozu – Załadunek, rozładunek i manipulowanie ładunkiem”

Zawiera kody alfanumeryczne rozpoczynające się od liter „CV”, wskazujące odpowiednie przepisy szczególne dotyczące załadunku, rozładunku i manipulowania ładunkiem, podane w 7.5.11. Jeżeli komórka w tej kolumnie nie zawiera żadnego kodu, to mają zastosowanie tylko przepisy ogólne (patrz 7.5.1 do 7.5.10).

Kolumna (19) „Przepisy szczególne dotyczące przewozu - Postępowanie”

Zawiera kody alfanumeryczne rozpoczynające się od litery „S”, wskazujące odpowiednie przepisy szczególne dotyczące postępowania związanego z przewozem. Przepisy te podane są w dziale 8.5 i powinny być stosowane w uzupełnieniu przepisów podanych w działach 8.1 do 8.4. Wskazane przepisy szczególne mają pierwszeństwo przed przepisami działów 8.1 do 8.4 w przypadku, gdy pozostają z nimi w sprzeczności.

Kolumna (20) „Numer rozpoznawczy zagrożenia”

Zawiera dwu- lub trzycyfrowy numer (w niektórych przypadkach poprzedzony literą „X”) - dla materiałów i przedmiotów klas od 2 do 9 lub kod klasyfikacyjny (patrz kolumna 3(b)) - dla materiałów i przedmiotów klasy 1. W przypadkach określonych w 5.3.2.1, numer rozpoznawczy zagrożenia powinien być umieszczony w górnej części tablicy barwy pomarańczowej. Znaczenie numerów rozpoznawczych zagrożeń podano w 5.3.2.3.

DZIAŁ 3.3

PRZEPISY SZCZEGÓLNE DOTYCZĄCE NIEKTÓRYCH MATERIAŁÓW LUB PRZEDMIOTÓW

- 3.3.1** Jeżeli w kolumnie (6) tabeli A w dziale 3.2 wskazano przepis szczególny dotyczący odpowiedniego materiału i przedmiotu, to znaczenie i wymagania tego przepisu szczególnego podane są poniżej. Jeżeli przepis szczególny wymaga oznakowania sztuki przesyłki to powinny być spełnione przepisy 5.2.1.2 (a) i (b). Jeżeli wymagany znak ma formę określonego tekstu umieszczonego w cudzysłowie, np. „Uszkodzone akumulatory litowe”, to wysokość tego znaku powinna wynosić nie mniej niż 12 mm, o ile przepis szczególny lub inny przepis ADR nie stanowi inaczej.
- 16 Próbki nowych lub istniejących materiałów wybuchowych lub przedmiotów z materiałami wybuchowymi mogą być przewożone w sposób wskazany przez właściwą władzę (patrz 2.2.1.1.3) dla celów obejmujących: badanie, klasyfikację, postęp techniczny, kontrolę jakości lub jako próbki handlowe. Próbki materiałów wybuchowych niezwilżonych lub nieodczulonych, powinny być ograniczone do 10 kg i przewożone w małych sztukach przesyłek, zgodnie ze wskazaniami właściwej władzy. Próbki materiałów wybuchowych zwilżone lub odczulone, powinny być ograniczone do 25 kg.
- 23 Mimo, że materiał ten stwarza zagrożenie pożarowe, to wykazuje je tylko w ekstremalnych warunkach pożaru w przestrzeni zamkniętej.
- 32 Materiał ten w każdej innej postaci nie podlega przepisom ADR.
- 37 Jeżeli materiał ten jest powlekany, to nie podlega przepisom ADR.
- 38 Jeżeli materiał ten zawiera nie więcej niż 0,1% węgla wapnia, to nie podlega przepisom ADR.
- 39 Jeżeli materiał ten zawiera mniej niż 30% lub nie mniej niż 90% krzemu, to nie podlega przepisom ADR.
- 43 Jeżeli materiały te nadawane są do przewozu jako pestycydy, to powinny być przewożone pod odpowiednią pozycją pestycydu i zgodnie z przepisami dotyczącymi pestycydów (patrz 2.2.61.1.10 do 2.2.61.1.11.2).
- 45 Siarczki i tlenki antymonu zawierające nie więcej niż 0,5% arsenu w przeliczeniu na masę całkowitą, nie podlegają przepisom ADR.
- 47 Żelazicyjanki i żelazocyjanki nie podlegają przepisom ADR.
- 48 Jeżeli materiał ten zawiera więcej niż 20% cyjanowodoru, to jego przewóz jest zabroniony.
- 59 Jeżeli materiał ten zawiera nie więcej niż 50% magnezu, to nie podlega przepisom ADR
- 60 Jeżeli stężenie materiału jest większe niż 72%, to jego przewóz jest zabroniony.
- 61 Nazwa techniczna uzupełniająca prawidłową nazwę przewozową, powinna być nazwą zwyczajową ISO (patrz również norma ISO 1750:1981 „*Pestycydy i inne agrochemikalia - nazwy zwyczajowe*”, z późniejszymi zmianami), inną nazwą wymienioną w zaleceniach WHO „*Recommended Classification of Pesticides by Hazard and Guidelines to Classification*” lub nazwą substancji czynnej (patrz także 3.1.2.8.1 i 3.1.2.8.1.1).
- 62 Jeżeli materiał ten zawiera nie więcej niż 4% wodorotlenku sodu, to nie podlega przepisom ADR.

- 65 Roztwory wodne nadtlenu wodoru, zawierajace mniej niz 8% nadtlenu wodoru, nie podlegaja przepisom ADR.
- 66 Cynober nie podlega przepisom ADR
- 103 Przewoz azotynu amonu i mieszanin azotynow nieorganicznych z sola amonowa jest zabroniony.
- 105 Nitroceluloza, odpowiadajaca opisom podanym dla UN 2556 lub UN 2557, moze byc zaklasyfikowana do klasy 4.1.
- 113 Przewoz mieszanin chemicznie niestabilnych jest zabroniony.
- 119 Przepis ten obejmuje urzadzenia chlodnicze, w tym lodowki i inne urzadzenia zaprojektowane dla potrzeb przechowywania w nich zywnosci lub innych rzeczy w niskiej temperaturze oraz urzadzenia klimatyzacyjne. Urzadzenia chlodnicze i podzespolu urzadzen chlodniczych nie podlegaja przepisom ADR, jezeli zawieraja mniej niz 12 kg gazu klasy 2, grupy A lub O, zgodnie z 2.2.2.1.3 lub mniej niz 12 litrow roztworu amoniaku (UN 2672).
- 122 Zagrozenia dodatkowe, temperatury kontrolowane i awaryjne, jezeli sa wymagane, oraz numer UN (pozycja ogolna) dla kazdej biezaco klasyfikowanej formulacji nadtlenu organicznego podane sa w 2.2.52.4, w instrukcji pakowania IBC520 podanej w 4.1.4.2 oraz w instrukcji dla cystern przenosnych T23 podanej w 4.2.5.2.6.
- 123 *(Zarezerwowany)*
- 127 Jako flegmatyzatory moga byc uzyte inne obojetne materialy lub obojetne mieszaniny, pod warunkiem, ze maja one identyczne wlasciwoosci flegmatyzujace.
- 131 Material po flegmatyzacji powinien byc znacząco mniej wzraliwy niz suchy PETN.
- 135 Dwuwodna sol sodowa kwasu dichloroizocyjanurowego nie speinia kryteriow klasyfikacyjnych klasy 5.1 i nie podlega przepisom ADR, chyba ze speinia kryteria klasyfikacyjne innej klasy.
- 138 Cyjanek p-bromobenzylu nie podlega przepisom ADR.
- 141 Produkty, ktore przeszly dostateczna obróbke cieplna, w wyniku, ktorej nie stwarzaja zadnego zagrozenia podczas przewozu, nie podlegaja przepisom ADR.
- 142 Mąka z ziaren soi ekstrahowana rozpuszczalnikiem, zawierajaca nie wzęcej niz 1,5% oleju i o wilgotności nie wzększej niz 11%, ktora faktycznie pozbawiona jest rozpuszczalnika zapalnego, nie podlega przepisom ADR.
- 144 Roztwory wodne zawierajace nie wzęcej niz 24% objęsciowych alkoholu nie podlegaja przepisom ADR.
- 145 Napoje alkoholowe zaliczone do III grupy pakowania, przewozone w naczyniach o pojemności nie wzększej niz 250 litrow, nie podlegaja przepisom ADR.
- 152 Klasyfikacja tego materialu moze byc rozna, w zalezności od wielkości czastek i opakowania, ale rozgraniczenia w tym zakresie nie zostaly okreslone doświadczalnie. Wlasciwa klasyfikacja powinna byc dokonana zgodnie z 2.2.1.
- 153 Pozycje te stosuje sie tylko wówczas, gdy wykazano na podstawie badan, ze materialy te w zetknieciu z woda nie sa zapalne, nie sa podatne na

samozapalenie oraz, że mieszanina wydzielonych gazów nie jest palna.

- 162 *(Skreślony)*
- 163 Materiał wymieniony z nazwy w tabeli A w dziale 3.2 nie powinien być przewożony pod tą pozycją. Materiały przewożone pod tą pozycją mogą zawierać nie więcej niż 20% nitrocelulozy, pod warunkiem, że zawiera ona w suchej masie nie więcej niż 12,6% masowych azotu.
- 168 Azbest, który jest zanurzony lub unieruchomiony w lepiszczu naturalnym lub sztucznym (takim jak cement, tworzywo sztuczne, asfalt, żywice lub ruda mineralna) w taki sposób, że nie jest możliwe uwolnienie podczas przewozu niebezpiecznych ilości włókien azbestu łatwych do wchłaniania drogą oddechową, nie podlega przepisom ADR. Wyroby zawierające azbest, które nie spełniają powyższego warunku, nie podlegają przepisom ADR, jeżeli są zapakowane w taki sposób, że nie jest możliwe uwolnienie podczas przewozu niebezpiecznych ilości włókien azbestu łatwych do wchłaniania drogą oddechową.
- 169 Bezwodnik ftalowy w stanie stałym oraz bezwodniki kwasu tetrawodoroftalowego, zawierające nie więcej niż 0,05% bezwodnika maleinowego, nie podlegają przepisom ADR. Bezwodnik ftalowy stopiony, o temperaturze wyższej od jego temperatury zapłonu, zawierający nie więcej niż 0,05% bezwodnika maleinowego, powinien być zaklasyfikowany do UN 3256.
- 172 W przypadku gdy materiał promieniotwórczy stwarza zagrożenie(-a) dodatkowe:
- (a) materiał powinien być zaliczony odpowiednio do I, II lub III grupy pakowania, na podstawie kryteriów grupowych określonych w części 2, odpowiednio do rodzaju dominującego zagrożenia dodatkowego;
  - (b) sztuki przesyłek powinny być zaopatrzone w nalepkę ostrzegawczą odpowiadającą każdemu zagrożeniu dodatkowemu stwarzanemu przez ten materiał; odpowiednie nalepki powinny być umieszczone na jednostce transportowej cargo, zgodnie z przepisami podanymi w 5.3.1;
  - (c) dla potrzeb dokumentacji i oznakowania sztuki przesyłki, prawidłowa nazwa przewozowa powinna być uzupełniona o, podaną w nawiasie, nazwę składnika (składników) mającego (mających) największy wpływ na zagrożenie (zagrożenia) dodatkowe;
  - (d) dokument przewozowy dla towarów niebezpiecznych powinien zawierać numery wzorów nalepek ostrzegawczych odpowiadających każdemu zagrożeniu dodatkowemu, podane w nawiasie po numerze klasy „7”, oraz grupę pakowania, jeżeli została przypisana, zgodnie z 5.4.1.1.1 (d).

W zakresie pakowania, patrz również 4.1.9.1.5.

- 177 Siarczan baru nie podlega przepisom ADR.
- 178 Pozycja ta powinna być użyta tylko w przypadku, gdy nie występuje inna odpowiednia pozycja w tabeli A w dziale 3.2 i tylko za zgodą właściwej władzy państwa pochodzenia. (patrz 2.2.1.1.3).
- 181 Sztuki przesyłek zawierające materiał tego typu powinny być zaopatrzone w nalepkę ostrzegawczą zgodną ze wzorem nr 1 (patrz 5.2.2.2.2), chyba, że właściwa władza państwa pochodzenia zezwoli na nienanoszenie jej na określone opakowanie, w przypadku, gdy wyniki badań wykazały, że materiał w tym opakowaniu nie wykazuje właściwości wybuchowych (patrz 5.2.2.1.9).

- 182 Grupa metali alkalicznych obejmuje: lit, sód, potas, rubid i cez.
- 183 Grupa metali ziem alkalicznych obejmuje: magnez, wapń, stront i bar.
- 186 W celu wyznaczenia zawartości azotanu amonu wszystkie oznaczone jony azotanowe powinny być przeliczone na azotan amonu za pomocą równoważnika cząsteczkowego jonów azotanowych obecnych w mieszaninie.
- 188 Ogniwa i akumulatory przeznaczone do przewozu nie podlegają innym przepisom ADR, jeżeli spełniają następujące wymagania:
- (a) Dla ogniw zawierających lit metaliczny lub stopy litu, zawartość litu jest nie większa niż 1 g, a dla ogniw litowo-jonowych, zdolność magazynowania energii, w watogodzinach jest nie większa niż 20 Wh;
  - (b) Dla akumulatorów zawierających lit metaliczny lub stopy litu, całkowita zawartość litu jest nie większa niż 2 g, a dla akumulatorów litowo-jonowych zdolność magazynowania energii, w watogodzinach jest nie większa niż 100 Wh. Akumulatory litowo-jonowe podlegające temu przepisowi, z wyjątkiem tych, które zostały wyprodukowane przed 1 stycznia 2009 r., powinny mieć na zewnętrznej powierzchni obudowy oznakowanie wskazujące zdolność magazynowania energii w watogodzinach;
  - (c) Każde ogniwo lub akumulator spełnia wymagania określone w 2.2.9.1.7 (a) i (e);
  - (d) Ogniwa i akumulatory, za wyjątkiem, gdy są one zainstalowane w urządzeniu, powinny być zapakowane w opakowanie wewnętrzne chroniące w całości ogniwo lub akumulator. Ogniwa i akumulatory powinny być zabezpieczone przed zwarcie. Obejmuje to również ochronę przed kontaktem z materiałami przewodzącymi znajdującymi się w tym samym opakowaniu, które mogą spowodować zwarcie. Opakowanie wewnętrzne powinno być pakowane w mocne opakowania zewnętrzne zgodne z przepisami 4.1.1.1, 4.1.1.2 i 4.1.1.5;
  - (e) Ogniwa i akumulatory zainstalowane w urządzeniu, powinny być zabezpieczone przed uszkodzeniem i zwarcie, a urządzenie powinno być wyposażone w skuteczne środki zapobiegające przypadkowemu zadziałaniu. Wymagań tych nie stosuje się do urządzeń, które z założenia są aktywne podczas przewozu (nadajniki identyfikacji radiowej (RFID), zegary, czujniki itp.), i które nie są w stanie generować niebezpiecznego wzrostu ciepła. Jeżeli akumulatory zainstalowane są w urządzeniu, to te urządzenie powinno być zapakowane w mocne opakowanie zewnętrzne wykonane z odpowiedniego materiału o wymaganej wytrzymałości i o konstrukcji dostosowanej do jego zawartości i przewidywanego przeznaczenia, z wyjątkiem przypadku, gdy urządzenie, w którym znajduje się akumulator, zapewnia jego wymaganą ochronę;
  - (f) Każda sztuka przesyłki powinna być oznakowana odpowiednim znakiem dla akumulatora litowego, podanym w 5.2.1.9:
Wymaganie to nie ma zastosowania do:
    - (i) sztuk przesyłek zawierających jedynie akumulatory guzikowe zainstalowane w urządzeniu (włącznie z płytkami drukowanymi); oraz
    - (ii) sztuk przesyłek zawierających nie więcej niż 4 ogniwa lub 2 akumulatory zainstalowane w urządzeniu, gdy w danej partii towaru znajdują się nie więcej niż 2 sztuki przesyłek.

- (g) Za wyjątkiem przypadków, gdy akumulatory zainstalowane są w urządzeniach, każda sztuka przesyłki powinna przechodzić z wynikiem pozytywnym badanie na swobodny spadek z wysokości 1,2 m, w każdym z ustawień, bez uszkodzenia zawartych w niej ogniw lub akumulatorów, bez przemieszczenia zawartości umożliwiającego bezpośredni kontakt pomiędzy akumulatorami (lub ogniwami) i bez uwolnienia zawartości; oraz
- (h) Za wyjątkiem przypadków, gdy akumulatory zainstalowane są w urządzeniach lub są zapakowane wraz z nimi, sztuki przesyłek nie powinny przekraczać masy brutto 30 kg.

Określenie „zawartość litu” użyte powyżej, jak również w pozostałym tekście ADR, oznacza masę litu w anodzie ogniwa z litu metalicznego lub stopu litu.

Dla akumulatorów zawierających lit metaliczny i akumulatorów litowo-jonowych przewidziano oddzielne pozycje w celu ułatwienia przewozu tych akumulatorów konkretnymi rodzajami transportu i zapewnienia możliwości stosowania różnych sposobów prowadzenia akcji ratowniczych w sytuacjach awaryjnych.

Dla potrzeb niniejszego przepisu szczególnego, akumulator jednoogniowy zdefiniowany w części III, podrozdział 38.3.2.3 *Podręcznika badań i kryteriów* jest uznawany za „ogniwo”, a jego przewóz powinien być zgodny z wymaganiami dla „ogniw”.

- 190 Urządzenia rozpylające pojemników aerozolowych powinny być zabezpieczone przed przypadkowym uwolnieniem zawartości pojemnika. Pojemniki aerozolowe o pojemności nieprzekraczającej 50 ml, niezawierające składników trujących, nie podlegają przepisom ADR.
- 191 Naczynia małe, o pojemności nieprzekraczającej 50 ml, niezawierające składników trujących, nie podlegają przepisom ADR.
- 194 Temperatury kontrolowana i awaryjna, jeżeli są wymagane, oraz numer UN (pozycja ogólna) dla każdego bieżąco klasyfikowanego materiału samoreaktywnego podane są w 2.2.41.4.
- 196 Pod tą pozycją mogą być przewożone formułacje, które w badaniu laboratoryjnym nie detonują w stanie kawitacji i nie ulegają deflagracji, nie wykazują efektów podczas ogrzewania pod zamknięciem i nie mają właściwości wybuchowych. Formułacje te powinny być ponadto stabilne termicznie (np. TSR dla sztuki przesyłki o masie 50 kg wynosi 60 °C lub więcej). Formułacje niespełniające podanych kryteriów powinny być przewożone zgodnie z przepisami dotyczącymi klasy 5.2 (patrz 2.2.52.4).
- 198 Roztwory nitrocelulozy zawierające nie więcej niż 20% nitrocelulozy mogą być przewożone jako, odpowiednio, farby, wyroby perfumeryjne lub farby drukarskie (patrz UN 1210, 1263, 1266, 3066, 3469 i 3470).
- 199 Związki ołowiu, które zmieszane w stosunku 1:1000 z 0,07 molowym roztworem kwasu solnego i mieszane przez 1 godzinę w temperaturze 23 ± 2 °C wykazują rozpuszczalność nie większą niż 5% (patrz ISO 3711:1990 „*Pigmenty chromianu ołowiu i pigmenty chromianu ołowiowo - molibdenowego – Właściwości i metody badań*”) uważane są za nierozpuszczalne i nie podlegają przepisom ADR, jeżeli nie spełniają kryteriów umożliwiających zaliczenie ich do innych klas.
- 201 Zapalniczki i pojemniki do napełniania zapalniczek powinny być zgodne z przepisami państwa, w którym zostały napełnione. Powinny być one

zabezpieczone przed przypadkowym zadziałaniem. Faza ciekła gazu w temperaturze 15 °C nie powinna przekraczać 85% pojemności naczynia. Naczynia, włącznie z zamknięciami, powinny być odporne na ciśnienie wewnętrzne 2-krotnie wyższe od ciśnienia gazu węglowodorowego skroplonego w temperaturze 55 °C. Mechanizmy zaworów i urządzenia zapalające powinny być pewnie zablokowane, zabezpieczone taśmą, unieruchomione lub zbudowane w taki sposób, aby uniemożliwić ich zadziałanie lub wyciek zawartości podczas przewozu. Zapalniczki nie powinny zawierać więcej niż 10 g gazu węglowodorowego skroplonego. Pojemniki do napełniania zapalniczek nie powinny zawierać więcej niż 65 g gazu węglowodorowego skroplonego.

UWAGA: *W odniesieniu do zapalniczek odpadowych zbieranych oddzielnie, patrz dział 3.3, przepis szczególny 654.*

- 203 Niniejsza pozycja nie powinna być używana do UN 2315 bifenylo polichlorowane ciekłe i do UN 3432 bifenylo polichlorowane stałe.
- 204 *(Skreślony)*
- 205 Pozycja ta nie powinna być stosowana do UN 3155 pentachlorofenol.
- 207 Materiały do wytłaczania mogą być wykonane z polistyrenu, poli(metakrylanu metylu) lub innych materiałów polimerycznych.
- 208 Handlowy azotan wapnia nawozowy składający się głównie z soli podwójnej (azotanu wapnia z azotanem amonu), zawierający nie więcej niż 10% azotanu amonu i nie mniej niż 12% wody krystalizacyjnej, nie podlega przepisom ADR.
- 210 Toksyny ze źródeł roślinnych, zwierzęcych lub bakteryjnych, zawierające materiały zakaźne lub toksyny zawarte w materiałach zakaźnych, powinny być klasyfikowane do klasy 6.2.
- 215 Pozycję tę stosuje się tylko do materiału technicznie czystego lub do zawierających go formułacji, o TSR wyższej niż 75 °C; nie stosuje się jej do formułacji, które są materiałami samoreaktywnymi (odnośnie do materiałów samoreaktywnych, patrz 2.2.41.4). Mieszaniny jednorodne zawierające nie więcej niż 35% masowych azodikarbonamidu i nie mniej niż 65% materiału obojętnego, niespełniające kryteriów innych klas, nie podlegają przepisom ADR.
- 216 Mieszaniny materiałów stałych niepodlegających przepisom ADR z materiałami zapalnymi ciekłymi mogą być przewożone pod tą pozycją bez uprzedniego zastosowania kryteriów klasyfikacyjnych klasy 4.1 pod warunkiem, że podczas załadunku oraz zamykania opakowania lub jednostki transportowej cargo nie występują widoczne wycieki. Szczelnie zamknięte opakowania i przedmioty, zawierające mniej niż 10 ml materiałów zapalnych ciekłych, II lub III grupy pakowania, zaabsorbowanych w materiale stałym, nie podlegają przepisom ADR, pod warunkiem, że nie występuje w nich wolna ciecz.
- 217 Mieszaniny materiałów stałych niepodlegających przepisom ADR z materiałami trującymi ciekłymi mogą być przewożone pod tą pozycją bez uprzedniego zastosowania kryteriów klasyfikacyjnych klasy 6.1 pod warunkiem, że podczas załadunku oraz zamykania opakowania lub jednostki transportowej cargo nie występują widoczne wycieki. Pozycja ta nie powinna być stosowana do materiałów stałych zawierających materiały ciekłe zaliczone do I grupy pakowania.
- 218 Mieszaniny materiałów stałych niepodlegających przepisom ADR z materiałami

żącymi ciekłymi mogą być przewożone pod tą pozycją bez uprzedniego zastosowania kryteriów klasyfikacyjnych klasy 8 pod warunkiem, że podczas załadunku oraz zamykania opakowania lub jednostki transportowej cargo nie występują widoczne wycieki.

- 219 Mikroorganizmy zmodyfikowane genetycznie (GMMO) i organizmy zmodyfikowane genetycznie (GMO), zapakowane i oznakowane zgodnie z instrukcją pakowania P904 podaną w 4.1.4.1, nie podlegają żadnym innym przepisom ADR.

Jeżeli GMMO lub GMO spełniają kryteria klasyfikacyjne do klasy 6.1 lub 6.2 (patrz 2.2.61 lub 2.2.62), to stosuje się przepisy ADR dotyczące przewozu materiałów trujących lub materiałów zakaźnych.

- 220 Po prawidłowej nazwie przewozowej powinna być umieszczona w nawiasie jedynie nazwa techniczna materiału zapalnego ciekłego, będącego składnikiem roztworu lub mieszaniny.

- 221 Do pozycji tej nie powinny być klasyfikowane materiały I grupy pakowania.

- 224 Materiał ten powinien pozostawać w stanie ciekłym w normalnych warunkach przewozu, jeżeli nie wykazano na podstawie badań, że jego wrażliwość w stanie zamrożonym jest mniejsza, niż w stanie ciekłym. Nie powinien on zestalać się w temperaturach powyżej $-15\text{ }^{\circ}\text{C}$.

- 225 Gaśnice zaklasyfikowane do tej pozycji mogą zawierać zainstalowane w nich naboje pobudzające (naboje do uruchamiania mechanizmów o kodzie klasyfikacyjnym 1.4C lub 1.4S) bez konieczności zmiany klasyfikacji z klasy 2, grupy A lub O zgodnie z 2.2.2.1.3, pod warunkiem, że całkowita ilość materiału wybuchowego deflagrującego (miotającego) nie przekracza 3,2 g na jedną gaśnicę. Gaśnice powinny być produkowane, badane, dopuszczane do użytku i oznaczane nalepkami ostrzegawczymi zgodnie z przepisami stosowanymi w państwie producenta.

UWAGA: „Przepisy stosowane w państwie producenta” oznaczają przepisy mające zastosowanie w państwie producenta lub przepisy mające zastosowanie w państwie użytkownika.

Gaśnice w ramach tej pozycji obejmują:

- (a) gaśnice przenośne ręczne;
- (b) gaśnice do instalowania w statkach powietrznych;
- (c) gaśnice montowane na kołach przeznaczone do ręcznego przemieszczania;
- (d) sprzęt gaśniczy lub urządzenia gaśnicze wyposażone w koła lub zamontowane na platformach kołowych lub na pojazdach podobnych do (małych) przyczep; oraz
- (e) gaśnice z wyposażeniem składające się z bębnow ciśnieńowych, nie przystosowane do przetaczania, przenoszone przy pomocy wózka widłowego lub urządzeń dźwigowych podczas załadunku i rozładunku.

UWAGA: Naczynia ciśnieniowe zawierające gazy przeznaczone do użytku w wymienionych powyżej gaśnicach lub do użytku w stacjonarnych instalacjach gaśniczych powinny spełniać wymagania określone w dziale 6.2 oraz wszelkie wymagania mające zastosowanie do poszczególnych towarów niebezpiecznych, w przypadku gdy naczynia ciśnieniowe są przewożone oddzielnie.

- 226 Formułacje tej substancji, zawierające co najmniej 30% nietłotnego, niepalnego flegmatyzatora, nie podlegają przepisom ADR.
- 227 Jeżeli materiał jest flegmatyzowany za pomocą wody i obojętnego materiału nieorganicznego, to zawartość azotanu mocznika nie powinna być wyższa niż 75% masowych, a mieszanina nie powinna być podatna na detonację podczas badania Serii 1, typ (a) według Części I *Podręcznika Badań i Kryteriów*.
- 228 Mieszaniny niespełniające kryteriów dla gazów palnych (patrz 2.2.2.1.5), powinny być przewożone jako UN 3163.
- 230 Ogniwa i akumulatory litowe mogą być przewożone pod tą pozycją, jeżeli odpowiadają przepisom podanym w 2.2.9.1.7.
- 235 Pozycję tę stosuje się do przedmiotów, które zawierają materiały wybuchowe klasy 1 i które mogą zawierać także towary niebezpieczne innych klas. Przedmioty te są używane w celu zwiększenia bezpieczeństwa w pojazdach, statkach i statkach powietrznych – nadmuchiwalce poduszek powietrznych, moduły poduszek powietrznych, wstępne napinacze pasów bezpieczeństwa oraz urządzenia piromechaniczne.
- 236 Żywica poliestrowa w zestawie zawiera dwa składniki: materiał bazowy (klasy 3 lub 4.1, II lub III grupy pakowania) i utwardzacz (nadtlenek organiczny). Użyty nadtlenek organiczny powinien być typu D, E lub F i nie powinien wymagać temperatury kontrolowanej. Zestaw powinien być zaliczony do II lub III grupy pakowania, zgodnie z kryteriami, odpowiednio, klasy 3 lub 4.1, mającymi zastosowanie do materiału bazowego. Ograniczenie ilościowe wskazane w kolumnie (7a) tabeli A w dziale 3.2 odnosi się do materiału bazowego.
- 237 Przewożone membrany filtracyjne, w tym separatory papierowe, materiały używane jako powłoki lub podłoża, itp., nie powinny być podatne na przenoszenie detonacji, zgodnie z jednym z badań Serii 1 typ (a), w Części I *Podręcznika Badań i Kryteriów*.
- Ponadto, właściwa władza może określić na podstawie wyników odpowiedniego badania szybkości palenia, z uwzględnieniem standardowych badań opisanych w podrozdziale 33.2.1, Część III *Podręcznika Badań i Kryteriów*, że nitrocelulozowe membrany filtracyjne w postaci, w której są przewożone, nie podlegają wymaganiom mającym zastosowanie do materiałów zapalnych stałych klasy 4.1.
- 238 (a) Akumulatory mogą być uważane za szczelne, pod warunkiem, że przeszły z wynikiem pozytywnym, bez wycieku elektrolitu, opisane poniżej badania wibracyjne i badania odporności na zmienne ciśnienie.
- Badanie wibracyjne:** Akumulator mocuje się sztywno do płyty wibratora, który uruchamia się do prostego ruchu harmonicznego o amplitudzie 0,8 mm (1,6 mm wychylenia całkowitego). Częstotliwość zmienia się z szybkością 1 Hz/min w granicach pomiędzy 10 a 55 Hz. Cykl dla każdej pozycji mocowania akumulatora (kierunku drgań) trwa 95 ± 5 minut. Akumulator bada się w trzech prostopadłych do siebie położeniach (włączając w to badanie, przy którym otwory do napełniania i odpowietrzania, jeżeli występują, znajdują się w pozycji odwróconej), przy czym czas trwania badania w każdym położeniu powinien być taki sam.

Badanie na zmienne ciśnienie: Po badaniach wibracyjnych, akumulator przechowuje się przez 6 godzin w temperaturze 24 ± 4 °C pod ciśnieniem zmieniającym się, nie mniej niż o 88 kPa. Akumulator bada się w trzech prostopadłych do siebie położeniach (włączając w to badanie, przy którym otwory do napełniania i odpowietrzania, jeżeli występują, znajdują się w pozycji odwróconej), przy czym czas trwania badania w każdym położeniu powinien wynosić nie mniej niż 6 godzin.

- (b) Akumulatory bezobsługowe (żelowe) nie podlegają przepisom ADR, jeżeli w temperaturze 55 °C, elektrolit nie wypływa z przebitej lub pękniętej obudowy, oraz jeżeli akumulatory opakowane jak do przewozu, mają bieguny zabezpieczone przed zwarcie.

- 239 Akumulatory lub ogniwa nie powinny zawierać materiałów niebezpiecznych innych niż sól, siarka lub związki sodu (np. polisiarczki sodu i tetrachloroglinian sodu). Akumulatory lub ogniwa nie powinny być nadawane do przewozu w temperaturze, przy której występuje w nich sól w postaci ciekłej, o ile nie zostało to dopuszczone przez właściwą władzę państwa pochodzenia i nie zostały ustalone przez tę władzę warunki przewozu. Jeżeli państwo pochodzenia nie jest Umawiającą się Stroną ADR, to klasyfikacja i warunki przewozu powinny być zatwierdzone przez właściwą władzę pierwszego państwa będącego Umawiającą się Stroną ADR, do którego dotrze przesyłka.

Ogniwa powinny znajdować się w hermetycznie zamkniętych obudowach metalowych całkowicie zatrzymujących materiały niebezpieczne, i które są zbudowane i zamknięte tak, aby zapobiec uwolnieniu materiałów niebezpiecznych w normalnych warunkach przewozu.

Akumulatory powinny zawierać umocowane w nich ogniwa, całkowicie zamknięte w obudowie metalowej, zbudowanej i zamkniętej tak, aby zapobiec uwolnieniu materiałów niebezpiecznych w normalnych warunkach przewozu.

- 240 Ta pozycja ma zastosowanie jedynie do pojazdów zasilanych akumulatorami mokrymi, akumulatorami sodowymi, akumulatorami z litem metalicznym lub akumulatorami litowo-jonowymi oraz do urządzeń zasilanych akumulatorami mokrymi lub akumulatorami sodowymi, przewożonych z zainstalowanymi akumulatorami. Akumulatory litowe powinny spełniać wymagania podane w 2.2.9.1.7, z wyjątkiem przypadków, gdy w przepisie szczególnym 667 określono inaczej.

Na potrzeby tego przepisu szczególnego pojazdami są urządzenia samojezdne przeznaczone do przewożenia jednej lub więcej osób lub towarów. Przykładami takich pojazdów są napędzane elektrycznie samochody, motocykle, skutery, pojazdy lub motocykle trójkołowe i czterokołowe, samochody ciężarowe, lokomotywy, rowery z dodatkowym napędem elektrycznym i inne pojazdy tego typu (np. pojazdy samobalansujące lub pojazdy bez przynajmniej jednego siedzenia), wózki inwalidzkie, samobieżne kosiarki do trawników, samobieżne maszyny rolnicze i budowlane, łodzie i statki powietrzne. Obejmuje to pojazdy przewożone w opakowaniu. W takim przypadku niektóre części pojazdu mogą być oddzielone od jego konstrukcji, tak, aby zmieściły się w opakowaniu.

Przykładami urządzeń są kosiarki do trawników, maszyny myjące lub modele łodzi i statków powietrznych. Urządzenia zasilane akumulatorami z litem metalicznym lub akumulatorami litowo-jonowymi powinny być zaklasyfikowane odpowiednio do pozycji UN 3091 AKUMULATORY LITOWE METALICZNE W URZĄDZENIACH lub UN 3091 AKUMULATORY LITOWE METALICZNE ZAPAKOWANE Z URZĄDZENIAMI, lub UN 3481 AKUMULATORY

LITOWO-JONOWE W URZĄDZENIACH, lub UN 3481 AKUMULATORY LITOWO-JONOWE ZAPAKOWANE Z URZĄDZENIAMI. Pojazdy hybrydowe, zasilane zarówno silnikiem spalania wewnętrznego, jak i akumulatorami mokrymi, akumulatorami sodowymi, akumulatorami z litem metalicznym lub akumulatorami litowo-jonowymi, przewożone z zainstalowanym (-i) akumulatorem(-ami), powinny być zaklasyfikowane odpowiednio do pozycji UN 3166 POJAZD ZASILANY GAZEM PALNYM lub UN 3166 POJAZD ZASILANY MATERIAŁEM ZAPALNYM CIEKŁYM. Pojazdy, które zawierają ogniwa paliwowe powinny być zaklasyfikowane odpowiednio do UN 3166 POJAZD ZASILANY OGNIWEM PALIWOWYM NA GAZ PALNY lub UN 3166 POJAZD ZASILANY OGNIWEM PALIWOWYM NA MATERIAŁ ZAPALNY CIEKŁY.

Pojazdy mogą zawierać towary niebezpieczne inne niż akumulatory (np. gaśnice, zbiorniki ze sprężonym gazem lub urządzenia bezpieczeństwa) wymagane do ich funkcjonowania lub bezpiecznego działania, i nie podlegają wtedy żadnym dodatkowym wymaganiom dotyczącym tych towarów niebezpiecznych, chyba, że w ADR określono inaczej.

- 241 Formułacja powinna być przygotowana w taki sposób, aby pozostawała jednorodna i nie rozdzielała się podczas przewozu. Formułacje o niskiej zawartości nitrocelulozy nie podlegają przepisom ADR pod warunkiem, że nie wykazują właściwości niebezpiecznych podczas badania ich podatności do detonacji, deflagracji lub wybuchu, gdy są ogrzewane pod zamknięciem zgodnie z warunkami badań serii, odpowiednio, 1 (a), 2 (b) i 2 (c) Części I *Podręcznika Badań i Kryteriów*, a także nie wykazują właściwości materiałów zapalnych stałych, gdy są badane zgodnie z testem nr 1 podanym w rozdziale 33.2.1.4 Części I *Podręczniku Badań i Kryteriów* (materiał w postaci wiórków, w razie potrzeby rozdrobnionych i przesianych do cząstek o wymiarach mniejszych niż 1,25 mm).
- 242 Siarka nie podlega przepisom ADR, jeżeli została odpowiednio uformowana (np. w bryłki, granule, tabletki, pastylki lub płatki).
- 243 Benzyna silnikowa lub paliwo silnikowe stosowane w silnikach z zapłonem iskrowym (np. w pojazdach samochodowych, silnikach stacjonarnych i innych silnikach) powinny być zaliczane do tej pozycji niezależnie od zróżnicowanej lotności.
- 244 Pozycja ta obejmuje np. zgary aluminium, szumowiny aluminium, zużyte katody, zużyte wykładziny wanien, oraz żużel soli aluminium.
- 247 Napoje alkoholowe, zawierające więcej niż 24%, ale nie więcej niż 70% objętościowego alkoholu, jeżeli przewożone są jako półprodukt w procesie produkcyjnym, mogą być przewożone w beczkach drewnianych o pojemności większej niż 250 litrów, ale nie większej niż 500 litrów, spełniających wymagania ogólne podane w 4.1.1 odpowiednio, na następujących warunkach:
  - (a) beczki drewniane powinny być sprawdzone i uszczelnione przed napełnieniem;
  - (b) w beczkach drewnianych powinna być pozostawiona wolna przestrzeń (nie mniej niż 3% ich pojemności) umożliwiająca rozszerzanie się cieczy;
  - (c) beczki drewniane powinny być przewożone z czopami skierowanymi do góry;
  - (d) beczki drewniane powinny być przewożone w kontenerach spełniających

wymagania Konwencji CSC. Każda beczka drewniana powinna być zamocowana w łożu i zaklinowana w odpowiedni sposób, tak aby zapobiec jej przemieszczaniu się podczas przewozu.

249 Żelazocer, stabilizowany w celu zapobieżenia korozji, zawierający nie mniej niż 10% żelaza, nie podlega przepisom ADR.

250 Pozycja ta może być stosowana tylko do próbek substancji chemicznych pobranych do analizy w związku z wdrażaniem Konwencji o Zakazie Rozwijania, Produkcji, Gromadzenia i Stosowania Broni Chemicznych i ich Zniszczeniu. Przewóz materiałów pod tą pozycją powinien być zgodny z procedurami nadzoru i bezpieczeństwa określonymi przez Organizację ds. Zakazu Broni Chemicznych.

Próbki substancji chemicznych mogą być przewożone tylko pod warunkiem udzielenia uprzedniego zezwolenia wydanego przez właściwą władzę lub Dyrektora Generalnego Organizacji ds. Zakazu Broni Chemicznych oraz pod warunkiem,

że próbka odpowiada następującym przepisom:

- (a) Próbka powinna być zapakowana zgodnie z instrukcją pakowania 623 podaną w Instrukcjach Technicznych ICAO (patrz S-3-8 Suplementu); oraz
- (b) Podczas przewozu do dokumentu przewozowego powinna być dołączona kopia zezwolenia na ten przewóz, ze wskazaniem ograniczeń ilościowych oraz przepisów dotyczących pakowania.

251 Pozycja ZESTAW CHEMICZNY lub ZESTAW PIERWSZEJ POMOCY jest przewidziana do stosowania w odniesieniu do pojemników, kaset, itp., zawierających małe ilości różnych materiałów niebezpiecznych używanych na przykład do naprawiania lub celów medycznych, analitycznych lub do badań. Zestawy takie nie mogą zawierać materiałów niebezpiecznych, dla których wskazano ilość „0” w kolumnie (7a) tabeli A w dziale 3.2.

Składniki nie powinny reagować ze sobą niebezpiecznie (patrz „reakcja niebezpieczna” w 1.2.1). Całkowita ilość materiałów niebezpiecznych w jednym zestawie nie powinna przekraczać 1 litr lub 1 kg. Grupa pakowania przypisana do zestawu powinna odpowiadać najostrzejszej z grup pakowania, do których zaliczone są poszczególne materiały zawarte w zestawie.

Jeżeli zestaw zawiera wyłącznie towary niebezpieczne, których nie zaliczono do żadnej grupy pakowania, to w dokumencie przewozowym dla towarów niebezpiecznych nie podaje się grupy pakowania.

Przewożone w pojazdach zestawy pierwszej pomocy lub zestawy naprawcze nie podlegają przepisom ADR.

Zestawy chemiczne i zestawy pierwszej pomocy zawierające w opakowaniach wewnętrznych towary niebezpieczne, które nie przekraczają limitów ilościowych dla ilości ograniczonych właściwych dla poszczególnych materiałów, wskazanych w kolumnie (7a) tabeli A w dziale 3.2, mogą być przewożone zgodnie z przepisami działu 3.4.

252 Roztwory wodne azotanu amonu o stężeniu nieprzekraczającym 80%, zawierające nie więcej niż 0,2% materiału palnego, nie podlegają przepisom ADR pod warunkiem, że azotan amonu pozostaje w roztworze w każdych warunkach występujących podczas przewozu.

266 Jeżeli materiał ten zawiera mniej alkoholu, wody lub flegmatyzatora niż wskazano, to jest on dopuszczony do przewozu jedynie na podstawie specjalnego zezwolenia

właściwej władzy (patrz 2.2.1.1).

- 267 Materiały wybuchowe kruszące Typu C zawierające chlorany, powinny być oddzielone od materiałów wybuchowych zawierających azotan amonu lub inne sole amonowe.
- 270 Uznaje się, że roztwory wodne stałych azotanów nieorganicznych klasy 5.1 nie spełniają kryteriów klasy 5.1, jeżeli stężenie tych azotanów w roztworze, w najniższej temperaturze występującej podczas przewozu, nie przekracza 80% stężenia nasycenia.
- 271 Jako flegmatyzatory można stosować laktozę, glukozę lub podobne substancje, pod warunkiem, że materiał zawiera nie mniej niż 90% masowych takiego flegmatyzatora. Właściwa władza może zaklasyfikować takie mieszaniny do klasy 4.1 na podstawie badań Serii 6(c) opisanych w rozdziale 16 Części I *Podręcznika Badań i Kryteriów*, przeprowadzonych na co najmniej trzech sztukach przesyłek przygotowanych jak do przewozu. Mieszaniny zawierające nie mniej niż 98% masowych flegmatyzatora nie podlegają przepisom ADR. Na sztukach przesyłek z mieszaninami zawierającymi nie mniej niż 90% masowych flegmatyzatora nie wymaga się umieszczenia nalepki ostrzegawczej zgodnej z wzorem nr 6.1.
- 272 Materiał ten jest dopuszczony do przewozu na warunkach klasy 4.1 jedynie na podstawie specjalnego zezwolenia właściwej władzy (patrz UN 0143 lub UN 0150, odpowiednio).
- 273 Jeżeli wykazano za pomocą badania, że próbka o objętości 1 m³ nie ulega samozapaleniu, a temperatura w środku próbki utrzymywanej w czasie 24 godzin w temperaturze nie mniejszej niż 75 ± 2 °C nie przekroczyła 200 °C, to maneb i jego preparaty, stabilizowane przeciw samonagrzewaniu, mogą nie być klasyfikowane do klasy 4.2.
- 274 Obowiązują przepisy podane w 3.1.2.8.
- 278 Materiały te powinny być zaklasyfikowane i przewożone jedynie na podstawie zezwolenia właściwej władzy, wydanego na podstawie wyników badań Serii 2 i Serii 6(c), opisanych w Części I *Podręcznika Badań i Kryteriów*, przeprowadzonych na sztukach przesyłek przygotowanych jak do przewozu (patrz 2.2.1.1). Właściwa władza powinna określić grupę pakowania na podstawie kryteriów podanych w 2.2.3 oraz rodzaju sztuki przesyłki użytej do badań Serii 6(c).
- 279 Klasyfikacja tego materiału, w tym jego zaliczenie do grupy pakowania, została dokonana na podstawie stwierdzonych przypadków zatrucia ludzi, a nie na podstawie kryteriów klasyfikacyjnych podanych w przepisach ADR.
- 280 Pozycję tę stosuje się do urządzeń bezpieczeństwa używanych w pojazdach, statkach i statkach powietrznych: np. nadmuchiwalce poduszek powietrznych, moduły poduszek powietrznych, napinacze pasów bezpieczeństwa i urządzenia piromechaniczne, które zawierają towary niebezpieczne klasy 1 lub innych klas, jeżeli są przewożone jako podzespoły oraz jeżeli te przedmioty, przygotowane jak do przewozu, zostały zbadane zgodnie z badaniami Serii 6(c) opisanymi w Części I *Podręcznika Badań i Kryteriów* i w trakcie badań urządzenie nie wybuchło, a ich obudowy lub naczynia ciśnieniowe nie uległy fragmentacji. Ponadto urządzenia te nie powinny stwarzać zagrożenia rozrzutem lub efektem termicznym, które mogłyby znacznie utrudnić akcję gaśniczą lub inne działania ratownicze w ich

bezpośrednim otoczeniu. Pozycja ta nie ma zastosowania do urządzeń ratowniczych opisanych w przepisie szczególnym 296 (UN 2990 i 3072).

282 (Skreślony)

283 Przedmioty zawierające gaz, stosowane jako elementy amortyzujące wstrząsy, łącznie z urządzeniami absorbującymi energię uderzenia, lub amortyzatory pneumatyczne, nie podlegają przepisom ADR pod warunkiem, że:

- (a) każdy przedmiot ma przestrzeń gazową nie większą niż 1,6 litra i ciśnienie ładunku nieprzekraczające 280 barów, przy czym iloczyn wartości objętości przestrzeni gazowej (w litrach) i ciśnienia ładunku (w barach) nie przekracza 80 (np. 0,5 litra przestrzeni gazowej i 160 barów ciśnienia, 1 litr przestrzeni gazowej i 80 barów ciśnienia, 1,6 litra przestrzeni gazowej i 50 barów ciśnienia lub 0,28 litra przestrzeni gazowej i 280 barów ciśnienia);
- (b) każdy przedmiot charakteryzuje się minimalnym ciśnieniem rozerwania 4-krotnie wyższym od ciśnienia ładunku w temperaturze 20 °C dla przestrzeni gazowej nie większej niż 0,5 litra i 5-krotnie wyższym dla przedmiotów o przestrzeni gazowej większej niż 0,5 litra;
- (c) każdy przedmiot wykonany jest z materiału, który w przypadku rozerwania nie ulega fragmentacji;
- (d) każdy przedmiot wykonany jest zgodnie z systemem zapewnienia jakości uznanym przez właściwą władzę; oraz
- (e) prototyp przedmiotu poddano badaniu na działanie ognia, które wykazało, że spadek ciśnienia w tym przedmiocie spowodowany zniszczeniem uszczelnienia lub zadziałaniem innego urządzenia obniżającego ciśnienie następuje w taki sposób, że przedmiot nie ulega fragmentacji lub wyrzutowi.

Odnośnie do wyposażenia stosowanego przy użytkowaniu pojazdu, patrz również 1.1.3.2 (d).

284 Generator tlenu chemiczny, zawierający materiały utleniające, powinien spełniać następujące wymagania:

- (a) generator zawierający wybuchowe urządzenie uruchamiające, powinien być przewożony pod tą pozycją pod warunkiem, że został on wyłączony z klasy 1 na podstawie *UWAGI* podanej w 2.2.1.1.1 (b);
- (b) nieopakowany generator powinien przejść z wynikiem pozytywnym badanie na swobodny spadek z wysokości 1,8 m na sztywną, niesprężystą, płaską i poziomą powierzchnię, w pozycji najbardziej podatnej na uszkodzenie, nie tracąc przy tym zawartości i nie uruchamiając się;
- (c) jeżeli generator wyposażony jest w urządzenie uruchamiające, to powinno ono posiadać, co najmniej 2 skuteczne zabezpieczenia zapobiegające przypadkowemu uruchomieniu.

286 Nitrocelulozowe membrany filtracyjne objęte tą pozycją, każda o masie nie większej niż 0,5 g, nie podlegają przepisom ADR, jeżeli umieszczone są pojedynczo w przedmiotach lub w uszczelnionych pakietach.

288 Materiały te powinny być zaklasyfikowane i przewożone jedynie na podstawie zezwolenia właściwej władzy, wydanego na podstawie wyników badań Serii 2 i Serii 6(c), opisanych w Części I *Podręcznika Badań i Kryteriów*, przeprowadzonych na sztukach przesyłek przygotowanych jak do przewozu (patrz 2.2.1.1).

- 289 Urządzenia bezpieczeństwa uruchamiane elektrycznie oraz urządzenia bezpieczeństwa pirotechniczne, zamontowane w pojazdach, wagonach, statkach lub statkach powietrznych bądź w ich kompletnych zespołach, takich jak: kolumny kierownicze, panele drzwiowe, fotele itp., nie podlegają przepisom ADR.
- 290 Jeżeli ten materiał promieniotwórczy odpowiada definicjom i kryteriom innych klas, podanym w Części 2, to powinien on być zaklasyfikowany w następujący sposób:
- (a) Jeżeli materiał spełnia kryteria określone dla towarów niebezpiecznych w ilościach wyłączonych, podane w dziale 3.5, to opakowanie powinno spełniać przepisy podane w 3.5.2 oraz przejść badania podane w 3.5.3. Wszystkie inne wymagania mające zastosowanie do sztuk przesyłek wyłączonych z materiałem promieniotwórczym podane w 1.7.1.5, powinno stosować się bez odwołania do innej klasy;
  - (b) Materiał powinien być zaklasyfikowany zgodnie z dominującym zagrożeniem dodatkowym, jeżeli jego ilość przekracza limity ograniczenia podane w 3.5.1.2. Dokument przewozowy powinien zawierać numer UN i prawidłową nazwę przewozową materiału, odpowiednie dla innej klasy, uzupełnioną o nazwę podaną w kolumnie (2) tabeli A w dziale 3.2, odpowiednią dla sztuki przesyłki wyłączonej z zawartością promieniotwórczą, oraz materiał ten powinien być przewożony zgodnie z wymaganiami określonymi dla tego numeru UN. Oto przykład takiej informacji umieszczonej w dokumencie przewozowym:
„UN 1993. Materiał zapalny ciekły i.n.o. (mieszanina etanolu i toulenu), Materiał promieniotwórczy, sztuka przesyłki wyłączona – materiał w ilości ograniczonej, 3, GP II”.
- Dodatkowo, powinny być spełnione wymagania podane w 2.2.7.2.4.1;
- (c) Przepisów działu 3.4, dotyczących przewozu towarów niebezpiecznych pakowanych w ilościach ograniczonych, nie stosuje się do materiałów zaklasyfikowanych zgodnie z przepisem (b);
  - (d) Jeżeli materiał spełnia wymagania przepisu szczególnego, które zwalniają go ze wszystkich wymagań dotyczących towarów niebezpiecznych innych klas, to klasyfikuje się go zgodnie z odpowiednim numerem UN klasy 7 i stosuje się wszystkie wymagania podane w 1.7.1.5.
- 291 Gazy palne skroplone powinny znajdować się w zespołach urządzenia chłodniczego. Zespoły te powinny być zaprojektowane i zbadane na ciśnienie, co najmniej 3-krotnie wyższe od ciśnienia roboczego tego urządzenia. Urządzenia chłodnicze powinny być zaprojektowane i zbudowane z uwzględnieniem obecności w nich gazu skroplonego, w sposób wykluczający, w normalnych warunkach przewozu, rozerwanie lub pęknięcie zespołów znajdujących się pod ciśnieniem. Urządzenia chłodnicze i podzespoły urządzeń chłodniczych nie podlegają przepisom ADR, jeżeli zawierają mniej niż 12 kg gazu.
- 292 *(Skreślony)*
- 293 Do zapalek stosuje się następujące definicje:
- (a) Zapalki sztormowe są to zapalki o główkach przygotowanych z wrażliwej na tarcie mieszaniny zapalającej oraz mieszaniny pirotechnicznej, które palą się małym płomieniem lub bez płomienia, ale z intensywnym wydzieleniem

ciepła;

- (b) Zapalki bezpieczne są to zapalki, które mogą być zapalane tylko przez potarcie o odpowiednio przygotowaną powierzchnię, umieszczone w sposób zwarty w pudełkach, kartonikach lub książeczkach;
- (c) Zapalki zawsze zapalne są to zapalki, które można zapalać przez potarcie o twardą powierzchnię;
- (d) Zapalki woskowane Vesta są to zapalki, które można zapalać przez potarcie o odpowiednio przygotowaną lub twardą powierzchnię.

295 Akumulatory nie muszą być indywidualnie oznakowane napisami i nalepkami, jeżeli takie oznakowanie umieszczane jest na palecie.

296 Niniejsze pozycje stosuje się do urządzeń ratowniczych, takich jak tratwy ratunkowe, indywidualne urządzenia pływające i samonapełniające się zjeżdżalnie. Numer UN 2990 stosuje się do sprzętu samonapełniającego się, a numer UN 3072 - do sprzętu nienapełniającego się samoczynnie. Urządzenia ratownicze mogą zawierać:

- (a) urządzenia sygnałowe (klasa 1), w tym flary sygnalizacyjne dymne i oświetlające, zapakowane w opakowania zapobiegające ich przypadkowemu zadziałaniu;
- (b) wyłącznie w przypadku UN 2990 - naboje i urządzenia uruchamiające podklasy 1.4, grupy zgodności S, które mogą być stosowane w mechanizmach samonapełniających się pod warunkiem, że masa materiału wybuchowego na jedną sztukę sprzętu ratowniczego nie przekracza 3,2 g;
- (c) gazy sprężone lub skroplone klasy 2, grupy A lub O, zgodnie z 2.2.2.1.3;
- (d) akumulatory (klasa 8) i akumulatory litowe (klasa 9);
- (e) zestawy pierwszej pomocy lub zestawy naprawcze, zawierające małe ilości towarów niebezpiecznych (tzn.: materiałów klas 3, 4.1, 5.2, 8 lub 9); lub
- (f) zapalki zawsze zapalne zapakowane w opakowania zapobiegające ich przypadkowemu zapaleniu.

Urządzenia ratownicze zapakowane w mocne, sztywne opakowania zewnętrzne o całkowitej masie brutto 40 kg, niezawierające innych towarów niebezpiecznych niż gazy sprężone lub skroplone klasy 2 grupy A lub O, w naczyniach o pojemności nie większej niż 120 ml, zainstalowane wyłącznie w celu aktywacji urządzenia, nie podlegają przepisom ADR.

298 *(Skreślony)*

300 Mączka rybna, odpady rybne lub mączka z kryła nie powinny być ładowane, jeżeli ich temperatura podczas załadunku jest wyższa niż 35 °C lub przekracza o 5 °C temperaturę otoczenia.

302 Jednostki transportowe cargo fumigowane, niezawierające innych towarów niebezpiecznych, podlegają tylko przepisom rozdziału 5.5.2.

303 Naczynia powinny być zgodne z kodami klasyfikacyjnymi zawartych w nich gazów lub mieszanin gazów, określonych zgodnie z przepisami działu 2.2.2.

304 Pozycja ta może być stosowana tylko do przewozu nieaktywowanych akumulatorów, które zawierają suchy wodorotlenek potasu, i które przeznaczone są do aktywacji przed zastosowaniem przez dodanie do poszczególnych ogniów

odpowiedniej ilości wody.

- 305 Materiały te, w stężeniach nie większych niż 50 mg/kg, nie podlegają przepisom ADR.
- 306 Pozycja ta może być użyta tylko w odniesieniu do materiałów, które są zbyt niewrażliwe, aby zostały zaklasyfikowane do klasy 1 podczas badania zgodnie z badaniami Serii 2 *Podręcznika Badań i Kryteriów*, Część I.
- 307 Pozycja ta może być użyta tylko do jednorodnych mieszanin zawierających jako główny składnik azotan amonu, w ramach następujących ograniczeń składu mieszaniny:
- (a) nie mniej niż 90% azotanu amonu zawierającego nie więcej niż 0,2% wszystkich palnych materiałów organicznych w przeliczeniu na węgiel z możliwym dodatkiem materiału, który jest nieorganiczny i obojętny w stosunku do azotanu amonu; lub
  - (b) mniej niż 90%, ale więcej niż 70% azotanu amonu z innymi materiałami nieorganicznymi lub więcej niż 80%, ale mniej niż 90% azotanu amonu zmieszanego z węglanem wapnia lub dolomitom i/lub mineralnym siarczanem wapnia i z nie więcej niż 0,4% wszystkich palnych/organicznych materiałów w przeliczeniu na węgiel; lub
  - (c) nawozy azotowe na bazie azotanu amonu zawierające mieszaniny azotanu amonu i siarczanu amonu, w tym azotanu amonu w stężeniu większym niż 45%, ale nie większym niż 70%, oraz nie więcej niż 0,4% wszystkich palnych/organicznych materiałów w przeliczeniu na węgiel, przy czym suma składów procentowych mieszaniny azotanu amonu i siarczanu amonu jest większa niż 70%.
- 309 Pozycja ta ma zastosowanie do nieuczulonych emulsji, zawiesin i żelów, zawierających głównie mieszaninę azotanu amonu i paliwa, przeznaczonych do wytwarzania materiałów wybuchowych kruszących Typu E, tylko po dalszej obróbce przed użyciem.

Mieszanina dla typowych emulsji ma następujący skład: 60-85% azotanu amonu, 5-30% wody, 2-8% materiału palnego, 0,5-4% emulgatora, 0-10% rozpuszczalnych preparatów uniepalniających, oraz dodatki śladowe. Azotan amonu może być zastępowany częściowo nieorganicznymi solami azotanowymi.

Mieszanina dla typowych zawiesin i żelów ma następujący skład: 60-85% azotanu amonu, 0-5% nadchloranu sodu lub potasu, 0-17% azotanu urotropiny lub azotanu monometyloaminy, 5-30% wody, 2-15% materiału palnego, 0,5-4% zagęszczacza, 0-10% rozpuszczalnych preparatów uniepalniających, oraz dodatki śladowe. Azotan amonu może być zastępowany częściowo nieorganicznymi solami azotanowymi.

Materiały powinny przejść pozytywnie badania 8 (a), (b) i (c) Serii 8 *Podręcznika Badań i Kryteriów*, Część I, rozdział 18 i powinny zostać dopuszczone przez właściwą władzę.

- 310 Wymagania w zakresie badań określone w części III, podrozdziale 38.3 *Podręcznika Badań i Kryteriów* nie mają zastosowania do serii produkcyjnych zawierających nie więcej niż 100 ogniw lub akumulatorów, lub prototypów ogniw lub akumulatorów przewożonych w celu ich zbadania, jeżeli są zapakowane zgodnie z instrukcją pakowania P910 podaną w 4.1.4.1

Dokument przewozowy powinien zawierać następujący zapis: „Przewóz zgodny

z przepisem szczególnym 310”.

Uszkodzone lub wadliwe ogniwa, akumulatory, lub ogniwa i akumulatory zawarte w urządzeniach powinny być przewożone zgodnie z przepisem szczególnym 376 i zapakowane zgodnie z, odpowiednio, instrukcją pakowania P908 podaną w 4.1.4.1 lub LP904 podaną w 4.1.4.3.

Ogniwa, akumulatory, lub ogniwa i akumulatory zawarte w urządzeniach przewożone w celu ich utylizacji lub recyklingu mogą być zapakowane zgodnie z przepisem szczególnym 377 i instrukcją pakowania P909 podaną w 4.1.4.1.

- 311 Materiały nie powinny być przewożone pod tą pozycją, jeżeli nie zostały dopuszczone przez właściwą władzę na podstawie wyników odpowiednich badań wykonanych zgodnie z Częścią I *Podręcznika Badań i Kryteriów*. Opakowania powinny zapewniać, że zawartość procentowa rozcieńczalnika nie obniży się poniżej poziomu zatwierdzonego przez właściwą władzę w czasie przewozu.
- 312 Pojazdy napędzane silnikiem z ogniwem paliwowym powinny być zaklasyfikowane odpowiednio do UN 3166 POJAZD ZASILANY OGNIWEM PALIOWYM NA GAZ PALNY lub UN 3166 POJAZD ZASILANY OGNIWEM PALIOWYM NA MATERIAŁ ZAPALNY CIEKŁY. Pozycje te obejmują pojazdy hybrydowe, napędzane zarówno ogniwem paliwowym, jak i silnikiem spalania wewnętrznego, z akumulatorami mokrymi, akumulatorami sodowymi, akumulatorami z litem metalicznym lub akumulatorami litowo-jonowym, przewożone z zainstalowanym(-i) akumulatorem(ami).

Inne pojazdy zawierające silnik spalania wewnętrznego powinny być zaklasyfikowane odpowiednio do UN 3166 POJAZD ZASILANY GAZEM PALNYM lub UN 3166 POJAZD ZASILANY MATERIAŁEM ZAPALNYM CIEKŁYM. Pozycje te obejmują pojazdy hybrydowe, zasilane zarówno silnikiem spalania wewnętrznego, jak i akumulatorami mokrymi, akumulatorami sodowymi, akumulatorami z litem metalicznym lub akumulatorami litowo-jonowymi, przewożone z zainstalowanym(-i) akumulatorem(ami).

Akumulatory litowe powinny spełniać wymagania podane w 2.2.9.1.7, z wyjątkiem przypadków, gdy w przepisie szczególnym 667 określono inaczej.

- 313 *(Skreślony)*
- 314 (a) Materiały te są podatne na rozkład egzotermiczny w podwyższonych temperaturach. Rozkład może być inicjowany przez ciepło lub zanieczyszczenia, np. sproszkowane metale: żelazo, mangan, kobalt, magnez oraz ich związki;
- (b) Podczas trwania przewozu, materiały te powinny być osłonięte przed nasłonecznieniem, wszystkimi źródłami ciepła i powinny być umieszczane w miejscach dobrze wentylowanych.
- 315 Niniejsza pozycja nie powinna być używana do materiałów klasy 6.1, które spełniają kryteria toksyczności inhalacyjnej odpowiadające I grupie pakowania podane w 2.2.61.1.8.
- 316 Niniejsza pozycja ma zastosowanie tylko do podchlorynu wapnia suchego, jeżeli jest przewożony w postaci nierozsypujących się tabletek.
- 317 Określenie „Rozszczepialny-wyłaczony” stosuje się tylko do tych materiałów rozszczepialnych i sztuk przesyłek zawierających materiały rozszczepialne, które są wyłączone zgodnie z 2.2.7.2.3.5.

- 318 Dla celów dokumentacyjnych, prawidłowa nazwa przewozowa powinna być uzupełniona nazwą techniczną (patrz 3.1.2.8). Jeżeli przewożone materiały zakaźne są nieznanne, ale podejrzewa się, że spełniają kryteria pozwalające włączyć je do kategorii A i zaliczyć do UN 2814 lub UN 2900, to określenie „**Podejrzanie materiału zakaźnego kategorii A**” powinno być wpisane do dokumentu przewozowego, w nawiasach następujących po prawidłowej nazwie przewozowej.
- 319 Materiały zapakowane i sztuki przesyłek, które są oznakowane zgodnie z instrukcją pakowania P650, nie podlegają żadnym innym przepisom ADR.
- 320 *(Skreślony)*
- 321 Te układy magazynujące powinny być zawsze uważane jako zawierające wodór.
- 322 Jeżeli towary te są przewożone w postaci niekruszących się tabletek, to zalicza się je do III grupy pakowania.
- 323 *(Zarezerwowany)*
- 324 Jeżeli stężenie jest nie większe niż 99%, to materiał ten wymaga stabilizacji.
- 325 W przypadku heksafluorku uranu nierozszczepialnego lub rozszczepialnego wyłącznego, materiał powinien być zaklasyfikowany do UN 2978.
- 326 W przypadku heksafluorku uranu rozszczepialnego, materiał powinien być zaklasyfikowany do UN 2977.
- 327 Aerosole odpadowe, nadawane zgodnie z 5.4.1.1.3, mogą być przewożone pod tą pozycją w celu naprawy lub utylizacji. Nie muszą być one zabezpieczone przed przemieszczaniem się i przypadkowym rozładowaniem pod warunkiem, że podjęto odpowiednie środki zapobiegające przed niebezpiecznym wzrostem ciśnienia i uwolnieniem niebezpiecznej zawartości. Aerosole odpadowe, inne niż nieszczelne lub poważnie zdeformowane, powinny być pakowane zgodnie z instrukcją pakowania P207 i przepisem szczególnym PP87, lub instrukcją pakowania LP200 i przepisem szczególnym L2. Aerosole nieszczelne lub poważnie zdeformowane powinny być przewożone w opakowaniach awaryjnych pod warunkiem, że podjęto odpowiednie środki zapobiegające niebezpiecznemu wzrostowi ciśnienia.

***UWAGA:** Odnośnie do transportu morskiego, aerosole odpadowe nie powinny być przewożone w kontenerach zamkniętych.*

- 328 Pozycję tę stosuje się do wkładów do ogniwi paliwowych, gdy są one zawarte w urządzeniu lub są zapakowane z urządzeniem. Wkłady do ogniwi paliwowych zainstalowane w układzie wkładów paliwowych lub będące ich częścią, są uważane za wkłady zawarte w urządzeniu. Wkład do ogniwa paliwowego oznacza przedmiot, w którym przechowywane jest paliwo, podawane do ogniwa paliwowego przez zawór(zawory) regulujący(-e) dozowanie paliwa do tego ogniwa paliwowego. Wkłady do ogniwi paliwowych, włącznie z zawartymi w urządzeniach, powinny być tak zaprojektowane i zbudowane, aby w normalnych warunkach przewozu nie następował wyciek paliwa.

Typy konstrukcji wkładów do ogniwi paliwowych, w których stosuje się paliwa ciekłe, powinny wytrzymywać bez wycieku badanie na ciśnienie wewnętrzne przy zastosowaniu ciśnienia 100 kPa (ciśnienie manometryczne).

Za wyjątkiem wkładów do ogniwi paliwowych zawierających wodór w wodorkach

metali, które powinny być zgodne z przepisem szczególnym 339, każdy wkład do ogniwa paliwowego powinien przejść z wynikiem pozytywnym badanie na swobodny spadek na powierzchnię niesprężystą z wysokości 1,2 m, w położeniu, które z największym prawdopodobieństwem może być przyczyną uszkodzenia konstrukcji układu, ale bez uwolnienia zawartości.

Jeżeli akumulatory z litem metalicznym lub akumulatory na bazie jonów litu zawarte są w układzie ogniwa paliwowego, to ładunek powinien być przewożony zgodnie z niniejszą pozycją oraz pozycjami odpowiednimi dla UN 3091 AKUMULATORY LITOWE METALICZNE W URZĄDZENIACH lub UN 3481 AKUMULATORY LITOWO-JONOWE W URZĄDZENIACH.

- 329 *(Zarezerwowany)*
- 330 *(Skreślony)*
- 331 *(Zarezerwowany)*
- 332 Azotan magnezu sześciowodny nie podlega przepisom ADR.
- 333 Mieszaniny etanolu z paliwem silnikowym lub benzyną silnikową przeznaczone do stosowania w silnikach z zapłonem iskrowym (np. w samochodach, silnikach stacjonarnych i innych silnikach), powinny być zaklasyfikowane do tej pozycji, niezależnie od zróżnicowanej lotności.
- 334 Wkład do ogniwa paliwowego może zawierać aktywator pod warunkiem, że jest on zaopatrzony w dwa niezależne środki zapobiegające przypadkowemu zmieszaniu go z paliwem podczas przewozu.
- 335 Mieszaniny materiałów stałych, niepodlegających przepisom ADR, z materiałami zagrażającymi środowisku ciekłymi lub stałymi, powinny być zaklasyfikowane do UN 3077 i mogą być przewożone pod tą pozycją pod warunkiem, że podczas załadunku materiału oraz zamykania opakowania lub jednostki transportowej cargo nie występują widoczne wycieki. Podczas przewozu luzem każda jednostka transportowa cargo powinna być szczelna. Jeżeli podczas załadunku materiału oraz zamykania opakowania lub jednostki transportowej cargo występują widoczne wycieki, to mieszanina powinna być zaklasyfikowana do UN 3082. Szczelne opakowania lub przedmioty zawierające mniej niż 10 ml materiału zagrażającego środowisku ciekłego, zaabsorbowanego w materiale stałym, ale bez oznak jego uwolnienia w opakowaniu lub przedmiocie, lub zawierające mniej niż 10 g materiału zagrażającego środowisku stałego, nie podlegają przepisom ADR.
- 336 Podczas przewozu lotniczego, aktywność pojedynczej sztuki przesyłki z niepalnym materiałem stałym LSA-II lub LSA-III nie powinna przekraczać 3000 A₂.
- 337 Podczas przewozu lotniczego, aktywność sztuk przesyłek Typu B(U) i Typu B(M) nie powinna przekraczać:
- (a) dla materiału promieniotwórczego o niskiej rozpraszalności: wartości określonej w świadectwie zatwierdzenia wzoru sztuki przesyłki;
  - (b) dla materiału promieniotwórczego w postaci specjalnej: 3000 A₁ lub 100 000 A₂, w zależności od tego która jest niższa; lub
  - (c) dla pozostałych materiałów promieniotwórczych: 3000 A₂.
- 338 Każdy wkład do ogniwa paliwowego przewożony pod tą pozycją i przewidziany

do napełniania gazem palnym skroplonym powinien:

- (a) wytrzymać, bez wycieku lub rozerwania, ciśnienie przewyższające, co najmniej 2-krotnie prężność pary zawartości w temperaturze 55 °C;
- (b) zawierać nie więcej niż 200 ml gazu skroplonego palnego, którego prężność pary nie powinna być większa niż 1000 kPa w temperaturze 55 °C; oraz
- (c) przejść badanie w gorącej łaźni wodnej, opisane w 6.2.6.3.1.

- 339 Wkłady do ogniw paliwowych zawierające wodór w wodorkach metali, przewożone pod tą pozycją, powinny mieć pojemność wodną nie większą niż 120 ml.

Ciśnienie we wkładzie do ogniwa paliwowego w temperaturze 55 °C nie powinno być wyższe niż 5 MPa. Typ konstrukcji powinien wytrzymywać, bez wycieku lub rozerwania, ciśnienie obliczeniowe przewyższające co najmniej 2-krotnie, prężność pary zawartości w temperaturze 55 °C lub o 200 kPa wyższe niż ciśnienie obliczeniowe wkładu do ogniwa paliwowego w temperaturze 55 °C, w zależności od tego, które jest wyższe. Ciśnienie, pod którym przeprowadzane jest badanie na swobodny spadek i badania cykliczne z użyciem wodoru, nosi nazwę „ciśnienie minimalne rozerwania obudowy”.

Wkłady do ogniw paliwowych powinny być napełniane zgodnie z procedurami przewidzianymi przez producenta. Do każdego wkładu do ogniwa paliwowego producent powinien dołączać następujące informacje:

- (a) procedury sprawdzania, które powinny być stosowane przed pierwszym i ponownym napełnieniem wkładu do ogniwa paliwowego;
- (b) środki ostrożności i potencjalne zagrożenia, które należy mieć na uwadze;
- (c) metodę określania, kiedy osiągnięto napełnienie nominalne;
- (d) ciśnienie minimalne i maksymalne;
- (e) temperaturę minimalną i maksymalną; oraz
- (f) inne wymagania, które powinny być spełnione podczas pierwszego i powtórnego napełniania, włącznie z rodzajem wyposażenia, które należy stosować podczas pierwszego i powtórnego napełniania.

Wkłady do ogniw paliwowych powinny być tak zaprojektowane i wyprodukowane, aby niemożliwy był wyciek paliwa w normalnych warunkach przewozu. Każdy typ konstrukcji wkładu, włącznie z wkładami stanowiącymi integralną część ogniwa paliwowego, powinien przejść z wynikiem pozytywnym następujące badania:

Badanie na swobodny spadek

Badanie na swobodny spadek z wysokości 1,8 m na powierzchnię niesprężystą w czterech różnych płaszczyznach:

- (a) pionowo, na koniec zawierający zawór odcinający;
- (b) pionowo, na koniec przeciwny do zaworu odcinającego;
- (c) poziomo, na umocowany pionowo trzpień stalowy o średnicy 38 mm; oraz
- (d) pod kątem 45°, na koniec zawierający zawór odcinający.

Podczas badania nie powinien wystąpić wyciek, co stwierdza się za pomocą roztworu mydlanego lub innych równoważnych środków we wszystkich możliwych miejscach wycieku, gdy wkład jest napełniony do jego ciśnienia nominalnego. Następnie, wkład do ogniwa paliwowego powinien być poddawany działaniu ciśnienia hydrostatycznego aż do jego zniszczenia. Zarejestrowane

ciśnienie rozerwania powinno być wyższe o 85% od minimalnego ciśnienia rozerwania obudowy.

Badanie na działanie ognia.

Wkład do ogniw paliwowych napełniony wodorem do jego pojemności nominalnej, powinien być poddany badaniu na działanie ognia. Uważa się, że typ konstrukcji wkładu, który może zawierać urządzenie obniżające ciśnienie stanowiące jego integralną część, przeszedł pozytywnie badanie na działanie ognia, jeżeli:

- (a) ciśnienie wewnętrzne spadło do zera (ciśnienie manometryczne) bez rozerwania wkładu; lub
- (b) wkład wytrzymał bez rozerwania działanie ognia przez nie mniej niż 20 minut.

Badanie cykliczne z użyciem wodoru

Celem tego badania jest potwierdzenie, że podczas eksploatacji zatwierdzony zakres naprężeń dla danego typu konstrukcji nie jest przekraczany.

Wkład do ogniw paliwowych powinien podlegać cyklicznemu badaniu, podczas którego powinien być on napełniany od nie więcej niż 5% nominalnej pojemności wodoru aż do nie mniej niż 95% nominalnej pojemności wodoru i opróżniany do nie mniej niż 5% nominalnej pojemności wodoru. Podczas napełniania powinno być stosowane nominalne ciśnienie napełniania, a temperatury powinny być utrzymywane w zakresie temperatur eksploatacyjnych. Badania cykliczne powinny obejmować nie mniej niż 100 cykli.

Po badaniu cyklicznym wkład do ogniw paliwowych powinien być napełniony i powinna być zmierzona pojemność wodna wyparta przez wkład. Na tej podstawie stwierdza się, że wzór konstrukcyjny wkładu spełnił badanie cyklicznego napełniania i opróżniania, jeżeli pojemność wodna wyparta przez wkład cyklicznie napełniany i opróżniany nie przekracza pojemności wodnej wypartej przez wkład niepoddany cyklicznemu napełnianiu i opróżnianiu, napełniony do 95% pojemności nominalnej i pod ciśnieniem 75% minimalnego ciśnienia rozrywającego obudowę.

Badanie szczelności podczas produkcji

Każdy wkład do ogniwa paliwowego powinien być zbadany na szczelność w temperaturze 15 ± 5 °C, pod ciśnieniem równym jego nominalnemu ciśnieniu napełniania. Nie powinien być widoczny wyciek ujawniany przez pęcherze roztworu mydlanego lub innego równoważnego środka zastosowanego w we wszelkich możliwych miejscach wycieku.

Każdy wkład do ogniwa paliwowego powinien być zaopatrzony w trwale naniesione oznakowanie, zawierające następujące dane:

- (a) nominalne ciśnienie napełniania w MPa;
- (b) numer seryjny producenta wkładów do ogniw paliwowych lub indywidualny numer identyfikacyjny; oraz
- (c) datę ważności, wyznaczoną na podstawie maksymalnego czasu eksploatacji (rok w postaci 4 cyfr; miesiąc w postaci 2 cyfr).

- 340 Zestawy chemiczne, zestawy pierwszej pomocy i zestawy z żywicą poliestrową, zawierające w opakowaniach wewnętrznych materiały niebezpieczne w ilości

nieprzekraczającej limitów ilościowych odnoszących się do poszczególnego materiału pakowanego w ilości wyłączonej, podanych w kolumnie (7b) tabeli A w dziale 3.2, mogą być przewożone zgodnie z przepisami działu 3.5. Materiały klasy 5.2, dla których w kolumnie (7b) tabeli A w dziale 3.2 nie występują indywidualnie zwolnione ilości wyłączone, mogą jednak występować jako składnik takich zestawów w ilościach odpowiadających kodowi E2 (patrz 3.5.1.2).

341 (Zarezerwowany)

342 Szklane naczynia wewnętrzne (takie jak ampułki lub kapsułki), przeznaczone tylko do stosowania w urządzeniach do sterylizacji, jeżeli zawierają mniej niż 30 ml tlenu etylenu na opakowanie wewnętrzne i nie więcej niż 300 ml na opakowanie zewnętrzne, mogą być przewożone zgodnie z przepisami działu 3.5, niezależnie od tego, czy w kolumnie (7b) znajduje się kod „E0”, pod warunkiem, że:

- (a) po napełnieniu sprawdzona będzie szczelność każdego szklanego naczynia wewnętrznego przez umieszczenie go w gorącej łaźni wodnej o takiej temperaturze i na taki okres czasu, że będą one dostateczne dla osiągnięcia ciśnienia wewnętrznego równego prężności pary tlenu etylenu w temperaturze 55 °C. Żadne szklane naczynie wewnętrzne, wykazujące podczas badania oznaki wycieku, deformacji lub inny defekt, nie powinno być przewożone na warunkach niniejszego przepisu szczególnego;
- (b) uzupełnieniem opakowania wymaganego w 3.5.2 jest, aby każde szklane naczynie wewnętrzne umieszczano w szczelnym worku z tworzywa sztucznego, zgodnym z tlenkiem etylenu, który jest w stanie utrzymać zawartość w przypadku uszkodzenia szklanego naczynia wewnętrznego lub wycieku z niego; oraz
- (c) każde szklane naczynie wewnętrzne chronione jest za pomocą odpowiedniego środka zapobiegającego przebiciu worka z tworzywa sztucznego (np. tuby z tektury lub materiału wyściełającego) w przypadku uszkodzenia opakowania (np. przez zgniecenie).

343 Pozycję tę stosuje się do surowej ropy naftowej zawierającej siarkowodor w stężeniu na tyle dużym, aby pary wydzielające się z niej mogły stwarzać zagrożenie inhalacyjne. Ustalenie grupy pakowania powinno opierać się na zagrożeniu zapalnością i zagrożeniu zatruciem inhalacyjnym, zgodnie ze stopniem prezentowanego zagrożenia.

344 Powinny być spełnione przepisy podane w 6.2.6.

345 Gaz ten znajdujący się w naczyniu kriogenicznym otwartym o pojemności maksymalnej 1 litr, z wbudowanymi podwójnymi ściankami szklanymi, pomiędzy których usunięto powietrze (izolacja próżniowa), nie podlega przepisom ADR pod warunkiem, że każde naczynie jest przewożone w opakowaniu zewnętrznym zawierającym odpowiednie materiały wyściełające lub absorpcyjne, w celu ochrony opakowania przed uderzeniem.

346 Naczynie kriogeniczne otwarte, zgodne z przepisami instrukcji pakowania P203 podanej w 4.1.4.1 i nie zawierające innych towarów niebezpiecznych, oprócz UN 1977 azotu schłodzonego skroplonego, który jest całkowicie zaabsorbowany w materiale porowatym, nie podlega żadnym innym przepisom ADR.

347 Ta pozycja powinna być stosowana tylko wówczas, jeżeli na podstawie wyników badań Serii 6(d) według *Podręcznika Badań i Kryteriów* zostało ustalone, że jakiegokolwiek niebezpieczne oddziaływanie w wyniku zadzia

nie rozprzestrzenia się poza sztukę przesyłki.

- 348 Akumulatory wyprodukowane po 31 grudnia 2011 r., powinny być oznakowane na zewnętrznej obudowie informacją o ich zdolności magazynowania energii wyrażonej w watogodzinach.
- 349 Mieszaniny podchlorynu z solą amonową nie są dopuszczone do przewozu. UN 1791 podchloryn, roztwór jest materiałem klasy 8.
- 350 Bromian amonu i jego roztwory wodne oraz mieszaniny bromianu z solą amonową nie są dopuszczone do przewozu.
- 351 Chloran amonu i jego roztwory wodne oraz mieszaniny chloranu z solą amonową nie są dopuszczone do przewozu.
- 352 Chloryn amonu i jego roztwory wodne oraz mieszaniny chlorynu z solą amonową nie są dopuszczone do przewozu.
- 353 Nadmanganian amonu i jego roztwory wodne oraz mieszaniny nadmanganianu z solą amonową nie są dopuszczone do przewozu.
- 354 Materiał ten jest trujący inhalacyjnie.
- 355 Butle tlenowe używane do działań ratowniczych, przewożone pod tą pozycją, mogą zawierać naboje uruchamiające (naboje, urządzenia uruchamiające podklasy 1.4, grupy zgodności C lub S), bez zmiany klasyfikacji w klasie 2 pod warunkiem, że ilość całkowita deflagrujących (napędzających) materiałów wybuchowych nie przekracza 3.2 g na butlę tlenową. Butle tlenowe zawierające naboje uruchamiające, przygotowane jak do przewozu, powinny być wyposażone w skuteczne środki zapobiegające ich przypadkowemu zadziałaniu.
- 356 Układ(-y) magazynowania w wodorkach metali, przeznaczony(-e) do montażu w pojazdach, wagonach, zbiornikach lub statkach powietrznych, powinien (powinny) być zatwierdzony(-e), przed dopuszczeniem do przewozu, przez właściwą władzę państwa producenta¹. Dokument przewozowy powinien obejmować wskazanie, że sztuka przesyłki została zatwierdzona przez właściwą władzę państwa producenta¹, lub kopia zatwierdzenia przez właściwą władzę państwa producenta¹, powinna być dołączona do każdego ładunku.
- 357 Ropa naftowa surowa zawierająca siarkowodór w stężeniu na tyle dużym, aby pary wydzielające się z niej mogły stwarzać zagrożenie zatruciem inhalacyjnym, powinna być zaklasyfikowana do pozycji UN 3494 ROPA NAFTOWA SUROWA WYSOKOSIARKOWA ZAPALNA TRUJĄCA .
- 358 Roztwór nitrogliceryny w alkoholu, zawierający więcej niż 1%, ale nie więcej niż 5% nitrogliceryny, może być zaklasyfikowany do klasy 3 i zaklasyfikowany do UN 3064, pod warunkiem, że wszystkie wymagania określone w instrukcji pakowania P300 podanej w 4.1.4.1 są spełnione.
- 359 Roztwór nitrogliceryny w alkoholu, zawierający więcej niż 1%, ale nie więcej niż 5% nitrogliceryny, powinien być zaklasyfikowany do klasy 1 i zaklasyfikowany do UN 0144, jeżeli nie wszystkie wymagania określone w instrukcji pakowania

---

¹ Jeżeli państwo producenta nie jest Umawiającą się Stroną ADR, to zatwierdzenie powinno być uznane przez właściwą władzę Umawiającej się Strony ADR.

P300 podanej w 4.1.4.1 są spełnione.

- 360 Pojazdy zasilane tylko akumulatorami z litem metalicznym lub akumulatorami litowo-jonowymi powinny być zaklasyfikowane do pozycji UN 3171 pojazd akumulatorowy.
- 361 Pozycję tę stosuje się do kondensatorów dwuwarstwowych o zdolności magazynowania energii większej niż 0,3 Wh. Kondensatory o zdolności magazynowania energii 0,3 Wh lub mniejszej nie podlegają przepisom ADR. Zdolność magazynowania energii oznacza ilość energii utrzymywanej przez kondensator, którą oblicza się na podstawie nominalnego napięcia i nominalnej pojemności. Wszystkie kondensatory, do których stosuje się niniejszą pozycję, włącznie z kondensatorami zawierającymi elektrolit, niespełniającymi kryteriów klasyfikacyjnych żadnej z klas towarów niebezpiecznych, powinny odpowiadać następującym warunkom:
- (a) Kondensatory niezainstalowane w urządzeniu, powinny być przewożone w stanie nienaładowanym. Kondensatory zainstalowane w urządzeniu, powinny być przewożone albo w stanie nienaładowanym, albo powinny być zabezpieczone przed zwarcie;
  - (b) Każdy kondensator powinien być zabezpieczony podczas przewozu przed potencjalnym zagrożeniem zwarcia w następujący sposób:
    - (i) jeżeli zdolność magazynowania energii kondensatora jest nie większa niż 10 Wh albo, jeżeli zdolność magazynowania energii każdego kondensatora w module jest nie większa niż 10 Wh, to kondensator lub moduł powinien być zabezpieczony przed zwarcie lub wyposażony w metalową taśmę łączącą końcówki; oraz
    - (ii) jeżeli zdolność magazynowania energii kondensatora lub kondensator w module ma zdolność większą niż 10 Wh, to ten kondensator lub moduł powinien być wyposażony w metalową taśmę łączącą końcówki;
  - (c) Kondensatory zawierające towary niebezpieczne powinny być tak skonstruowane, aby wytrzymały różnicę ciśnień 95 kPa;
  - (d) Kondensatory powinny być zaprojektowane i zbudowane w taki sposób, aby możliwe było bezpieczne obniżenie ciśnienia, które może wzrosnąć podczas użytkowania, przez otwór wentylacyjny lub membranę odciażającą w obudowie kondensatora. Jakakolwiek ciecz, która uwolni się podczas obniżania ciśnienia powinna być zatrzymana przez obudowę lub urządzenie, w którym kondensator jest zainstalowany; oraz
  - (e) Kondensatory powinny być oznakowane wartością jego zdolności magazynowania energii w Wh.

Kondensatory zawierające elektrolit niespełniający kryteriów klasyfikacyjnych żadnej z klas towarów niebezpiecznych, również gdy są one zainstalowane w urządzeniu, nie podlegają innym przepisom ADR.

Kondensatory zawierające elektrolit spełniający kryteria klasyfikacyjne którejkolwiek z klas towarów niebezpiecznych, o zdolności magazynowania energii nie większej niż 10 Wh, nie podlegają innym przepisom ADR, jeżeli nieopakowane przechodzą z wynikiem pozytywnym, bez utraty zawartości, badanie na swobodny spadek na niesprężystą powierzchnię z wysokości 1,2 m.

Kondensatory zawierające elektrolit spełniający kryteria klasyfikacyjne którejkolwiek klasy towarów niebezpiecznych, które nie są zainstalowane w

urządzeniu i mają zdolność magazynowania energii większą niż 10 Wh, podlegają przepisom ADR.

Kondensatory zainstalowane w urządzeniu i zawierające elektrolit spełniający kryteria klasyfikacyjne którejkolwiek klasy towarów niebezpiecznych, nie podlegają innym przepisom ADR, pod warunkiem, że urządzenie te jest zapakowane w mocne opakowanie zewnętrzne wykonane z odpowiedniego materiału, o odpowiedniej wytrzymałości i konstrukcji, uwzględniającej jego przewidywane przeznaczenie i wykonane w taki sposób, aby uniemożliwiało przypadkowe zadziałanie kondensatorów podczas przewozu. Urządzenia wielkogabarytowe zawierające kondensatory mogą być kierowane do przewozu nieopakowane lub na paletach, pod warunkiem, że dla kondensatorów w nich zainstalowanych zapewnione jest równoważne zabezpieczenie.

UWAGA: Kondensatory, posiadające napięcie szczytowe wynikające z ich konstrukcji (np. kondensatory asymetryczne) nie podlegają niniejszej pozycji.

362 (Zarezerwowany)

- 363 (a) Pozycję niniejszą stosuje się do silników lub maszyn zasilanych paliwami zaklasyfikowanymi jako towary niebezpieczne, za pośrednictwem systemów spalania wewnętrznego lub ogniw paliwowych (np. silniki spalinowe, generatory, sprężarki, turbiny, elementy grzejne itp.), z wyjątkiem wyposażenia pojazdu zaklasyfikowanego do UN 3166, o którym mowa w przepisie szczególnym 666.

UWAGA: Niniejsza pozycja nie odnosi się do wyposażenia wymienionego w 1.1.3.2(a), (d) i (e) 1.1.3.3 oraz 1.1.3.7.

- (b) Silniki lub maszyny opróżnione z paliw ciekłych lub gazowych i które nie zawierają innych towarów niebezpiecznych, nie podlegają przepisom ADR.

UWAGA 1: Uznaje się, że silnik lub maszyna są opróżnione z paliwa ciekłego, gdy zbiornik paliwa ciekłego został opróżniony a silnik lub maszyna nie mogą działać z powodu braku paliwa. Elementy składowe silników lub maszyn, takie jak przewody paliwowe, filtry paliwa i wtryskiwacze nie muszą być umyte, osuszone lub oczyszczone, aby można było uznać, że są opróżnione z paliw ciekłych. Ponadto zbiornik paliwa ciekłego nie musi być myty ani czyszczony.

UWAGA 2: Uznaje się, że silnik lub maszyna są opróżnione z paliwa gazowego, gdy zbiorniki paliwa gazowego są opróżnione z fazy ciekłej (w przypadku gazów skroplonych), ciśnienie w zbiornikach nie przekracza 2 barów a zawór zamykający dopływ paliwa lub zawór odcinający są zamknięte i zabezpieczone.

- (c) Silniki i maszyny zawierające paliwa spełniające kryteria klasyfikacyjne klasy 3 powinny być zaklasyfikowane odpowiednio do pozycji UN 3528 SILNIK SPALANIA WEWNĘTRZNEGO ZASILANY MATERIAŁEM ZAPALNYM CIEKŁYM lub UN 3528 SILNIK ZASILANY OGNIWEM PALIWOWYM NA MATERIAŁ ZAPALNY CIEKŁY lub UN 3528 MASZYNA SPALANIA WEWNĘTRZNEGO ZASILANA MATERIAŁEM ZAPALNYM CIEKŁYM lub UN 3528 MASZYNA ZASILANA OGNIWEM PALIWOWYM NA MATERIAŁ ZAPALNY CIEKŁY.
- (d) Silniki i maszyny zawierające paliwa spełniające kryteria klasyfikacyjne dla gazów palnych klasy 2 powinny być zaklasyfikowane odpowiednio do

pozycji UN 3529 SILNIK SPALANIA WEWNĘTRZNEGO ZASILANY GAZEM PALNYM lub UN 3529 SILNIK ZASILANY OGNIWEM PALIWOWYM NA GAZ PALNY lub UN 3529 MASZYNA SPALANIA WEWNĘTRZNEGO ZASILANA GAZEM PALNYM lub UN 3529 MASZYNA ZASILANA OGNIWEM PALIWOWYM NA GAZ PALNY.

Silniki i maszyny zasilane zarówno gazem palnym, jak i materiałem zapalnym ciekłym powinny być zaklasyfikowane do odpowiedniej pozycji UN 3529.

- (e) Silniki i maszyny zawierające paliwa ciekłe spełniające kryteria klasyfikacyjne podane w 2.2.9.1.10 dla materiałów zagrażających środowisku i niespełniające kryteriów klasyfikacyjnych żadnej innej klasy powinny być zaklasyfikowane odpowiednio do pozycji UN 3530 SILNIK SPALANIA WEWNĘTRZNEGO lub UN 3530 MASZYNA SPALANIA WEWNĘTRZNEGO.
- (f) Silniki lub maszyny mogą zawierać inne towary niebezpieczne niż paliwa (np. akumulatory, gaśnice, zbiorniki ze sprężonym gazem lub urządzenia zabezpieczające) wymagane do ich funkcjonowania lub bezpiecznego działania, i nie podlegają wtedy żadnym dodatkowym wymaganiom dotyczącym tych towarów niebezpiecznych, chyba, że w ADR określono inaczej. Akumulatory litowe powinny jednak spełniać wymagania podane w 2.2.9.1.7, z wyjątkiem przypadków, gdy w przepisie szczególnym 667 określono inaczej.
- (g) Silniki lub maszyny nie podlegają żadnym innym wymaganiom ADR, jeżeli spełnione są następujące wymagania:
  - (i) Silnik lub maszyna, włączając w to opakowania zawierające towary niebezpieczne, powinny spełniać wymagania konstrukcyjne określone przez właściwą władzę w państwie producenta ²;
  - (ii) Wszystkie zawory lub otwory (np. urządzenia oddechowe) powinny być zamknięte podczas przewozu;
  - (iii) Podczas przewozu silniki lub maszyny powinny być ustawione w takiej pozycji, aby zapobiec niezamierzonemu uwolnieniu towarów niebezpiecznych oraz zamocowane w taki sposób, aby zapobiec ich przemieszczeniu, które mogłoby spowodować zmianę ich orientacji lub uszkodzenie;
  - (iv) dla nr UN 3528 i UN 3530:

W przypadku gdy silnik lub maszyna zawiera więcej niż 60 litrów paliwa ciekłego i ma pojemność większą niż 450 litrów, lecz nie większą niż 3000 litrów, to wówczas powinien być oznakowany na dwóch przeciwległych stronach nalepkami ostrzegawczymi zgodnymi z 5.2.2.

W przypadku gdy silnik lub maszyna zawiera więcej niż 60 litrów paliwa ciekłego i ma pojemność większą niż 3000 litrów, to wówczas powinien być oznakowany na dwóch przeciwległych stronach nalepkami ostrzegawczymi zgodnymi z 5.3.1.7, odpowiadającymi nalepkom określonym w kolumnie (5) tabeli A w dziale 3.2.Nalepki

---

²

Na przykład zgodnie z odpowiednimi przepisami dyrektywy 2006/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 17 maja 2006 r. w sprawie maszyn, zmieniającej dyrektywę 95/16/WE (Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej L 157 z 9 czerwca 2006 r., str. 24–86).

powinny być umieszczone na podłożu w kontrastującym kolorze lub otoczone linią przerywaną lub ciągłą.

(v) dla nr UN 3529:

W przypadku gdy zbiornik paliwa silnika lub maszyny ma pojemność wodną większą niż 450 litrów, lecz nie większą niż 1000 litrów, to wówczas powinien być oznakowany na dwóch przeciwległych stronach nalepkami zgodnymi z 5.2.2.

W przypadku gdy zbiornik paliwa silnika lub maszyny ma pojemność wodną większą niż 1000 litrów to wówczas powinien być oznakowany na dwóch przeciwległych stronach nalepkami zgodnymi z 5.3.1.7, odpowiadającymi nalepkom określonym w kolumnie (5) tabeli A w dziale 3.2. Nalepki powinny być umieszczone na podłożu w kontrastującym kolorze lub otoczone linią przerywaną lub ciągłą.

(vi) Dokument przewozowy określony w 5.4.1 jest wymagany wyłącznie wtedy gdy silnik lub maszyna zawiera więcej niż 1000 litrów paliwa ciekłego w przypadku UN 3528 i UN 3530, lub gdy zbiornik paliwa ma pojemność wodną większą niż 1000 litrów – w przypadku UN 3529.

Dokument przewozowy powinien zawierać dodatkowy zapis o treści:
„Przewóz zgodny z przepisem szczególnym 363”.

- 364 Przedmiot ten może być przewożony tylko zgodnie z przepisami działu 3.4, jeżeli sztuka przesyłki, przygotowana jak do przewozu, jest w stanie przejść z wynikiem pozytywnym badanie zgodnie z Serią Badań 6(d) z Części I *Podręcznika Badań i Kryteriów* tak, jak określiła to właściwa władza.
- 365 Odnośnie wyprodukowanych przyrządów i przedmiotów zawierających rtęć, patrz UN 3506.
- 366 Wyprodukowane przyrządy i przedmioty zawierające nie więcej niż 1 kg rtęci, nie podlegają ADR.
- 367 Do celów dokumentacji:
Prawidłowa nazwa przewozowa „materiał pokrewny do farby” może być używana w przypadku sztuk przesyłek zawierających jednocześnie „farbę” oraz „materiał pokrewny do farby”;
Prawidłowa nazwa przewozowa „materiał pokrewny do farby żrący zapalny” może być używana w przypadku sztuk przesyłek zawierających jednocześnie „farbę żrącą zapalną” oraz „materiał pokrewny do farby żrący zapalny”;
Prawidłowa nazwa przewozowa „materiał pokrewny do farby zapalny żrący” może być używana w przypadku sztuk przesyłek zawierających jednocześnie „farbę zapalną żrącą” oraz „materiał pokrewny do farby zapalny żrący”; oraz
Prawidłowa nazwa przewozowa „materiał pokrewny do farby drukarskiej” może być używana w przypadku sztuk przesyłek zawierających jednocześnie „farbę drukarską” oraz „materiał pokrewny do farby drukarskiej”.
- 368 W przypadku heksafluorku uranu, nierozszczepialnego lub rozszczepialnego - wyłączono, materiał klasyfikuje się do UN 3507 lub UN 2978.

- 369 Zgodnie z 2.1.3.5.3 (a) materiał promieniotwórczy w sztuce przesyłki wyłączonej o właściwościach trujących i żrących klasyfikuje się do klasy 6.1 z dodatkowym zagrożeniem działaniem promieniotwórczym i żrącym.

Heksafluorek uranu może być zaklasyfikowany do tej pozycji, wyłącznie jeżeli spełniono warunki podane w 2.2.7.2.4.1.2, 2.2.7.2.4.1.5, 2.2.7.2.4.5.2 oraz, w przypadku materiału rozszczepialnego - wyłączonego - w, 2.2.7.2.3.5.

Oprócz przepisów mających zastosowanie do przewozu materiałów klasy 6.1 z dodatkowym zagrożeniem działaniem żrącym stosuje się przepisy podane w 5.1.3.2, 5.1.5.2.2, 5.1.5.4.1 (b), 7.5.11 CV33 (3.1), (5.1) do (5.4) oraz (6).

Nie wymaga się umieszczania oznakowania klasy 7.

- 370 Pozycję tę stosuje się do:

- azotanu amonu zawierającego więcej niż 0,2% materiałów palnych, łącznie z materiałami organicznymi w przeliczeniu na węgiel, z wyłączeniem domieszek innych materiałów; oraz
- azotanu amonu zawierającego nie więcej niż 0,2% materiałów palnych, łącznie z materiałami organicznymi w przeliczeniu na węgiel, z wyłączeniem domieszek innych materiałów, który daje wynik pozytywny, podczas badania zgodnie z badaniami Serii 2 *Podręcznika Badań i Kryteriów*, Część I. Patrz również UN 1942.

- 371 (1) Pozycję tę stosuje się również do przedmiotów zawierających małe naczynie ciśnieniowe z urządzeniem uwalniającym. Przedmioty te powinny spełniać następujące wymagania:

- (a) pojemność wodna naczynia ciśnieniowego nie może być większa niż 0,5 litra, a ciśnienie robocze w temperaturze 15 °C nie może być wyższe niż 25 barów;
- (b) minimalne ciśnienie rozrywające naczynia ciśnieniowego powinna stanowić co najmniej 4-krotność ciśnienia gazu w temperaturze 15 °C;
- (c) każdy przedmiot powinien być produkowany w taki sposób, aby niezamierzone zapalenie lub uwolnienie było niemożliwe w normalnych warunkach manipulowania, pakowania, przewozu i użytkowania. Warunek ten można spełnić dzięki dodatkowemu urządzeniu zamykającemu połączonemu z aktywatorem;
- (d) każdy przedmiot powinien być produkowany w taki sposób, aby zapobiec niebezpiecznym rozrzutom naczynia ciśnieniowego lub jego części;
- (e) każde naczynie ciśnieniowe powinno być wykonane z materiału, który w przypadku rozerwania nie ulega fragmentacji;
- (f) prototyp przedmiotu powinien być poddany badaniu na działanie ognia. Do tego badania stosuje się przepisy podane w 16.6.1.2 z wyjątkiem (g), 16.6.1.3.1 do 16.6.1.3.6, 16.6.1.3.7 (b) i 16.6.1.3.8 *Podręcznika Badań i Kryteriów*. Należy wykazać, że w przedmiocie występuje spadek ciśnienia spowodowany zniszczeniem uszczelnienia lub innego urządzenia obniżającego ciśnienie w taki sposób, że naczynie ciśnieniowe nie ulega fragmentacji i przedmiot lub jego części nie zostają wyrzucone na odległość większą niż 10 metrów;
- (g) prototyp przedmiotu powinno poddać się następującemu badaniu. Należy

użyć mechanizmu stymulującego w celu zainicjowania działania jednego przedmiotu w trakcie pakowania. Poza sztuką przesyłki nie powinno nastąpić żadne niebezpieczne oddziaływanie, takie jak rozerwanie sztuki przesyłki lub przebicie opakowania przez kawałki metalu lub przez naczynie.

(2) Producent powinien sporządzić dokumentację techniczną dotyczącą prototypu przedmiotu, sposobu wykonania oraz badań i ich wyników. Producent powinien zastosować procedury zapewniające, że przedmioty produkowane w seriach będzie charakteryzowała wysoka jakość, aby były zgodne z prototypem oraz spełniały wymagania określone w (1). Producent przekazuje takie informacje na wniosek właściwej władzy.

372 Pozycję tę stosuje się do kondensatorów asymetrycznych o zdolności magazynowania energii większej niż 0,3 Wh. Kondensatory o zdolności magazynowania energii nie większej niż 0,3 Wh nie podlegają przepisom ADR.

Zdolność magazynowania energii oznacza ilość energii utrzymywanej przez kondensator, którą oblicza się na podstawie poniższego wzoru:

$$Wh = \frac{1}{2} C_N (U_R^2 - U_L^2) \times \frac{1}{3600}$$

stosując pojemność nominalną (C_N), napięcie znamionowe (U_R) oraz dolną granicę napięcia znamionowego (U_L).

Wszystkie kondensatory asymetryczne, do których zastosowanie ma ta pozycja, powinny spełniać następujące warunki:

- (a) kondensatory lub moduły powinny być zabezpieczone przed zwarciami;
- (b) kondensatory powinny być zaprojektowane i zbudowane w taki sposób, aby możliwe było bezpieczne obniżenie ciśnienia, które może wzrosnąć podczas użytkowania, przez otwór wentylacyjny lub membranę odciążającą w obudowie kondensatora. Jakakolwiek ciecz, która uwolni się podczas obniżania ciśnienia powinna zostać zatrzymana przez obudowę lub urządzenie, w którym kondensator jest zainstalowany;
- (c) kondensatory powinny być oznakowane wartością zdolności magazynowania energii w Wh; oraz
- (d) kondensatory zawierające elektrolit spełniający kryteria klasyfikacyjne którejkolwiek klasy towarów niebezpiecznych powinny być tak skonstruowane, aby wytrzymały różnicę ciśnień 95 kPa.

Kondensatory zawierające elektrolit niespełniający kryteriów klasyfikacyjnych żadnej klasy towarów niebezpiecznych, w tym kondensatory w module lub zamontowane w urządzeniu, nie podlegają przepisom ADR.

Kondensatory zawierające elektrolit spełniający kryteria klasyfikacyjne którejkolwiek klasy towarów niebezpiecznych, których zdolność magazynowania energii jest nie większa niż 20 Wh, w tym kondensatory w module, nie podlegają innym przepisom ADR, jeżeli kondensatory przechodzą z wynikiem pozytywnym, bez utraty zawartości, badanie na swobodny spadek na niesprężystą powierzchnię z wysokości 1,2 m.

Kondensatory zawierające elektrolit spełniający kryteria klasyfikacyjne którejkolwiek klasy towarów niebezpiecznych, które nie są zainstalowane w urządzeniu i mają zdolność magazynowania energii większą niż 20 Wh, podlegają przepisom ADR.

Kondensatory zainstalowane w urządzeniu i zawierające elektrolit spełniający kryteria klasyfikacyjne którejkolwiek klasy towarów niebezpiecznych nie podlegają innym przepisom ADR, pod warunkiem, że urządzenie to jest zapakowane w mocne opakowanie zewnętrzne wykonane z odpowiedniego materiału, o odpowiedniej wytrzymałości i konstrukcji, uwzględniającej jego przewidywane przeznaczenie i wykonane w taki sposób, aby uniemożliwiało przypadkowe zadziałanie kondensatorów podczas przewozu. Urządzenia wielkogabarytowe zawierające kondensatory mogą być kierowane do przewozu nieopakowane lub na paletach, pod warunkiem, że dla kondensatorów w nich zainstalowanych zapewnione jest równoważne zabezpieczenie.

UWAGA: *Niezależnie od postanowień tego szczególnego przepisu kondensatory asymetryczne niklowo-węglowe zawierające elektrolity zasadowe klasy 8 powinny być przewożone jako AKUMULATORY MOKRE NAPEŁNIONE ZASADĄ elektryczne.*

373 Detektory promieniowania neutronowego zawierające bezcisnieniowy trifluorek boru mogą być przewożone w ramach tej pozycji, pod warunkiem, że spełnione są następujące warunki:

- (a) każdy detektor promieniowania powinien spełniać poniższe warunki:
  - (i) ciśnienie absolutne w każdym detektorze nie powinno być wyższe niż 105 kPa w temperaturze 20 °C;
  - (ii) ilość gazu nie powinna przekraczać 13 g na detektor;
  - (iii) każdy detektor powinien być produkowany zgodnie z zarejestrowanym programem zapewnienia jakości;

UWAGA: *Do tego celu można zastosować normę ISO 9001.*

- (iv) każdy detektor promieniowania neutronowego powinien posiadać spawaną konstrukcję metalową z twar dolutowanym ceramiczno-metalowym przepustem zespołu; detektory te powinny posiadać minimalne ciśnienie rozrywające wynoszące 1800 kPa, jak wskazano w badaniach kwalifikacyjnych prototypu; oraz
- (v) przed napełnieniem każdy detektor powinien zostać poddany badaniu w odniesieniu do normy szczelności $1 \times 10^{-10} \text{ cm}^3/\text{s}$;
- (b) detektory promieniowania przewożone jako pojedyncze komponenty powinny być przewożone w następujący sposób:
  - (i) detektory powinny być zapakowane w uszczelnione wewnętrzne wykładziny z tworzywa sztucznego z wystarczającą ilością absorbentu lub adsorbentu pozwalającego zaabsorbować lub zaadsorbować całkowitą zawartość gazu;
  - (ii) powinny być pakowane w mocne opakowanie zewnętrzne. Gotowa sztuka przesyłki powinna być na tyle mocna, aby przejść z wynikiem pozytywnym badanie na swobodny spadek z wysokości 1,8 m bez wycieku zawartości gazu z detektorów;
  - (iii) całkowita ilość gazu we wszystkich detektorach nie powinna przekraczać 52 g na opakowanie zewnętrzne;
- (c) gotowe systemy detekcji promieniowania neutronowego zawierające detektory spełniające warunki określone w (a) należy przewozić w następujący sposób:
  - (i) detektory powinno się umieszczać w mocnej uszczelnionej obudowie;
  - (ii) obudowa powinna zawierać wystarczającą ilość absorbentu lub

adsorbentu pozwalającego zaabsorbować lub zaadsorbować całkowitą zawartość gazu;

- (iii) gotowe systemy powinno się pakować w mocne opakowanie zewnętrzne, które jest w stanie przejść z wynikiem pozytywnym badanie na swobodny spadek z wysokości 1,8 m bez wycieku gazu z detektorów, chyba że zewnętrzna obudowa systemu zapewnia równoważną ochronę.

Instrukcja pakowania P200 podana w 4.1.4.1 nie ma zastosowania.

W dokumencie przewozowym powinno się umieścić następujący zapis: „**Przewóz zgodny z przepisem szczególnym 373**”.

Detektory promieniowania neutronowego zawierające więcej niż 1 g trifluorku boru, w tym detektory z lutowanymi połączeniami ze szkła, nie podlegają przepisom ADR, jeżeli spełniają wymagania określone w (a) i są pakowane zgodnie z (b). Systemy detekcji promieniowania zawierające takie detektory nie podlegają przepisom ADR, jeżeli są pakowane zgodnie z (c).

374 *(Zarezerwowany)*

375 Materiały te przewożone w opakowaniach pojedynczych lub kombinowanych, jeżeli opakowania pojedyncze lub opakowania wewnętrzne opakowań kombinowanych zawierają nie więcej niż 5 litrów w przypadku cieczy lub nie więcej niż 5 kg masy netto w przypadku materiałów stałych, nie podlegają żadnym innym przepisom ADR, pod warunkiem, że opakowania spełniają wymagania podane w 4.1.1.1, 4.1.1.2 oraz od 4.1.1.4 do 4.1.1.8.

376 Ogniwa lub akumulatory litowo-jonowe oraz ogniwa lub akumulatory z litem metalicznym zidentyfikowane jako uszkodzone lub wadliwe w taki sposób, że nie są zgodne z typem badanym, zgodnie z mającymi zastosowanie przepisami *Podręcznika Badań i Kryteriów* powinny być zgodne z wymaganiami tego przepisu szczególnego.

Niniejszy przepis szczególny obejmuje między innymi:

- Ogniwa lub akumulatory, które ze względów bezpieczeństwa uznano za wadliwe;
- Ogniwa lub akumulatory z wyciekami lub z objawami gazowania;
- Ogniwa lub akumulatory z wadami, których nie można stwierdzić przed przewozem; lub
- Ogniwa lub akumulatory z uszkodzeniami fizycznymi lub mechanicznymi.

UWAGA: *Przy badaniu, czy akumulator jest uszkodzony lub wadliwy należy uwzględnić rodzaj akumulatora oraz jego poprawne i niepoprawne użytkowanie.*

Jeżeli nie wskazano inaczej w niniejszym przepisie szczególnym, to ogniwa i akumulatory powinny być przewożone bez stosowania przepisu szczególnego 230, zgodnie z przepisami mającymi zastosowanie do UN 3090, UN 3091, UN 3480 i UN 3481.

Na sztukach przesyłek powinien być umieszczony napis: „USZKODZONE/WADLIWE AKUMULATORY LITOWO-JONOWE” lub „USZKODZONE/WADLIWE AKUMULATORY LITOWE METALICZNE”.

Ogniwa i akumulatory powinny być pakowane zgodnie z instrukcjami pakowania

P908 lub LP904 podanymi odpowiednio w 4.1.4.1 i 4.1.4.3.

Ogniwa i akumulatory, które mogą ulec gwałtownemu rozpadowi, przejść niebezpieczną reakcję, mogą być źródłem ognia lub są w stanie wygenerować znaczną ilość ciepła bądź spowodować niebezpieczną emisję trujących, żrących lub palnych gazów lub oparów w normalnych warunkach przewozu, nie powinny być dopuszczone do przewozu, chyba że na warunkach określonych przez właściwą władzę którejkolwiek Umawiającej się Strony ADR, która może również uznać zatwierdzenie wydane przez właściwą władzę państwa, które nie jest Umawiającą się Stroną ADR, pod warunkiem, że takie zatwierdzenie zostało wydane zgodnie z obowiązującymi procedurami RID, ADR, ADN, Kodeksem IMDG lub Instrukcjami Technicznymi ICAO. W takim przypadku ogniwa i akumulatory zalicza się do kategorii transportowej „0”.

- 377 Ogniwa i akumulatory litowo-jonowe oraz ogniwa i akumulatory z litem metalicznym, a także urządzenia zawierające takie ogniwa i akumulatory przewożone w celu utylizacji lub recyklingu, pakowane razem z akumulatorami nielitowymi lub bez takich akumulatorów, mogą być pakowane zgodnie z instrukcją pakowania P909 podaną w 4.1.4.1.

Wymienione ogniwa i akumulatory nie podlegają wymaganiom podanym w 2.2.9.1.7 (a) do (e).

Na sztukach przesyłek powinien być umieszczony napis: „AKUMULATORY LITOWE DO UTYLIZACJI” lub „AKUMULATORY LITOWE DO RECYKLINGU”.

Akumulatory zidentyfikowane jako uszkodzone lub wadliwe powinny być przewożone zgodnie z przepisem szczególnym 376 i pakowane w stosownych przypadkach zgodnie z instrukcją pakowania P908 podaną w 4.1.4.1 lub z instrukcją pakowania LP904 podaną w 4.1.4.3.

- 378 Detektory promieniowania zawierające ten gaz w naczyniach ciśnieniowych jednorazowego napełniania, niespełniających wymagań działu 6.2 oraz instrukcji pakowania P200 podanej w 4.1.4.1 mogą być przewożone pod tą pozycją, pod warunkiem, że:

- (a) ciśnienie robocze w każdym naczyniu nie przekracza 50 barów;
- (b) pojemność naczynia nie przekracza 12 litrów;
- (c) ciśnienie rozrywające każdego naczynia powinno wynosić co najmniej 3-krotność ciśnienia roboczego, jeżeli wyposażone jest w urządzenie obniżające ciśnienie, i co najmniej 4-krotność ciśnienia roboczego, jeżeli takie urządzenie nie jest zamontowane;
- (d) każde naczynie powinno być wykonane z materiału, który w przypadku rozerwania nie ulega fragmentacji;
- (e) każdy detektor jest wykonany zgodnie z zarejestrowanym systemem zapewnienia jakości;

UWAGA: Do tego celu można stosować normę ISO 9001.

- (f) detektory są przewożone w wytrzymałych opakowaniach zewnętrznych. Kompletne opakowanie powinno przechodzić z wynikiem pozytywnym badanie na swobodny spadek z wysokości 1,2 m bez uszkodzenia detektora lub pęknięcia opakowania zewnętrznego. Urządzenie zawierające detektor jest zapakowane w wytrzymałe opakowanie zewnętrzne, chyba że

urządzenie, w którym znajduje się detektor, zapewnia mu równoważny poziom ochrony; oraz

- (g) Dokument przewozowy zawiera następujący zapis: „**Przewóz zgodny z przepisem szczególnym 378**”.

Detektory promieniowania, w tym detektory w systemach detekcji promieniowania, nie podlegają innym wymaganiom ADR, jeżeli detektory te spełniają wymagania określone powyżej, od (a) do (f) a pojemność naczyń detektorów nie przekracza 50 ml.

- 379 Amoniak bezwodny zaadsorbowany lub zaabsorbowany w materiale stałym zawartym w systemach dozowania amoniaku lub w naczyniach mających stanowić część takich systemów nie podlega innym przepisom ADR, jeżeli spełnione są następujące warunki:

- (a) Proces adsorpcji lub absorpcji zapewnia, że:
- (i) ciśnienie w naczyniu w temperaturze 20 °C jest mniejsze niż 0,6 bara;
  - (ii) ciśnienie w naczyniu w temperaturze 35 °C jest mniejsze niż 1 bar;
  - (iii) ciśnienie w naczyniu w temperaturze 85 °C jest mniejsze niż 12 barów.
- (b) Materiał adsorpcyjny lub absorpcyjny nie ma właściwości niebezpiecznych wymienionych w klasach od 1 do 8.
- (c) Maksymalna zawartość naczynia wynosi 10 kg amoniaku; oraz
- (d) Naczynia zawierające zaadsorbowany lub zaabsorbowany amoniak powinny spełniać następujące warunki:
- (i) naczynia powinny być wykonane z materiału odpowiedniego do przewozu amoniaku zgodnie z ISO 11114-1:2012;
  - (ii) naczynia i ich elementy zamykające powinny być hermetycznie uszczelnione i zdolne do utrzymania wydzielonego amoniaku;
  - (iii) każde naczynie powinno wytrzymać ciśnienie wytworzone w temperaturze 85 °C, zwiększając objętość o nie więcej niż 0,1%;
  - (iv) każde naczynie powinno być wyposażone w urządzenie umożliwiające odprowadzenie gazu, gdy ciśnienie przekroczy 15 barów bez, gwałtownego rozerwania, wybuchu lub wyrzutu; oraz
  - (v) każde naczynie powinno wytrzymywać ciśnienie 20 barów bez wycieku, gdy urządzenie obniżające ciśnienie nie jest uruchomione.

Podczas przewozu w dozowniku amoniaku, naczynia powinny być połączone do dozownika w sposób gwarantujący, że taki układ będzie miał taką samą wytrzymałość jak pojedyncze naczynie.

Własności wytrzymałościowe wymienione w tym przepisie szczególnym powinny być badane z wykorzystaniem prototypu naczynia i/lub dozownika, napełnionego do jego pojemności nominalnej, przez zwiększanie temperatury do czasu osiągnięcia poszczególnych wartości ciśnienia.

Wyniki badania powinny być udokumentowane, identyfikowalne oraz przekazywane na żądanie właściwych organów.

380 (Zarezerwowany)

381 (Zarezerwowany)

- 382 Kulki polimeryczne mogą być wykonane z polistyrenu, poli(metakrylanu metylu) lub innych materiałów polimerycznych. Jeżeli na podstawie badania U1 (metoda badań substancji, które mogą wydzielać pary palne) określonego w części III, podrozdziale 38.4.4 *Podręcznika Badań i Kryteriów* można wykazać, że nie powstaje para palna, tworząca atmosferę wybuchową, to kulki polimeryczne ekspandujące mogą nie być zaklasyfikowane do tego numeru UN. Badanie to należy przeprowadzać tylko w przypadku, gdy rozważane jest zniesienie klasyfikacji materiału.
- 383 Piłeczki do tenisa stołowego wykonane z celuloidu nie podlegają przepisom ADR, gdy masa netto każdej piłeczki do tenisa stołowego nie przekracza 3,0 g a całkowita masa netto piłeczek do tenisa stołowego nie przekracza 500 g na sztukę przesyłki.
- 384 *(Zarezerwowany)*
- 385 Ta pozycja ma zastosowanie do pojazdów napędzanych silnikami spalania wewnętrznego zasilanymi materiałem zapalnym ciekłym, gazem palnym lub ogniwami paliwowymi.
- Pozycja ta obejmuje pojazdy elektryczne hybrydowe, zasilane zarówno silnikiem spalania wewnętrznego, jak i akumulatorami mokrymi, akumulatorami sodowymi, akumulatorami z litem metalicznym lub akumulatorami litowo-jonowymi, przewożone z zainstalowanym(-i) akumulatorem(-ami). Pojazdy zasilane akumulatorami mokrymi, akumulatorami sodowymi, akumulatorami z litem metalicznym lub akumulatorami litowo-jonowymi, przewożone z zainstalowanym(-i) akumulatorem(-ami), powinny być zaklasyfikowane do UN 3171 POJAZD AKUMULATOROWY (patrz przepis szczególny 240).
- Na potrzeby tego przepisu szczególnego pojazdami są urządzenia samojezdne przeznaczone do przewożenia jednej lub więcej osób lub towarów. Przykładami takich pojazdów są samochody, motocykle, samochody ciężarowe, lokomotywy, skutery, pojazdy lub motocykle trójkołowe i czterokołowe, samobieżne kosiarki do trawników, samobieżne maszyny rolnicze i budowlane, łodzie i statki powietrzne.
- Towary niebezpieczne, takie jak akumulatory, poduszki powietrzne, gaśnice, zbiorniki ze sprężonym gazem, urządzenia bezpieczeństwa i inne integralne części składowe pojazdu niezbędne do działania pojazdu lub dla bezpieczeństwa kierującego pojazdem lub pasażerów powinny być pewnie zainstalowane w pojeździe i nie podlegają jakimkolwiek innym przepisom ADR. Akumulatory litowe powinny jednak spełniać wymagania podane w 2.2.9.1.7, z wyjątkiem przypadków, gdy w przepisie szczególnym 667 określono inaczej.
- 386 Jeżeli materiały stabilizowane są przez kontrolowanie temperatury, to mają zastosowanie przepisy podane w 2.2.41.1.17, przepis szczególny V8 z działu 7.2, przepis szczególny S4 z działu 8.5 i wymagania działu 9.6. Jeżeli stosowana jest stabilizacja chemiczna, to osoba nadająca do przewozu opakowanie, DPPL lub cysternę powinna zapewnić odpowiedni poziom stabilizacji, aby zapobiec niebezpiecznej polimeryzacji materiału znajdującego się w opakowaniu, DPPL lub cysternie, przy średniej temperaturze wewnątrz opakowania wynoszącej 50 °C, a w przypadku cysterny przenośnej, 45 °C. Jeżeli stabilizacja chemiczna staje się nieskuteczna w niższych temperaturach w przewidywanym czasie trwania przewozu, to wymagane jest kontrolowanie temperatury. Przeprowadzając tego typu ocenę należy uwzględnić czynniki takie jak np. pojemność i geometria opakowania, DPPL lub cysterny, wpływ istniejącej izolacji, temperaturę materiału nadawanego do przewozu, czas przewozu i temperaturę otoczenia zazwyczaj

występującą podczas przewozu (biorąc również pod uwagę porę roku), skuteczność i inne właściwości zastosowanego stabilizatora, stosowane środki kontroli wymagane przepisami (np. wymagania ochrony przed źródłami ciepła, w tym innymi ładunkami przewożonymi w temperaturze powyżej temperatury otoczenia) oraz inne istotne czynniki.

387 – 499 (*Zarezerwowane*)

500 (*Skreślony*)

501 Odnośnie do naftalenu stopionego, patrz UN 2304.

502 UN 2006 tworzywa sztuczne na bazie nitrocelulozy samonagrzewające się i.n.o. oraz UN 2002 celulooid, odpad, są materiałami klasy 4.2.

503 Odnośnie do fosforu białego stopionego patrz UN 2447.

504 UN 1847 siarczek potasu uwodniony zawierający nie mniej niż 30% wody krystalizacyjnej, UN 1849 siarczek sodu uwodniony zawierający nie mniej niż 30% wody i UN 2949 wodorosiarczek sodu uwodniony zawierający nie mniej niż 25% wody krystalizacyjnej, są materiałami klasy 8.

505 UN 2004 amidek magnezu jest materiałem klasy 4.2.

506 Metale ziem alkalicznych i stopy metali ziem alkalicznych w postaci piroforycznej są materiałami klasy 4.2.

UN 1869 magnez lub stopy magnezu zawierające więcej niż 50% magnezu w granulach, wiórach lub taśmach, są materiałami klasy 4.1.

507 UN 3048 pestycyd fosforu glinu, z dodatkami hamującymi wydzielanie gazów palnych i trujących, jest materiałem klasy 6.1.

508 UN 1871 wodorek tytanu i UN 1437 wodorek cyrkonu są materiałami klasy 4.1. UN 2870 borowodorek glinu jest materiałem klasy 4.2.

509 UN 1908 chloryn, roztwór jest materiałem klasy 8.

510 UN 1755 kwas chromowy, roztwór jest materiałem klasy 8.

511 UN 1625 azotan rtęci (II), UN 1627 azotan rtęci (I) i UN 2727 azotan talu, są materiałami klasy 6.1. Azotan toru, stały, azotan uranylu sześciowodny, roztwór i azotan uranylu stały, są materiałami klasy 7.

512 UN 1730 pentachlorek antymonu ciekły, UN 1731 pentachlorek antymonu, roztwór, UN 1732 pentafluorek antymonu i UN 1733 trichlorek antymonu, są materiałami klasy 8.

513 UN 0224 azydek baru suchy lub zwilżony, zawierający mniej niż 50% masowych wody, jest materiałem klasy 1. UN 1571 azydek baru zwilżony zawierający nie mniej niż 50% masowych wody, jest materiałem klasy 4.1. UN 1854 stopy baru piroforyczne, są materiałami klasy 4.2. UN 1445 chloran baru stały, UN 1446 azotan baru, UN 1447 nadchloran baru stały, UN 1448 nadmanganian baru, UN 1449 nadtlenek baru, UN 2719 bromian baru, UN 2741 podchloryn baru zawierający więcej niż 22% chloru aktywnego, UN 3405 chloran baru, roztwór i UN 3406 nadchloran baru, roztwór, są materiałami klasy 5.1. UN 1565 cyjanek

- baru i UN 1884 tlenek baru są materiałami klasy 6.1.
- 514 UN 2464 azotan berylu jest materiałem klasy 5.1.
- 515 UN 1581 chloropikryna i chlorek metylu, mieszanina oraz UN 1582 chloropikryna i chlorek metylu, mieszanina, są materiałami klasy 2.
- 516 UN 1912 chlorek metylu i dichlorometan, mieszanina jest materiałem klasy 2.
- 517 UN 1690 fluorek sodu stały, UN 1812 fluorek potasu stały, UN 2505 fluorek amonu, UN 2674 fluorokrzemian sodu, UN 2856 fluorokrzemiany i.n.o., UN 3415 fluorek sodu, roztwór i UN 3422 fluorek potasu, roztwór, są materiałami klasy 6.1.
- 518 UN 1463 tritlenek chromu bezwodny jest materiałem klasy 5.1.
- 519 UN 1048 bromowodór bezwodny w postaci gazowej jest materiałem klasy 2.
- 520 UN 1050 chlorowodór bezwodny w postaci gazowej jest materiałem klasy 2.
- 521 Stałe chloryny i podchloryny są materiałami klasy 5.1.
- 522 UN 1873 kwas nadchlorowy w roztworze wodnym zawierający więcej niż 50% masowych, lecz nie więcej niż 72% masowych kwasu, jest materiałem klasy 5.1. Roztwory kwasu nadchlorowego zawierające więcej niż 72% masowych kwasu, albo mieszaniny kwasu nadchlorowego z cieczami innymi, niż woda, nie są dopuszczone do przewozu.
- 523 UN 1382 siarczek potasu bezwodny i UN 1385 siarczek sodu bezwodny oraz ich wodziany, zawierające mniej niż 30% wody krystalizacyjnej, a także UN 2318 wodorosiarczek sodu zawierający mniej niż 25% wody krystalizacyjnej, są materiałami klasy 4.2.
- 524 UN 2858 gotowe wyroby cyrkonowe o grubości nie mniejszej niż 18 μm są materiałami klasy 4.1.
- 525 Roztwory cyjanków nieorganicznych o całkowitej zawartości jonów cyjankowych większej niż 30%, powinny być zaliczane do I grupy pakowania, roztwory o całkowitej zawartości jonów cyjankowych większej niż 3% i nie większej niż 30%, do II grupy pakowania, a roztwory o całkowitej zawartości jonów cyjankowych większej niż 0,3% i nie większej niż 3%, do III grupy pakowania.
- 526 UN 2000 CELULOID jest materiałem klasy 4.1.
- 528 UN 1353 włókna lub tkaniny zaimpregnowane nisko znitrowaną nitrocelulozą, nieulegające samonagrzewaniu, są materiałami klasy 4.1.
- 529 UN 0135 piorunian rtęci zwilżony zawierający nie mniej niż 20% masowych wody lub mieszaniny alkoholu i wody, jest materiałem klasy 1. Chlorek rtęci (I) (kalomel) jest materiałem klasy 6.1 (UN 2025).
- 530 UN 3293 hydrazyna, roztwór wodny zawierający nie więcej niż 37% masowych hydrazyny, jest materiałem klasy 6.1.
- 531 Mieszaniny o temperaturze zapłonu poniżej 23 °C i zawierające więcej niż 55% nitrocelulozy, o dowolnej zawartości azotu lub zawierające nie więcej niż 55%

nitrocelulozy, o zawartości azotu większej niż 12,6% masowych (w suchej masie), są materiałami klasy 1 (patrz UN 0340 lub UN 0342) lub klasy 4.1 (UN 2555, UN 2556 lub UN 2557).

- 532 UN 2672 amoniak, roztwór wodny zawierający więcej niż 10%, lecz nie więcej niż 35% amoniaku, jest materiałem klasy 8.
- 533 UN 1198 formaldehyd, roztwór zapalny, jest materiałem klasy 3. Roztwory formaldehydu, niepalne, zawierające mniej niż 25% formaldehydu, nie podlegają przepisom ADR.
- 534 Pomimo, że w niektórych warunkach klimatycznych benzyna silnikowa może mieć prężność pary w temperaturze 50 °C większą niż 110 kPa (1,10 bara), lecz nie większą niż 150 kPa (1,50 bara), to jest ona nadal uważana za materiał charakteryzujący się prężnością pary w temperaturze 50 °C nie większą niż 110 kPa (1,10 bara).
- 535 UN 1469 azotan ołowiu, UN 1470 nadchloran ołowiu stały i UN 3408 nadchloran ołowiu, roztwór, są materiałami klasy 5.1.
- 536 Odnośnie do naftalenu stałego, patrz UN 1334.
- 537 UN 2869 trichlorek tytanu, mieszanina niepiroforyczna jest materiałem klasy 8.
- 538 Odnośnie do siarki (w stanie stałym), patrz UN 1350.
- 539 Izocyjaniany w roztworze, o temperaturze zapłonu większej niż 23 °C, są materiałami klasy 6.1.
- 540 UN 1326 hafn, proszek zwilżony, UN 1352 tytan, proszek zwilżony i UN 1358 cyrkon, proszek zwilżony, zawierające nie mniej niż 25% wody, są materiałami klasy 4.1.
- 541 Mieszaniny nitrocelulozy o zawartości wody, zawartości alkoholu lub zawartości plastyfikatora, niższej niż określone, są materiałami klasy 1.
- 542 Pozycja ta obejmuje również talk zawierający tremolit lub aktynolit.
- 543 UN 1005 amoniak bezwodny, UN 3318 amoniak, roztwór wodny zawierający więcej niż 50% amoniaku i UN 2073 amoniak, roztwór wodny zawierający więcej niż 35%, lecz nie więcej niż 50% amoniaku, są materiałami klasy 2. Roztwory amoniaku zawierające nie więcej niż 10% amoniaku, nie podlegają przepisom ADR.
- 544 UN 1032 dimetyloamina bezwodna, UN 1036 etyloamina, UN 1061 metyloamina bezwodna i UN 1083 trimetyloamina bezwodna, są materiałami klasy 2.
- 545 UN 0401 siarczek dipikrylu zwilżony, zawierający mniej niż 10% masowych wody, jest materiałem klasy 1.
- 546 UN 2009 cyrkon suchy, gotowe blachy, taśmy lub spirale z drutu, o grubości mniejszej niż 18 µm, jest materiałem klasy 4.2. cyrkon suchy, gotowe blachy, taśmy lub spirale z drutu, o grubości nie mniejszej niż 254 µm nie podlega przepisom ADR.

- 547 UN 2210 maneb lub UN 2210 preparat manebu w postaci podatnej na samonagrzewanie są materiałami klasy 4.2.
- 548 Chlorosilany, które w zetknięciu z wodą wydzielają gazy palne, są materiałami klasy 4.3.
- 549 Chlorosilany o temperaturze zapłonu niższej niż 23 °C, które w zetknięciu z wodą nie wydzielają gazów palnych, są materiałami klasy 3. Chlorosilany o temperaturze zapłonu nie niższej niż 23 °C, które w zetknięciu z wodą nie wydzielają gazów palnych, są materiałami klasy 8.
- 550 UN 1333 cer płyty, sztaby lub pręty, jest materiałem klasy 4.1.
- 551 Roztwory tych izocyjanianów, o temperaturze zapłonu niższej niż 23 °C, są materiałami klasy 3.
- 552 Metale i stopy metali sproszkowane lub w innej postaci zapalnej, podatne na samozapalenie, są materiałami klasy 4.2. Metale i stopy metali sproszkowane lub w innej postaci zapalnej, które w zetknięciu z wodą wydzielają gazy palne, są materiałami klasy 4.3.
- 553 Mieszaniny nadtlenu wodoru i kwasu nadoctowego, podczas badania laboratoryjnego (patrz *Podręcznik Badań i Kryteriów*, część II, rozdział 20), nie powinny ani detonować w stanie kawitacji, ani ulegać deflagracji oraz nie powinny wykazywać żadnych efektów podczas ogrzewania pod zamknięciem i skłonności do wybuchu. Formulacja powinna być stabilna termicznie (TSR powinna wynosić nie mniej niż 60 °C dla sztuki przesyłki o masie 50 kg), a do odczulania powinna być użyta ciecz zdolna do jednorodnego mieszania się z kwasem nadoctowym. Formułacje niespełniające tych kryteriów są uważane za materiały klasy 5.2 (patrz *Podręcznik Badań i Kryteriów*, część II, przepis 20.4.3(g)).
- 554 Wodorki metali, które w zetknięciu z wodą wydzielają gazy palne, są materiałami klasy 4.3. UN 2870 borowoderek glinu lub UN 2870 borowoderek glinu w urządzeniach są materiałami klasy 4.2.
- 555 Pyły i proszki metali, w postaci niepodatnej na samozapalenie, nietrujące, które jednak w zetknięciu z wodą wydzielają gazy palne, są materiałami klasy 4.3.
- 556 Związki metaloorganiczne i ich roztwory, które ulegają samozapaleniu, są materiałami klasy 4.2. Roztwory zapalne związków metaloorganicznych w stężeniach, w których w zetknięciu z wodą ani nie wydzielają gazów palnych w niebezpiecznych ilościach, ani nie ulegają samozapaleniu, są materiałami klasy 3.
- 557 Pyły lub proszki metali w postaci piroforycznej są materiałami klasy 4.2.
- 558 Metale i stopy metali w postaci piroforycznej są materiałami klasy 4.2. Metale i stopy metali, które w zetknięciu z wodą nie wydzielają gazów palnych, i nie są piroforyczne lub nie ulegają samonagrzewaniu, ale które ulegają łatwo zapaleniu, są materiałami klasy 4.1.
- 559 *(Skreślony)*
- 560 Materiał o podwyższonej temperaturze ciekły i.n.o. o temperaturze nie niższej niż 100 °C, lecz niższej od swojej temperatury zapłonu (obejmuje stopione metale, stopione sole itp., jest materiałem klasy 9 (UN 3257).

- 561 Chloromrówczany o dominujących właściwościach żrących są materiałami klasy 8.
- 562 Samozapalne związki metaloorganiczne są materiałami klasy 4.2. Reagujące z wodą związki metaloorganiczne zapalne, są materiałami klasy 4.3.
- 563 UN 1905 kwas selenowy jest materiałem klasy 8.
- 564 UN 2443 tlenotrichlorek wanadu, UN 2444 tetrachlorek wanadu i UN 2475 trichlorek wanadu, są materiałami klasy 8.
- 565 Do tej pozycji powinny być zaklasyfikowane odpady bliżej nieokreślone pochodzące z leczenia medycznego ludzi, leczenia weterynaryjnego zwierząt lub z badań biologicznych, co do których istnieje znikome prawdopodobieństwo występowania w nich materiałów zakaźnych klasy 6.2. Odkażone odpady medyczne lub odpady powstałe w wyniku badań biologicznych, które zawierały materiały zakaźne, nie podlegają przepisom dotyczącym klasy 6.2.
- 566 UN 2030 hydrazyna, roztwór wodny zawierający więcej niż 37% masowych hydrazyny, jest materiałem klasy 8.
- 567 *(Skreślony)*
- 568 Azydek baru, o zawartości wody mniejszej od wartości podanej, jest materiałem klasy 1, UN 0224.
- 569 - 579 *(Zarezerwowane)*
- 580 *(Skreślone)*
- 581 Pozycja ta obejmuje mieszaniny metyloacetylenu i propadienu z węglowodorami, które określono jako:

Mieszanina	Zawartość, w % objętościowych			Dozwolone nazwy techniczne zgodne z wymaganiami 5.4.1.1
	Metyloacetylen i propadien, nie więcej niż	Propan i propylen, nie więcej niż	Węglowodory nasycone C ₄ , nie mniej niż	
P1	63	24	14	„Mieszanina P1”
P2	48	50	5	„Mieszanina P2”

- 582 Pozycja ta obejmuje, między innymi, mieszaniny gazów oznaczone literą R ..., o następujących właściwościach:

Mieszanina	Maksymalna prężność pary w temperaturze 70 °C (MPa)	Maksymalna gęstość w temperaturze 50 °C (kg/l)	Dozwolone nazwy techniczne zgodne z wymaganiami 5.4.1.1
F1	1,3	1,30	„Mieszanina F1”
F2	1,9	1,21	„Mieszanina F2”
F3	3,0	1,09	„Mieszanina F3”

UWAGA 1: Trichlorofluorometan (gaz chłodniczy R11), 1,1,2-trichloro-1,2,2-trifluoroetan (gaz chłodniczy R113), 1,1,1-trichloro-2,2,2-trifluoroetan (gaz chłodniczy R113a), 1-chloro-1,2,2-trifluoroetan (gaz chłodniczy R133) i 1-chloro-1,1,2-trifluoroetan (gaz chłodniczy R133b) nie są materiałami klasy 2. Mogą być jednak wprowadzane do składu mieszanin F1–F3.

UWAGA 2: Gęstości odniesienia odpowiadają gęstościom dichlorofluorometanu (1,30 kg/l), dichlorodifluorometanu (1,21 kg/l) oraz chlorodifluorometanu (1,09 kg/l).

- 583 Pozycja ta obejmuje, między innymi, mieszaniny gazów o następujących właściwościach:

Mieszanina	Maksymalna prężność pary w temperaturze 70 °C (MPa)	Minimalna gęstość w temperaturze 50 °C (kg/l)	Dozwolone nazwy techniczne ^{a)} zgodne z wymaganiami 5.4.1.1
A	1,1	0,525	„Mieszanina A” lub „Butan”
A01	1,6	0,516	„Mieszanina A01” lub „Butan”
A02	1,6	0,505	„Mieszanina A02” lub „Butan”
A0	1,6	0,495	„Mieszanina A0” lub „Butan”
A1	2,1	0,485	„Mieszanina A1”
B1	2,6	0,474	„Mieszanina B1”
B2	2,6	0,463	„Mieszanina B2”
B	2,6	0,45	„Mieszanina B”
C	3,1	0,440	„Mieszanina C” lub „Propan”

^{a)} W przypadku przewozu w cysternach nazwy handlowe „butan” lub „propan” mogą być stosowane jedynie jako nazwy uzupełniające

- 584 Gaz ten nie podlega przepisom ADR, jeżeli:

- w stanie gazowym zawiera nie więcej niż 0,5% powietrza;
- znajduje się w metalowych kapsułkach (nabojach do syfonów) bez uszkodzeń mogących osłabić ich wytrzymałość;
- zamknięcia kapsułek są szczelne;
- kapsułka zawiera nie więcej niż 25 g tego gazu;
- kapsułka zawiera nie więcej niż 0,75 g tego gazu na 1 cm³ jej pojemności.

- 585 *(Skreślony)*.
- 586 Sproszkowane hafn, tytan i cyrkon powinny zawierać widoczny nadmiar wody. Sproszkowane i zwilżone hafn, tytan i cyrkon wytwarzane mechanicznie, o rozmiarach cząstek nie mniejszych niż 53 µm lub wytwarzane chemicznie, o rozmiarach cząstek nie mniejszych niż 840 µm, nie podlegają przepisom ADR.
- 587 Stearynian baru i tytanian baru nie podlegają przepisom ADR.
- 588 Stałe uwodnione postaci bromku glinu i chlorku glinu nie podlegają przepisom ADR.
- 589 *(Skreślony)*
- 590 Chlorek żelaza sześciowodny nie podlega przepisom ADR.
- 591 Siarczan ołowiu zawierający nie więcej niż 3% wolnego kwasu, nie podlega przepisom ADR.
- 592 Próżne nieoczyszczone opakowania (łącznie z próżnymi DPPL i opakowaniami dużymi), próżne pojazdy-cysterny, próżne cysterny odejmowalne, próżne cysterny przenośne, próżne kontenery-cysterny i próżne kontenery małe, które zawierały ten materiał, nie podlegają przepisom ADR.
- 593 Jeżeli gaz ten jest przeznaczony do chłodzenia, np. próbek medycznych lub biologicznych, i znajduje się w naczyniach o podwójnych ściankach spełniających przepisy instrukcji pakowania P203 punkt (6) dla naczyń kriogenicznych otwartych, podanej w 4.1.4.1, to nie podlega on przepisom ADR, za wyjątkiem przypadków określonych w rozdziale 5.5.3.
- 594 Następujące przedmioty, wyprodukowane i napełnione zgodnie z przepisami stosowanymi w państwie producenta nie podlegają przepisom ADR:
- (a) UN 1044 gaśnice zabezpieczone przed przypadkowym rozładowaniem, w przypadku gdy:
    - są zapakowane w mocne opakowanie zewnętrzne; lub
    - są to duże gaśnice spełniające wymagania przepisu szczególnego PP91 instrukcji pakowania P003 podanego w 4.1.4.1;
  - (b) UN 3164 przedmioty ciśnieniowe pneumatyczne lub przedmioty ciśnieniowe hydrauliczne, zaprojektowane w taki sposób, aby wytrzymywały naprężenia większe, niż powodowane przez ciśnienie wewnętrzne gazu, poprzez zastosowanie elementów odciążających, odpowiednią wytrzymałość wewnętrzną lub konstrukcję, oraz gdy są zapakowane w mocne opakowanie zewnętrzne.
- UWAGA:** „Przepisy stosowane w państwie producenta” oznaczają przepisy mające zastosowanie w państwie producenta lub przepisy mające zastosowanie w państwie użytkownika.
- 596 Pigmenty kadmowe, takie jak: siarczki kadmu, sulfoseleniny kadmu i sole kadmowe wyższych kwasów tłuszczowych, np. stearynian kadmu, nie podlegają przepisom ADR.
- 597 Roztwory kwasu octowego zawierające nie więcej, niż 10% masowych kwasu,

nie podlegają przepisom ADR.

598 Następujące przedmioty nie podlegają przepisom ADR:

(a) akumulatory nowe, jeżeli:

- są zamocowane w taki sposób, że nie mogą zsunąć się, upaść lub ulec uszkodzeniu;
- są umieszczone w urządzeniach przewozowych, o ile nie są odpowiednio zamocowane, np. na paletach;
- nie mają na zewnętrznych powierzchniach pozostałości materiałów kwaśnych lub alkalicznych;
- są zabezpieczone przed zwarciami.

(b) akumulatory zużyte, jeżeli:

- ich obudowy nie są uszkodzone;
- są zabezpieczone w taki sposób, aby nie mogła wyciekać ich zawartość oraz, aby nie mogły zsunąć się, upaść lub ulec uszkodzeniu, np. zamocowane na paletach;
- nie mają na zewnętrznych powierzchniach pozostałości materiałów kwaśnych lub alkalicznych;
- są zabezpieczone przed zwarciami.

Określenie „Akumulatory zużyte” oznacza akumulatory przewożone w celu recyklingu po zakończeniu ich normalnego użytkowania.

599 *(Skreślony)*

600 Stopiony i zestalony pentatlenek wanadu nie podlega przepisom ADR.

601 Produkty farmaceutyczne (leki), gotowe do stosowania, które są materiałami wytwarzanymi i pakowanymi do sprzedaży detalicznej lub dystrybuowane w celu osobistego lub domowego zastosowania, nie podlegają przepisom ADR.

602 Siarczki fosforu, które zawierają wolny żółty lub biały fosfor, nie są dopuszczone do przewozu.

603 Cyjanowodór, nieodpowiadający określeniom podanym dla UN 1051 lub UN 1614, nie jest dopuszczony do przewozu. Cyjanowodór zawierający mniej niż 3% wody uważa się za stabilny, jeżeli wartość pH wynosi $2,5 \pm 0,5$ a ciecz jest klarowna i bezbarwna.

604 – 606 *(Skreślone)*

607 Mieszaniny azotanu potasu i azotynu sodu z solą amonową, nie są dopuszczone do przewozu.

608 *(Skreślony)*

609 Tetranitrometan mający zanieczyszczenia palne nie jest dopuszczony do przewozu.

610 Jeżeli materiał ten zawiera więcej, niż 45% cyjanowodoru, to jego przewóz jest zabroniony.

- 611 Jeżeli azotan amonu, zawierający więcej niż 0,2% materiałów palnych (łącznie z materiałami organicznymi w przeliczeniu na węgiel), nie jest składnikiem materiału lub przedmiotu klasy 1, to nie jest on dopuszczony do przewozu.
- 612 *(Zarezerwowany)*
- 613 Roztwór kwasu chlorowego zawierający więcej niż 10% kwasu oraz mieszaniny kwasu chlorowego z cieczą inną niż woda, nie są dopuszczone do przewozu.
- 614 2,3,7,8-tetrachlorodibenzo-p-dioksyna (TCDD) w stężeniach uważanych za silnie trujące zgodnie z kryteriami podanymi w 2.2.61.1, nie jest dopuszczona do przewozu.
- 615 *(Zarezerwowany)*
- 616 Materiały zawierające więcej niż 40% ciekłych estrów azotanowych, powinny przejść z wynikiem pozytywnym badanie na wypacanie opisane w 2.3.1.
- 617 Poza typem określonego materiału wybuchowego, na sztuce przesyłki powinna być podana nazwa handlowa danego materiału wybuchowego.
- 618 Stężenie tlenu w fazie gazowej w naczyniach zawierających 1,2-butadien nie powinno przekraczać 50 ml/m³.
- 619 - 622 *(Zarezerwowane)*
- 623 UN 1829 tritlenek siarki powinien być stabilizowany. Tritlenek siarki, o czystości, nie mniej niż 99,95%, może być przewożony bez inhibitora w cysternach pod warunkiem, że jego temperatura jest utrzymywana na poziomie 32,5 °C lub wyższym. W przypadku przewozu tego materiału bez inhibitora w cysternie, w temperaturze nie niższej niż 32,5 °C, w dokumencie przewozowym powinien być umieszczony zapis: „**Przewóz materiału w temperaturze nie niższej niż 32,5 °C**”.
- 625 Sztuki przesyłek zawierające te przedmioty powinny być zaopatrzone w następujący wyraźny napis: „**UN 1950 AEROZOLE**”
- 626 - 627 *(Zarezerwowane)*
- 632 Uznany za samozapalny (piroforyczny).
- 633 Sztuki przesyłek i kontenery małe zawierające ten materiał powinny być zaopatrzone w następujący napis: „**Trzymać z dala od źródeł zapłonu**”. Napis ten powinien być podany w języku urzędowym państwa nadania, a także, - jeżeli nie jest to język angielski, francuski lub niemiecki, to również w języku angielskim, francuskim lub niemieckim, jeżeli umowy zawarte pomiędzy państwami, których dotyczą operacje transportowe stanowią inaczej.
- 634 *(Skreślony)*
- 635 Sztuki przesyłek, zawierające te przedmioty, nie muszą być zaopatrzone w nalepkę zgodną ze wzorem nr 9, o ile przedmioty te nie są całkowicie zasłonięte opakowaniem, klatką lub w inny sposób uniemożliwiający ich identyfikację.
- 636 (a) Ogniwa zawarte w urządzeniu nie powinny być podczas przewozu podatne na

rozładowanie do poziomu, przy którym napięcie przy otwartym obwodzie wynosi mniej niż 2 V lub 2/3 napięcia w nierozładowanym ogniwiu, w zależności od tego, która z tych wielkości jest mniejsza.

(b) Przekazywanie do przewozu do pośredniego miejsca przerobu:

- ogniwa i akumulatory litowe o masie brutto nie większej niż 500 g każde(-y) lub ogniwa litowo-jonowe o zdolności magazynowania energii nie większej niż 20 Wh, akumulatory litowo-jonowe o zdolności magazynowania energii nie większej niż 100 Wh, ogniwa z litem metalicznym o zawartości litu nie większej niż 1 g oraz akumulatory z litem metalicznym o całkowitej zawartości litu nie większej niż 2 g; niezależnie od tego, czy są zawarte w urządzeniu czy osobno, zebrane i przekazane do przewozu w celu sortowania, utylizacji lub recyklingu; jak również
- ogniwa i akumulatory litowe zawarte w sprzęcie pochodzącym z gospodarstw domowych zbierane i przekazywane do przewozu w celu oczyszczenia, demontażu, recyklingu lub utylizacji;

***UWAGA:** „Sprzęt z gospodarstw domowych” oznacza sprzęt pochodzący z gospodarstw domowych oraz sprzęt pochodzący ze źródeł komercyjnych, przemysłowych, instytucjonalnych itp., który – z uwagi na jego charakter i ilość – jest podobny do sprzętu z gospodarstw domowych. Sprzęt używany podobnie zarówno w gospodarstwach domowych, jak i przez innego typu użytkowników powinien być uważany za sprzęt pochodzący z gospodarstw domowych.*

nie podlegają innym przepisom ADR, w tym przepisowi szczególnemu 376 oraz przepisowi podanemu w 2.2.9.1.7, o ile spełnione są następujące wymagania:

- (i) przepisy instrukcji pakowania P909 podanej w 4.1.4.1 mają zastosowanie, za wyjątkiem wymagań dodatkowych 1 i 2;
- (ii) zastosowano system zapewnienia jakości gwarantujący, że całkowita ilość ogniw i akumulatorów litowych na jednostkę transportową nie przekracza 333 kg.

***UWAGA:** Całkowitą ilość ogniw i akumulatorów litowych można ocenić za pośrednictwem metody statystycznej zawartej w systemie zapewnienia jakości. Na wniosek właściwej władzy należy udostępnić kopię dokumentacji dotyczącej zapewnienia jakości.*

- (iii) na sztukach przesyłek powinien być umieszczony napis: „AKUMULATORY LITOWE DO UTYLIZACJI” lub „AKUMULATORY LITOWE PRZEZNACZONE DO RECYKLINGU”

Jeżeli sprzęt zawierający ogniwa lub akumulatory litowe przewożony jest bez opakowania albo na paletach zgodnie z instrukcją pakowania P909 (3) podaną w 4.1.4.1, to oznaczenie to można alternatywnie umieścić na zewnętrznej powierzchni pojazdów lub kontenerów.

637 Mikroorganizmami zmodyfikowanymi genetycznie oraz organizmami zmodyfikowanymi genetycznie są te, które nie są niebezpieczne dla ludzi i zwierząt, ale mogą powodować zmiany u zwierząt, roślin, w materiałach mikrobiologicznych i w ekosystemach w sposób, który nie może być uznany za naturalny. Mikroorganizmy zmodyfikowane genetycznie i organizmy

zmodyfikowane genetycznie nie podlegają przepisom ADR, jeżeli zostały dopuszczone do używania przez właściwe władze krajów pochodzenia, tranzytowych lub przeznaczenia³.

Żywe zwierzęta kręgowo lub bezkręgowo nie powinny być używane w celu przewożenia materiałów zaklasyfikowanych do tych numerów UN, chyba, że materiały te nie mogą być przewożone w inny sposób.

W przypadku przewozu pod tym numerem UN materiałów szybko psujących się, podaje się stosowne informacje, np. „**Utrzymywać w temperaturze +2 °C/+4 °C**”, „**Przewozić w stanie zamrożonym**” lub „**Nie zamrażać**”.

- 638 Materiały podobne do materiałów samoreaktywnych (patrz 2.2.41.1.19).
- 639 Patrz 2.2.2.3, kod klasyfikacyjny 2F, UN 1965, UWAGA 2.
- 640 Ze względu na zróżnicowane charakterystyki fizyczne i techniczne podane w kolumnie (2) tabeli A w dziale 3.2, materiałom należącym do tej samej grupy pakowania przypisano różne kody cystern ADR.
- Wyłącznie w przypadku przewozu w cysternach ADR, w celu wskazania charakterystyki fizycznej i technicznej przewożonego w danej cysternie produktu, informacje wymagane w dokumencie przewozowym powinny być uzupełnione o następujący zapis:
- „**Przepis szczególny 640X**”, gdzie w miejsce „X” należy wpisać wielką literę podaną po numerze przepisu szczególnego 640 w kolumnie (6) tabeli A w dziale 3.2.
- Powyższy zapis może być pominięty w przypadku przewozu w cysternie spełniającej najostre wymagania określone dla materiałów zaklasyfikowanych do danego numeru UN i danej grupy pakowania.
- 642 Oprócz dopuszczenia na podstawie 1.1.4.2, pozycji tej, pochodzącej z *Przepisów Modelowych ONZ*, nie stosuje się do przewozu nawozowych roztworów amoniakalnych zawierających wolny amoniak.
- 643 Mieszanki asfaltów z kruszywem lub żwirem nie podlegają kryteriom klasy 9.
- 644 Materiał ten dopuszczony jest do przewozu pod warunkiem, że:
- pH 10% roztworu wodnego przewożonego materiału zawarte jest w przedziale od 5 do 7;
  - roztwór nie zawiera więcej niż 0,2% materiału palnego lub związków chloru w takich ilościach, że zawartość chloru jest większa niż 0,02%.
- 645 Kodu klasyfikacyjnego podanego w kolumnie (3b) tabeli A w dziale 3.2 używa się wyłącznie za zgodą właściwej władzy Umawiającej się Strony ADR, wydaną przed przewozem. Zgoda taka powinna być wydana w formie pisemnej, jako świadectwo zatwierdzenia klasyfikacji (patrz 5.4.1.2.1 (g)), zaopatrzone w indywidualny numer. Jeżeli zaliczenie do podklasy dokonane jest zgodnie z procedurą podaną w 2.2.1.1.7.2, to właściwa władza może wymagać weryfikacji klasyfikacji porównawczej na podstawie wyników badań uzyskanych w testach Serii 6

³ Patrz w szczególności Część C Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2001/18/WE w sprawie zamierzonego uwalniania do środowiska organizmów zmodyfikowanych genetycznie i uchylająca Dyrektywę Rady 90/220/EWG (Dz. Urz. WE L 106 z 17.04.2001 r., str. 8-14; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 15, t. 6, str. 77), określająca procedury dopuszczenia dla Wspólnot Europejskich.

- 646 Węgiel wytwarzany w procesie aktywacji parą wodną nie podlega przepisom ADR.
- 647 Przewóz octu winnego i kwasu octowego zawierających nie więcej niż 25% masowych czystego kwasu podlega wyłącznie następującym wymaganiom:
- (a) opakowania, w tym DPPL i opakowania duże, oraz cysterny powinny być wykonane ze stali nierdzewnej lub tworzywa sztucznego, które są trwale odporne na działanie korodujące octu winnego i octu spożywczego;
  - (b) opakowania, w tym DPPL i opakowania duże, oraz cysterny powinny podlegać oględzinom wykonywanym przez ich właściciela, przynajmniej raz w roku. Wyniki tych oględzin powinny być zapisane i przechowywane, nie krócej niż rok. Uszkodzone opakowania, w tym DPPL i opakowania duże, oraz cysterny nie powinny być napełniane;
  - (c) opakowania, w tym DPPL i opakowania duże, oraz cysterny powinny być napełniane w taki sposób, aby materiał nie był rozlewany na ich zewnętrzną powierzchnię i aby nie utrzymywały się na tej powierzchni żadne jego pozostałości;
  - (d) uszczelki i zamknięcia powinny być odporne na działanie octu winnego i octu spożywczego. Opakowania, w tym DPPL i opakowania duże, oraz cysterny powinny być zamknięte hermetycznie przez osobę odpowiedzialną za pakowanie lub napełnianie, w taki sposób, aby w normalnych warunkach przewozu nie doszło do żadnego wycieku;
  - (e) dopuszcza się stosowanie opakowań kombinowanych zawierających opakowania wewnętrzne wykonane ze szkła lub z tworzywa sztucznego (patrz instrukcja pakowania P001 podana w 4.1.4.1), które spełniają ogólne warunki pakowania podane w 4.1.1.1, 4.1.1.2, 4.1.1.4, 4.1.1.5, 4.1.1.6, 4.1.1.7 i 4.1.1.8;

Nie stosuje się innych przepisów ADR.

- 648 Przedmioty zaimpregnowane tym pestycydem, takie jak płyty pilśniowe, rolki papieru, baloty bawełny, folie tworzywa sztucznego, w opakowaniach hermetycznie zamkniętych nie podlegają przepisom ADR.

649 *(Skreślony)*

- 650 Odpady zawierające pozostałości opakowań oraz zestalone lub ciekłe pozostałości farb mogą być przewożone na warunkach II grupy pakowania. W uzupełnieniu przepisów mających zastosowanie do UN 1263 II grupy pakowania, odpady te mogą być również pakowane i przewożone na następujących warunkach:

- (a) Odpady mogą być pakowane zgodnie z instrukcją pakowania P002 podaną w 4.1.4.1 lub zgodnie z instrukcją pakowania IBC06 podaną w 4.1.4.2;
- (b) Odpady mogą być pakowane w DPPL elastyczne typu 13H3, 13H4 lub 13H5, umieszczonych w opakowaniach zbiorczych o pełnych ścianach;
- (c) Badanie opakowań i DPPL, o których mowa w (a) lub (b), może być przeprowadzone zgodnie z wymaganiami działów, odpowiednio, 6.1 lub 6.5 w odniesieniu do materiałów stałych, na poziomie II grupy pakowania.

Badania powinny być przeprowadzone na opakowaniach i DPPL, napełnionych reprezentatywną próbką odpadów, przygotowanych jak do przewozu;

- (d) Dopuszcza się przewóz luzem w pojazdach przykrytych opończą, kontenerach zamkniętych lub kontenerach wielkich przykrytych opończą, jeżeli pojazdy te i kontenery mają pełne ściany. Skrzynia pojazdu i kontener powinny być szczelne lub uszczelnione, np. poprzez zastosowanie odpowiedniej i dostatecznie wytrzymałej wykładziny wewnętrznej;
- (e) Jeżeli odpad przewożony jest na warunkach określonych w niniejszym przepisie szczególnym, to powinien być on opisany w dokumencie przewozowym zgodnie z 5.4.1.1.3 w następujący sposób:
 „UN 1263 ODPAD FARBA, 3, II, (D/E)”, lub
 „UN 1263 ODPAD FARBA, 3, PG II, (D/E)”.

651 Przepisu szczególnego V2 (1) nie stosuje się, jeżeli masa netto materiałów wybuchowych na jednostkę transportową nie przekracza 4000 kg, pod warunkiem, że masa netto materiałów wybuchowych na pojazd nie przekracza 3000 kg.

652 Naczynia ze stali austenitycznej nierdzewnej, stali ferrytyczno-austenitycznej (stali Duplex) oraz ze spawanego tytanu, które nie spełniają wymagań działu 6.2, ale zostały zbudowane i zatwierdzone zgodnie z krajowymi przepisami lotniczymi, do stosowania jako naczynia z paliwem do balonów i statków powietrznych na gorące powietrze, wprowadzone do eksploatacji (data próby odbiorczej) przed 1 lipca 2004 r., mogą być przewożone transportem drogowym na następujących warunkach:

- (a) Spełnione są przepisy ogólne podane w 6.2.1;
- (b) Projekt i konstrukcja naczyń zostały zatwierdzone do stosowania w lotnictwie przez władzę krajową właściwą dla transportu lotniczego;
- (c) W odstępstwie od 6.2.3.1.2, ciśnienie obliczeniowe powinno być wyprowadzone z maksymalnej temperatury otoczenia obniżonej do +40 °C; w takim przypadku:
  - (i) w odstępstwie od 6.2.5.1, butle mogą być wykonane z walcowanego i wyżarzonego handlowo czystego tytanu spełniającego wymagania minimalne $R_m > 450$ MPa, $\epsilon_A > 20\%$ (ϵ_A = wydłużenie próbki po zerwaniu);
  - (ii) butle z nierdzewnej stali ferrytyczno-austenitycznej (stali Duplex) mogą być używane przy poziomie naprężeń do 85% minimalnej gwarantowanej granicy plastyczności (Re) przy ciśnieniu obliczeniowym wyprowadzonym z maksymalnej temperatury otoczenia obniżonej do +40 °C;
  - (iii) naczynia powinny być wyposażone w urządzenia obniżające ciśnienie ustawione na ciśnienie nominalne 26 barów; ciśnienie próbne takich naczyń nie powinno być niższe niż 30 barów;
- (d) Jeżeli wyłączenie podane w (c) nie ma zastosowania, to naczynia powinny być zaprojektowane na temperaturę odniesienia 65 °C i powinny być wyposażone w urządzenia obniżające ciśnienie, ustawione na ciśnienie nominalne, określone przez właściwą władzę państwa użytkownika;
- (e) Korpus naczynia powinien być pokryty zewnętrzną wodoodporną warstwą ochronną o grubości, nie mniejszej niż 25 mm, wykonaną z pianki o strukturze komórkowej lub z podobnego materiału;
- (f) Podczas przewozu, naczynie powinno być skutecznie zabezpieczone w klatce lub dodatkowym urządzeniu zabezpieczającym;

- (g) Naczynia powinny być oznakowane czytelną, widoczną nalepką stwierdzającą, że naczynia używane są tylko w balonach na ogrzane powietrze lub statkach powietrznych na ogrzane powietrze;
- (h) Czas użytkowania (licząc od daty próby odbiorczej) nie powinien przekraczać 25 lat.

653 Przewóz tego gazu w butlach, dla których ciśnienie próbne napełniającego je gazu nie przekracza 15,2 MPa×litr (152 barów×litr), nie podlega innym przepisom ADR, jeżeli spełnione są następujące warunki:

- są spełnione przepisy dotyczące konstrukcji i badania butli;
- butle zostały umieszczone w opakowaniach zewnętrznych, które spełniają, co najmniej przepisy części 4 dla opakowań kombinowanych. Powinny być spełnione przepisy ogólne dotyczące pakowania podane w 4.1.1.1, 4.1.1.2 i 4.1.1.5 do 4.1.1.7;
- butle nie są zapakowane razem z innymi towarami niebezpiecznymi;
- całkowita masa brutto sztuki przesyłki nie przekracza 30 kg; oraz
- każda sztuka przesyłki jest oznakowana w sposób trwały i widoczny napisem: „UN 1066” dla argonu sprężonego, „UN 1013” dla ditlenku węgla, „UN 1046” dla helu sprężonego lub „UN 1066” dla azotu sprężonego. Napis ten umieszczony jest w polu rombu obwiedzionego linią o wymiarach nie mniejszych niż 100 mm × 100 mm.

654 Zapalniczki odpadowe, zebrane oddzielnie i nadane zgodnie z 5.4.1.1.3, mogą być przewożone pod tą pozycją w celu utylizacji. Nie muszą być one zabezpieczone przed przypadkowym zadziałaniem, pod warunkiem, że podjęto środki zapobiegające niebezpiecznemu wzrostowi w nich ciśnienia i wytworzeniu atmosfery niebezpiecznej.

Zapalniczki odpadowe, oprócz nieszczelnych i silnie zdeformowanych, powinny być pakowane zgodnie z instrukcją P003. Ponadto, powinny być spełnione następujące przepisy:

- stosuje się wyłącznie opakowania sztywne o pojemności maksymalnej 60 litrów;
- opakowania powinny być napełnione wodą lub innym odpowiednim materiałem ochronnym w celu uniknięcia zapłonu;
- w normalnych warunkach przewozu wszystkie urządzenia zapalające w zapalniczkach, powinny być pokryte materiałem ochronnym;
- opakowania powinny być odpowiednio wentylowane w celu zapobieżenia tworzeniu atmosfery wybuchowej i wzrostowi ciśnienia;
- sztuki przesyłek powinny być przewożone tylko w pojazdach wentylowanych lub odkrytych lub w kontenerach.

Nieszczelne lub silnie zdeformowane zapalniczki, powinny być przewożone w opakowaniach awaryjnych pod warunkiem, że podjęto odpowiednie środki w celu zapobieżenia niebezpiecznemu wzrostowi ciśnienia.

UWAGA: Przepis szczególny 201 oraz przepisy szczególne pakowania PP84 i RR5 w instrukcji pakowania P002 podanej w 4.1.4.1 nie mają zastosowania do zapalniczek odpadowych.

655 Butle i ich zamknięcia, zaprojektowane, wykonane, zatwierdzone i oznakowane

zgodnie z Dyrektywą 97/23/WE⁴ lub Dyrektywą 2014/68/UE⁵, stosowane w aparatach do oddychania, nie spełniające wymagań działu 6.2, mogą być przewożone, pod warunkiem, że podlegają one badaniom i próbom wymienionym w 6.2.1.6.1 i okres pomiędzy badaniami wymieniony w instrukcji pakowania P200 podanej w 4.1.4.1 nie jest przekroczony. Ciśnienie zastosowane do próby ciśnieniowej hydraulicznej jest ciśnieniem zaznaczonym na butli zgodnie z Dyrektywą 97/23/WE⁴ lub Dyrektywą 2014/68/UE⁵.

656 *(Skreślony)*

657 Niniejsza pozycja powinna być stosowana wyłącznie do substancji technicznie czystych; odnośnie do składników mieszanin LPG, patrz UN 1965 lub patrz UN 1075 w powiązaniu z UWAGĄ 2 podaną w 2.2.2.3.

658 UN 1057 ZAPALNICZKI zgodne z normą EN ISO 9994:2006 + A1:2008 „Zapalniczki – Wymagania bezpieczeństwa” oraz UN 1057 POJEMNIKI DO NAPEŁNIANIA ZAPALNICZEK, mogą być przewożone podlegając tylko przepisom 3.4.1 (a) do (h), 3.4.2 (z wyłączeniem, gdy masa brutto wynosi 30 kg), 3.4.3 (z wyłączeniem, gdy masa brutto wynosi 20 kg), 3.4.11 i 3.4.12, pod warunkiem, że spełnione są następujące warunki:

- (a) Całkowita masa brutto każdej sztuki przesyłki jest nie większa niż 10 kg;
- (b) W jednym pojeździe lub kontenerze dużym są przewożone sztuki przesyłek o łącznej masie brutto nie większej niż 100 kg; oraz
- (c) Każde opakowanie zewnętrzne jest w sposób widoczny i trwały oznakowane napisem odpowiednio: „UN 1057 ZAPALNICZKI” lub „UN 1057 POJEMNIKI DO NAPEŁNIANIA ZAPALNICZEK”.

659 Materiały, dla których przypisane są przepisy szczególne PP86 lub TP7 w kolumnie (9a) i w kolumnie (11) tabeli A w dziale 3.2 i dlatego wymagane jest usunięcie powietrza z przestrzeni gazowej, nie powinny być stosowane do przewozu pod tym numerem UN, ale powinny być przewożone pod ich odpowiednimi numerami UN, wymienionymi w tabeli A w dziale 3.2.

UWAGA: Patrz również 2.2.2.1.7.

660 W przypadku przewozu układów magazynowania paliwa gazowego, przeznaczonych do montażu w pojazdach samochodowych i zawierających taki gaz, przepisy podrozdziału 4.1.4.1, działu 5.2, działu 5.4 i działu 6.2 ADR nie muszą być stosowane, pod warunkiem, że spełnione są następujące warunki:

- (a) Układy magazynowania paliwa gazowego odpowiadają wymaganiom Regulaminu Nr 67 EKG ONZ, seria poprawek 2⁶, Regulaminu Nr 110 EKG ONZ, seria poprawek 1⁷ lub Regulaminu Nr 115 EKG ONZ⁸, lub

⁴ Dyrektywa 97/23/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z 29 maja 1997 r. dotycząca przybliżenia praw Państw Członkowskich dotyczących urządzeń pracujących pod ciśnieniem (PED) (Dziennik Urzędowy Wspólnot Europejskich Nr L 181 z 9 lipca 1997, str. 1 - 55).

⁵ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/68/UE z 15 maja 2014 r. w sprawie harmonizacji ustawodawstw państw członkowskich odnoszących się do udostępniania na rynku urządzeń ciśnieniowych (Dziennik Urzędowy Wspólnot Europejskich Nr L 191 z 27 czerwca 2014, str. 164 - 259).

⁷ Regulamin Nr 110 EKG ONZ (Jednolite przepisy dotyczące homologacji:

- I. Specjalnych elementów składowych pojazdów silnikowych wykorzystujących w swoim układzie napędowym sprężony gaz ziemny (CNG) lub skroplony gaz ziemny (LNG);
- II. Pojazdów w odniesieniu do montażu homologowanych specjalnych elementów składowych służących do wykorzystywania w ich układzie napędowym sprężonego gazu ziemnego (CNG) lub skroplonego

Rozporządzenia WE Nr 79/2009⁹ w połączeniu z Rozporządzeniem (UE) Nr 406/2010¹⁰, odpowiednio.

- (b) Układy magazynowania paliwa gazowego są szczelne i nie zawierają żadnych śladów uszkodzeń zewnętrznych, które mogą wpływać na ich bezpieczeństwo.

UWAGA 1: Kryteria można znaleźć w normie ISO 11623:2002 *Transportowe butle do gazu – Badania i próby okresowe kompozytowych butli do gazu (lub ISO DIS 19078 Butle do gazu – Badania montażu butli oraz przekwalifikowywanie wysokociśnieniowych butli przeznaczonych do przechowywania gazu ziemnego jako paliwo do pojazdów samochodowych).*

UWAGA 2: *Jeżeli układy magazynowania paliwa gazowego nie są szczelne lub są przepelnione lub mają uszkodzenia, które mogą wpływać na ich bezpieczeństwo, to mogą one być przewożone wyłącznie w naczyniach ciśnieniowych awaryjnych, zgodnie z ADR.*

- (c) Jeżeli układ magazynowania paliwa gazowego jest wyposażony w dwa lub więcej zaworów umieszczonych szeregowo, to dwa zawory powinny być tak zamknięte, aby były szczelne w normalnych warunkach przewozu. Jeżeli jest tylko jeden zawór lub tylko jeden zawór działa prawidłowo, to wszystkie otwory, za wyjątkiem otworu urządzenia obniżającego ciśnienie, powinny być zamknięte w taki sposób, aby były szczelne w normalnych warunkach przewozu.
- (d) Układy magazynowania paliwa gazowego powinny być przewożone w taki sposób, aby były zabezpieczone przed zablokowaniem urządzenia obniżającego ciśnienie lub jakimkolwiek uszkodzeniem zaworów lub innych będących pod wpływem ciśnienia części instalacji zasilania gazem oraz przypadkowego uwolnienia gazu w normalnych warunkach przewozu. Układ magazynowania paliwa gazowego powinien być tak zabezpieczony, aby zapobiec przesuwaniu, przetaczaniu lub ruchowi pionowemu.
- (e) Układy magazynowania paliwa gazowego powinny odpowiadać przepisom 4.1.6.8 (a), (b), (c), (d) lub (e).
- (f) Przepisy dotyczące znakowania i stosowania nalepek ostrzegawczych zawarte w dziale 5.2, powinny być spełnione, chyba że systemy magazynowania paliwa gazowego są przewożone w urządzeniu manipulacyjnym. Jeżeli tak, to znaki i nalepki ostrzegawcze powinny być umieszczone na tym urządzeniu.
- (g) Dokumentacja
- Do każdej przesyłki przewożonej zgodnie z niniejszym przepisem szczególnym, powinien być dołączony dokument przewozowy zawierający, co najmniej następujące informacje:

---

gazu ziemnego (LNG)).

⁸ Regulamin Nr 115 EKG ONZ (Jednolite przepisy dotyczące homologacji:

I specjalnych dodatkowych układów zasilania LPG (skroplonym gazem węglowodorowym), które mają być instalowane w pojazdach silnikowych w celu wykorzystywania LPG w ich układzie napędowym

II. specjalnych dodatkowych układów zasilania CNG (sprężonym gazem ziemnym), które mają być instalowane w pojazdach silnikowych w celu wykorzystywania CNG w ich układzie napędowym).

⁹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) Nr 79/2009 z 14 stycznia 2009 r. w sprawie homologacji typu pojazdów silnikowych napędzanych wodorem oraz zmieniające dyrektywę 2007/47/WE.

¹⁰ Rozporządzenie Komisji (UE) Nr 406/2010 z 26 kwietnia 2010 r. w sprawie wykonania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 79/2009 w sprawie homologacji typu pojazdów silnikowych napędzanych wodorem.

- (i) numer UN gazu zawartego w układzie magazynowania paliwa gazowego, poprzedzony literami „UN”;
- (ii) prawidłową nazwę przewozową tego gazu;
- (iii) numer wzoru nalepki ostrzegawczej;
- (iv) ilość układów magazynowania paliwa gazowego;
- (v) w przypadku gazów skroplonych, masę netto w kilogramach gazu dla każdego układu magazynowania paliwa gazowego, a w przypadku gazów sprężonych, pojemność wodną w litrach dla każdego układu magazynowania paliwa gazowego, po której zamieszcza się informację o nominalnym ciśnieniu roboczym;
- (vi) nazwy i adresy nadawcy i odbiorcy.

Informacje określone od (i) do (v) powinny być zamieszczone zgodnie z jednym z następujących przykładów:

Przykład 1: UN 1971 gaz ziemny sprężony, 2.1, 1 układ magazynowania paliwa gazowego o pojemności całkowitej 50 litrów, 200 bar.

Przykład 2: UN 1965 węglowodory gazowe, mieszanina skroplona i.n.o., 2.1, 3 układy magazynowania paliwa gazowego, w każdym 15 kg masy netto gazu.

***UWAGA:** Wszystkie pozostałe przepisy ADR powinny być stosowane.*

661 *(Skreślony)*

662 Butle niezgodne z przepisami działu 6.2 użytkowane wyłącznie na pokładzie statku lub statku powietrznego mogą być przewożone do celów napełniania lub badania i z powrotem, pod warunkiem, że butle są zaprojektowane i skonstruowane zgodnie z normą uznaną przez właściwą władzę państwa zatwierdzenia oraz wszelkimi innymi stosownymi wymaganiami ADR, w tym:

- (a) butle powinny być przewożone z ochroną zaworów zgodnie z 4.1.6.8;
- (b) butle powinny być oznakowane napisami i nalepkami ostrzegawczymi zgodnie z 5.2.1 i 5.2.2; oraz
- (c) powinny być spełnione wszelkie stosowne wymagania dotyczące napełniania określone w instrukcji pakowania P200 podanej w 4.1.4.1.

W dokumencie przewozowym powinno się umieścić następujący zapis: „**Przewóz zgodny z przepisem szczególnym 662**”.

663 Pozycję tę można stosować wyłącznie do opakowań, opakowań dużych lub DPPL lub ich części, które zawierały towary niebezpieczne, przewożonych w celu utylizacji, recyklingu lub odzyskania ich materiału, lecz nie do regeneracji, naprawy, regularnej konserwacji, modernizacji lub ponownego użycia, a także, które zostały opróżnione tak, aby w chwili nadania ich do przewozu zawierały jedynie pozostałości materiałów niebezpiecznych przylegające do części opakowania.

Zakres:

Opakowania odpadowe próżne nieoczyszczone mogą zawierać wyłącznie pozostałości materiałów niebezpiecznych należących do klas 3, 4.1, 5.1, 6.1, 8 lub 9. Ponadto pozostałościami nie powinny być:

- materiały zaliczone do I grupy pakowania lub materiały, którym

- w kolumnie (7a) w tabeli A w dziale 3.2 przypisano „0”; ani
- materiały zaklasyfikowane jako materiały wybuchowe odczulone klasy 3 lub klasy 4.1; ani
- materiały zaklasyfikowane jako materiały samoreaktywne klasy 4.1; ani
- materiały promieniotwórcze; ani
- azbest (UN 2212 i UN 2590), bifenyle polichlorowane (UN 2315 i UN 3432) oraz bifenyle polichlorowcowane, monometylodifenylometany chlorowcowane lub terfenyle polichlorowcowane (UN 3151 i UN 3152).

Przepisy ogólne

Opakowania odpadowe próżne nieoczyszczone zawierające pozostałości materiałów

o zagrożeniu dominującym lub dodatkowym klasy 5.1, nie powinny być pakowane razem z innymi opakowaniami odpadowymi próżnymi nieoczyszczonymi lub ładowane razem z takimi opakowaniami do kontenera, pojazdu lub kontenera do przewozu luzem. W miejscu załadunku powinny być stosowane udokumentowane procedury sortowania, zapewniające zgodność z przepisami dotyczącymi niniejszej pozycji.

UWAGA: Do opakowań odpadowych próżnych nieoczyszczonych mają zastosowanie wszystkie pozostałe przepisy ADR.

- 664 Jeżeli materiały objęte tą pozycją są przewożone w cysternach stałych (pojazdach-cysternach) lub cysternach odejmowalnych, to cysterny te mogą być wyposażone w dozowniki dodatków.

Dozowniki dodatków:

- stanowią część wyposażenia obsługowego i w czasie opróżniania cysterny służą do dozowania dodatków UN 1202, UN 1993 (III grupa pakowania), UN 3082 lub materiałów, które nie są niebezpieczne;
- składają się z takich elementów jak połączenia rurowe i węże, urządzenia zamykające, pompy i urządzenia dozujące, które są na stałe podłączone do urządzenia służącego do rozładunku stanowiącego część wyposażenia obsługowego cysterny;
- obejmują jednostki ładunkowe stanowiące integralną część zbiornika lub na stałe zamontowane do zewnętrznej części cysterny lub pojazdu-cysterny.

Alternatywnie dozowniki dodatków mogą posiadać przyłącza do opakowań. W takim przypadku samo opakowanie nie jest uznawane za część dozownika dodatków.

W zależności od konstrukcji zastosowanie mają następujące wymagania:

(a) Konstrukcja naczynia

- (i) jako integralna część zbiornika (np. komora cysterny), powinna ona być zgodna z odpowiednimi przepisami podanymi w dziale 6.8;
- (ii) jeżeli jest na stałe zamontowana do zewnętrznej części cysterny lub pojazdu-cysterny, to nie podlega przepisom ADR dotyczącym konstrukcji, jeżeli jest zgodna z poniższymi przepisami:

Naczynie powinno być wykonane z metalu i spełniać następujące minimalne wymagania dotyczące grubości ścian:

<i>Material</i>	<i>Minimalna grubość ścian^a</i>
Stale austenityczne nierdzewne	2,5 mm

Inne metale	3 mm
Stopy aluminium	4 mm
Czyste aluminium o zawartości 99,80%	6 mm

^a W przypadku jednostek ładunkowych z podwójnymi ścianami całkowita grubość zewnętrznej ściany z metalu oraz wewnętrznej ściany z metalu powinna odpowiadać zalecanej grubości ścian.

Spawanie powinno być wykonywane zgodnie z pierwszym akapitem przepisu 6.8.2.1.23, lecz można również zastosować inne odpowiednie metody stwierdzenia jakości spawania.

- (iii) opakowania, które można przyłączyć do dozownika dodatków, powinny być opakowaniami metalowymi oraz spełniać odpowiednie wymagania dotyczące konstrukcji podane w dziale 6.1, mające zastosowanie do danego dodatku.
- (b) Zatwierdzenie cysterny

W przypadku cystern wyposażonych w dozownik dodatków lub cystern, które planuje się wyposażyc w taki dozownik, a dozownik ten jest objęty oryginalnym zatwierdzeniem typu cysterny, zastosowanie powinny mieć przepisy podane w 6.8.2.3.4.
- (c) Użytkowanie naczyń i dozowników dodatków
  - (i) nie ma dodatkowych wymagań w przypadku podanym powyżej w (a)(i);
  - (ii) nie ma dodatkowych wymagań w przypadku podanym powyżej w (a)(ii); całkowita pojemność naczynia nie może być większa niż 400 litrów na pojazd;
  - (iii) w przypadku podanym powyżej w (a)(iii) wymagania podane w 7.5.7.5 i 8.3.3 nie mają zastosowania. Opakowania mogą być przyłączane do dozownika dodatków podczas opróżniania cysterny. W trakcie przewozu zamknięcia i przyłącza powinny być zamknięte, tak, aby zapewnić szczelność;
- (d) Badanie dozowników dodatków

Do dozowników dodatków zastosowanie mają przepisy podane w 6.8.2.4. W przypadku podanym powyżej w (a)(ii), w momencie przeprowadzania odbiorczych, pośrednich lub okresowych badań cysterny naczynie dozownika dodatków powinno podlegać jedynie sprawdzeniu stanu zewnętrznego i próbie szczelności. Próbę szczelności powinno się przeprowadzać przy ciśnieniu próbnym wynoszącym nie mniej niż 0,2 bara.

***UWAGA:** W przypadku opakowań podanych powyżej w (a)(iii) zastosowanie mają odpowiednie przepisy ADR.*
- (e) Dokument przewozowy

W przypadku danego dozownika dodatków do dokumentu przewozowego załącza się wyłącznie informacje wymagane zgodnie 5.4.1.1.1 (a) do (d). W takim przypadku w dokumencie przewozowym należy umieścić uwagę „**dozownik dodatków**”.
- (f) Szkolenie kierowców

kierowcy, którzy przeszli szkolenie zgodnie z 8.2.1 ograniczone do przewozu materiałów danej klasy w cysternach, nie potrzebują odbywać dodatkowych szkoleń dotyczących przewozu dodatków;

(g) Znakowanie lub umieszczanie nalepek ostrzegawczych

duże nalepki ostrzegawcze lub znaki umieszczone na cysternie stałej (pojeździe-cysternie) lub cysternie odejmowalnej dotyczące przewozu materiałów niebezpiecznych pod tą pozycją, zgodnie z wymaganiami działu 5.3, nie dotyczą dozowników lub zawartych w nich materiałów.

665 Niezmielony węgiel kamienny, koks i antracyt, spełniające kryteria klasyfikacyjne dla klasy 4.2, III grupa pakowania, nie podlegają przepisom ADR.

666 Pojazdy zaklasyfikowane do UN 3166 lub UN 3171 i urządzenie zasilane akumulatorem zaklasyfikowane do UN 3171 zgodnie z przepisami szczególnymi 240, 312 i 385, jak również wszelkie towary niebezpieczne w nich zawarte, które są niezbędne do ich działania lub działania wyposażenia, przewożone jako ładunek, nie podlegają innym przepisom ADR, pod warunkiem, że spełnione są następujące warunki:

(a) W przypadku paliw ciekłych, wszystkie zawory pomiędzy silnikiem lub wyposażeniem a zbiornikiem paliwa powinny być zamknięte w czasie przewozu, chyba że jest to niezbędne dla utrzymania pracy wyposażenia. W stosownych przypadkach pojazdy powinny być załadowane w pozycji pionowej i zabezpieczone przed upadkiem;

(b) W przypadku paliw gazowych, zawór pomiędzy zbiornikiem gazu a silnikiem powinien być zamknięty a obwód elektryczny przerwany, chyba że jest to niezbędne dla utrzymania pracy wyposażenia ;

(c) Układy magazynowania w wodorkach metali powinny być zatwierdzone przez właściwą władzę państwa producenta. Jeżeli państwo producenta nie jest Umawiającą się Stroną ADR, zatwierdzenie powinno być uznane przez właściwą władzę Umawiającej się Strony ADR;

(d) Przepisy (a) i (b) nie mają zastosowania do pojazdów, które zostały opróżnione z paliw ciekłych lub gazowych,

***UWAGA 1:** Uznaje się, że pojazd jest opróżniony z paliwa ciekłego, gdy zbiornik paliwa ciekłego został opróżniony a pojazd nie działa z powodu braku paliwa. Elementy pojazdów, takie jak przewody paliwowe, filtry paliwa czy wtryskiwacze, nie muszą być umyte, osuszone ani oczyszczone, aby można było uznać, że są opróżnione z paliw ciekłych. Ponadto zbiornik paliwa ciekłego nie musi być myty ani czyszczony.*

***UWAGA 2:** Uznaje się, że pojazd jest opróżniony z paliwa gazowego, gdy zbiorniki paliwa gazowego są opróżnione z cieczy (w przypadku gazów skroplonych), ciśnienie w zbiornikach nie przekracza 2 barów a zawór zamykający dopływ paliwa lub zawór odcinający są zamknięte i zabezpieczone.*

667 (a) Wymagania podane w 2.2.9.1.7(a) nie mają zastosowania, gdy przedprodukcyjne prototypy ogniwo lub akumulatorów litowych bądź ogniwa lub akumulatory litowe wyprodukowane w niewielkiej serii, składającej się co najwyżej ze 100 sztuk, są zainstalowane w pojeździe, silniku lub maszynie;

(b) Wymagania podane w 2.2.9.1.7 nie mają zastosowania do ogniwo lub

akumulatorów litowych znajdujących się w zniszczonych albo wadliwych pojazdach, silnikach lub maszynach. W takich przypadkach powinny być spełnione następujące warunki:

- (i) jeżeli uszkodzenie lub wada nie ma znaczącego wpływu na bezpieczeństwo ogniwa lub akumulatora, to zniszczone i uszkodzone pojazdy, silniki lub maszyny mogą być przewożone na warunkach określonych w przepisach szczególnych 363 lub 666, w zależności od przypadku;
- (ii) jeżeli uszkodzenie lub wada ma znaczący wpływ na bezpieczeństwo ogniwa lub akumulatora, to ogniwa lub akumulatory litowe powinny zostać usunięte i przewożone na warunkach określonych w przepisie szczególnym 376.

Jeżeli jednak nie ma możliwości bezpiecznego usunięcia ogniwa lub akumulatora bądź nie jest możliwe sprawdzenie ich stanu, to pojazd, silnik lub maszynę można odholować albo przewieźć na warunkach określonych w (i).

668 Materiały o podwyższonej temperaturze stosowane do celów nanoszenia oznakowania dróg nie podlegają przepisom ADR, jeżeli spełnione są następujące warunki:

- (a) nie spełniają kryteriów klasyfikacyjnych żadnej innej klasy niż klasa 9;
- (b) temperatura zewnętrznej powierzchni kotła nie przekracza 70;
- (c) kocioł jest zamknięty w sposób zapobiegający jakimkolwiek ubytkowi produktu podczas przewozu;
- (d) maksymalna pojemność kotła jest ograniczona do 3000 l.

669 Przyczepa wyposażona w urządzenia zasilane paliwem ciekłym, gazowym lub energią elektryczną pochodzącą z urządzeń wytwarzających i magazynujących energię elektryczną, przeznaczonych do użycia podczas przewozu realizowanego tą przyczepą stanowiącą część jednostki transportowej, powinna być zaklasyfikowana do UN 3166 lub UN 3171 i przewożona, na pojeździe jako ładunek, na warunkach określonych dla wymienionych numerów UN, a całkowita pojemność zbiorników zawierających paliwa ciekłe nie powinna przekraczać 500 litrów.

DZIAŁ 3.4

TOWARY NIEBEZPIECZNE ZAPAKOWANE W ILOŚCIACH OGRANICZONYCH

3.4.1 Przepisy niniejszego działu mają zastosowanie do przewozu towarów niebezpiecznych niektórych klas, zapakowanych w ilościach ograniczonych. Odpowiedni limit ilościowy dla opakowania wewnętrznego lub przedmiotu jest określony dla każdego materiału w kolumnie (7a) w tabeli A w dziale 3.2. Ponadto, w kolumnie tej limit ilościowy „0” wskazany jest dla każdej pozycji niedopuszczonej do przewozu, zgodnie z niniejszym działem.

Ilości ograniczone towarów niebezpiecznych zapakowanych w takich ilościach, spełniające przepisy niniejszego działu, nie podlegają żadnym innym przepisom ADR, za wyjątkiem odpowiednich przepisów:

- (a) Części 1, działów 1.1, 1.2, 1.3, 1.4, 1.5, 1.6, 1.8, 1.9;
- (b) Części 2;
- (c) Części 3, działów 3.1, 3.2, 3.3 (oprócz przepisów szczególnych 61, 178, 181, 220, 274, 625, 633 i 650 (e));
- (d) Części 4, podrozdziałów 4.1.1.1, 4.1.1.2, 4.1.1.4 to 4.1.1.8;
- (e) Części 5, 5.1.2.1(a) (i) i (b), 5.1.2.2, 5.1.2.3, 5.2.1.10, 5.4.2;
- (f) Części 6, wymagań konstrukcyjnych w 6.1.4 oraz podrozdziałów 6.2.5.1 i 6.2.6.1 do 6.2.6.3;
- (g) Części 7, działów 7.1 oraz rozdziałów 7.2.1, 7.2.2, 7.5.1 (za wyjątkiem 7.5.1.4), 7.5.2.4, 7.5.7, 7.5.8 i 7.5.9;
- (h) 8.6.3.3 i 8.6.4.

3.4.2 Towary niebezpieczne powinny być zapakowane wyłącznie w opakowania wewnętrzne umieszczone w odpowiednich opakowaniach zewnętrznych. Mogą być stosowane opakowania pośrednie. Ponadto, w odniesieniu do przedmiotów podklasy 1.4, grupy zgodności S, przepisy rozdziału 4.1.5 powinny być w pełni spełnione. Stosowanie opakowań wewnętrznych nie jest konieczne dla przewozu przedmiotów takich, jak: aerozole lub „naczynia, małe, zawierające gaz”. Całkowita masa brutto sztuki przesyłki nie powinna przekraczać 30 kg.

3.4.3 Za wyjątkiem przedmiotów podklasy 1.4, grupy zgodności S, tace obciążone folią termokurczliwą lub folią rozciągliwą, spełniające wymagania określone w 4.1.1.1, 4.1.1.2 i 4.1.1.4 do 4.1.1.8, mogą być stosowane jako opakowania zewnętrzne dla przedmiotów lub opakowań wewnętrznych zawierających towary niebezpieczne zgodnie z niniejszym działem. Podatne na pęknięcie lub przebicie opakowania wewnętrzne, takie jak opakowania wykonane ze szkła, porcelany, kamionki lub niektórych tworzyw sztucznych, powinny być umieszczane w odpowiednich opakowaniach pośrednich, spełniających wymagania określone w 4.1.1.1, 4.1.1.2 i 4.1.1.4 do 4.1.1.8, i powinny być zbudowane w taki sposób, aby spełniały wymagania konstrukcyjne określone w 6.1.4. Całkowita masa brutto sztuki przesyłki nie powinna przekraczać 20 kg.

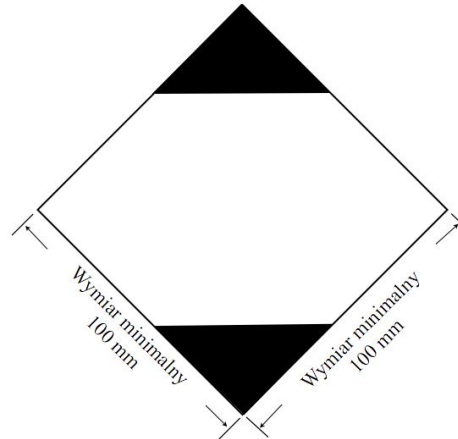
3.4.4 Towary ciekłe klasy 8, II grupy pakowania, w opakowaniach wewnętrznych z porcelany lub kamionki, powinny być zamknięte w zgodnych i sztywnych opakowaniach pośrednich.

3.4.5 i 3.4.6 (Zarezerwowane)

3.4.7 Oznakowanie sztuk przesyłek zawierających towary w ilościach ograniczonych

3.4.7.1 Z wyjątkiem transportu lotniczego, sztuki przesyłek zawierające towary niebezpieczne w ilościach ograniczonych powinny posiadać znak wskazany na rys. 3.4.7.1:

Rys. 3.4.7.1

Znak dla sztuk przesyłek zawierających towary w ilościach ograniczonych

Znak powinien być dobrze widoczny, czytelny i odporny na działanie czynników atmosferycznych bez istotnej utraty tych cech.

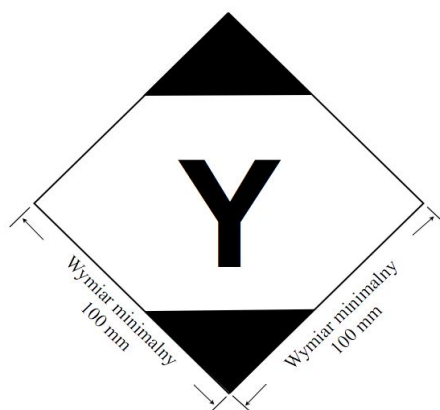
Znak powinien mieć kształt kwadratu ustawionego pod kątem 45° (kształt rombu). Górna i dolna część oraz linia obrzeża powinny być czarne. Powierzchnia środkowa powinna być biała lub odpowiednio kontrastująca. Minimalne wymiary powinny wynosić 100 mm × 100 mm, a minimalna szerokość linii obrzeża tworzącej kontur rombu powinna wynosić 2 mm. Elementy znaku, dla których nie podano wymiarów, powinny być proporcjonalne do odpowiednich elementów pokazanych na rysunku.

3.4.7.2 Ze względu na wielkość sztuki przesyłki minimalne wymiary zewnętrzne znaku wskazane na rys. 3.4.7.1 mogą zostać zmniejszone, ale nie mniej niż do 50 mm × 50 mm, pod warunkiem, że pozostanie on dobrze widoczny. Minimalna szerokość linii obrzeża tworzącej kontur rombu może zostać zmniejszona do 1 mm.

3.4.8 Oznakowanie sztuk przesyłek z towarami w ilościach ograniczonych zgodne z przepisami części 3, działu 4 Instrukcji Technicznych ICAO

3.4.8.1 Sztuki przesyłek zawierające towary niebezpieczne pakowane zgodnie z przepisami części 3, działu 4 Instrukcji Technicznych ICAO mogą posiadać znak wskazany na rysunku 3.4.8.1 w celu potwierdzenia zgodności z tymi przepisami.

Rys. 3.4.8.1

Znak dla sztuk przesyłek zawierających towary w ilościach ograniczonych zgodnie z przepisami części 3, działu 4 Instrukcji Technicznych ICAO

Znak powinien być dobrze widoczny, czytelny i odporny na działanie czynników atmosferycznych bez istotnej utraty tych cech.

Znak powinien mieć kształt kwadratu ustawionego pod kątem 45° (kształt rombu). Górna i dolna część oraz linia obrzeża powinny być czarne. Powierzchnia środkowa powinna być biała lub odpowiednio kontrastująca. Minimalne wymiary powinny wynosić 100 mm × 100 mm, a minimalna szerokość linii obrzeża tworzącej kontur rombu powinna wynosić 2 mm. Symbol „Y” umieszcza się w środku oznakowania i powinien być dobrze widoczny. Elementy znaku, dla których nie podano wymiarów, powinny być proporcjonalne do odpowiednich elementów pokazanych na rysunku.

3.4.8.2 Ze względu na wielkość sztuki przesyłki minimalne wymiary zewnętrzne znaku wskazane na rysunku 3.4.8.1 mogą zostać zmniejszone, ale nie mniej niż do 50 mm × 50 mm, pod warunkiem, że pozostanie on dobrze widoczny. Minimalna szerokość linii obrzeża tworzącej kontur rombu może zostać zmniejszona do 1 mm. Wielkość symbolu „Y” powinna być zbliżona do wielkości wskazanej na rys. 3.4.8.1.

3.4.9 Sztuki przesyłek zawierające towary niebezpieczne, posiadające znaki zgodnie z 3.4.8 posiadające lub nieposiadające dodatkowych nalepek ostrzegawczych w przypadku transportu lotniczego powinny spełniać przepisy podane pod 3.4.1 i 3.4.2–3.4.4 oraz nie muszą posiadać znaku wskazanego w 3.4.7.

3.4.10 Sztuki przesyłek zawierające towary niebezpieczne w ilościach ograniczonych posiadające znaki zgodnie z 3.4.7 oraz zgodnie z przepisami Instrukcji Technicznych ICAO, w tym wszelkie konieczne oznakowania i nalepki ostrzegawcze wymienione w części 5 i 6, powinny spełniać przepisy podane odpowiednio w 3.4.1 i 3.4.2–3.4.4.

3.4.11 Używanie opakowań zbiorczych

Jeżeli towary niebezpieczne zapakowane w ilościach ograniczonych umieszczone są w opakowaniu zbiorczym, to zastosowanie mają następujące zasady:

Jeżeli oznakowania reprezentatywne dla wszystkich towarów niebezpiecznych nie są widoczne, opakowanie zbiorcze należy:

- oznakować napisem „OPAKOWANIE ZBIORCZE”. Litery napisu „OPAKOWANIE ZBIORCZE” powinny mieć co najmniej 12 mm wysokości. Napis powinien być sporządzony w języku urzędowym państwa pochodzenia, a także, jeżeli nie jest to język angielski, francuski lub niemiecki, to również w języku

angielskim, francuskim lub niemieckim, jeżeli umowy zawarte między zainteresowanymi państwami nie stanowią inaczej; oraz

- umieścić znaki wymagane w niniejszym dziale.

Za wyjątkiem transportu lotniczego, pozostałe wymagania podane w 5.1.2.1 obowiązują jedynie wówczas, gdy w opakowaniu zbiorczym umieszczone są inne towary niebezpieczne, które nie są zapakowane w ilościach ograniczonych, i wyłącznie w odniesieniu do tych innych towarów niebezpiecznych.

3.4.12 Przed rozpoczęciem przewozu, nadawcy towarów niebezpiecznych zapakowanych w ilościach ograniczonych, powinni przekazać przewoźnikowi w udokumentowany sposób informacje o całkowitej masie brutto tak nadawanych towarów.

3.4.13 (a) Jednostki transportowe o masie maksymalnej powyżej 12 ton, przewożące towary niebezpieczne zapakowane w ilościach ograniczonych, powinny być oznakowane z przodu i z tyłu zgodnie z 3.4.15, za wyjątkiem, gdy jednostka transportowa zawiera inne towary niebezpieczne, dla których wymagane są tablice barwy pomarańczowej, zgodnie z 5.3.2. W tym drugim przypadku, jednostka transportowa może być oznakowana tylko tablicami barwy pomarańczowej, zgodnie z 5.3.2, albo jednocześnie tablicami barwy pomarańczowej, zgodnie z 5.3.2 i znakami zgodnie z 3.4.15.

(b) Kontenery przewożące towary niebezpieczne zapakowane w ilościach ograniczonych na jednostkach transportowych o masie maksymalnej powyżej 12 ton, powinny być oznakowane na wszystkich czterech ścianach bocznych zgodnie z 3.4.15, za wyjątkiem, gdy kontener zawiera inne towary niebezpieczne, dla których wymagane jest oznakowanie nalepkami ostrzegawczymi, zgodnie z 5.3.1. W tym drugim przypadku, kontener może być oznakowany tylko wymaganymi nalepkami albo jednocześnie nalepkami ostrzegawczymi zgodnie z 5.3.1 i znakami zgodnie z 3.4.15.

Przewożąca jednostka transportowa nie musi być oznakowana, z wyjątkiem, gdy znaki umieszczone na kontenerach nie są widoczne z zewnątrz tej jednostki transportowej. W takim przypadku, takie same znaki powinny być zamieszczone z przodu i z tyłu jednostki transportowej.

3.4.14 Znaki określone w 3.4.13, nie są wymagane, jeżeli całkowita masa brutto przewożonych sztuk przesyłek zawierających towary niebezpieczne zapakowane w ilościach ograniczonych nie przekracza 8 ton na jednostkę transportową.

3.4.15 Znaki określone w 3.4.13 powinny odpowiadać wymaganiom podanym w 3.4.7, przy czym minimalne wymiary znaku powinny wynosić 250 mm × 250 mm. Oznakowanie to należy usunąć lub zakryć, gdy nie są przewożone towary niebezpieczne zapakowane w ilościach ograniczonych.

DZIAŁ 3.5

TOWARY NIEBEZPIECZNE ZAPAKOWANE W ILOŚCIACH WYŁĄCZONYCH

3.5.1 Ilości wyłączone

3.5.1.1 Ilości wyłączone towarów niebezpiecznych niektórych klas, innych niż przedmioty, spełniające przepisy niniejszego działu, nie podlegają żadnym innym przepisom ADR, za wyjątkiem:

- (a) wymagań działu 1.3 dotyczących szkolenia;
- (b) procedur klasyfikacji i kryteriów dla określania grup pakowania w Części 2;
- (c) wymagań dotyczących pakowania, zawartych w 4.1.1.1, 4.1.1.2, 4.1.1.4 i 4.1.1.6.

UWAGA: W przypadku materiałów promieniotwórczych, mają zastosowanie wymagania dotyczące materiałów promieniotwórczych w sztukach przesyłek wyłączonych podane w 1.7.1.5.

3.5.1.2 Towary niebezpieczne, które mogą być przewożone jako ilości wyłączone, zgodnie z przepisami niniejszego działu, wskazane są w kolumnie (7b) tabeli A w dziale 3.2 za pomocą następującego kodu alfanumerycznego:

Kod	Maksymalna ilość netto na opakowanie wewnętrzne (w gramach dla materiałów stałych i w ml dla materiałów ciekłych i gazów)	Maksymalna ilość netto na opakowanie zewnętrzne (w gramach dla materiałów stałych i w ml dla materiałów ciekłych i gazów, lub suma gramów i ml przypadku pakowania razem)
E0	Niedopuszczony jako ilości wyłączone	
E1	30	1000
E2	30	500
E3	30	300
E4	1	500
E5	1	300

W odniesieniu do gazów, objętość wskazaną dla opakowań wewnętrznych określa pojemność wodna naczynia wewnętrznego, a objętość wskazaną dla opakowań zewnętrznych określa sumaryczną pojemność wodną wszystkich opakowań wewnętrznych znajdujących się w pojedynczym opakowaniu zewnętrznym.

3.5.1.3 Jeżeli towary niebezpieczne w ilościach wyłączonych, którym przypisano różne kody, zapakowane są razem, to ilość ogólna na opakowanie zewnętrzne powinna być ograniczona do ilości określonej kodem najbardziej restrykcyjnym.

3.5.1.4 Ilości wyłączone towarów niebezpiecznych, zaliczone do kodów E1, E2, E4 i E5, o maksymalnej ilości netto towarów niebezpiecznych na opakowanie wewnętrzne ograniczone do 1 ml dla cieczy i gazów oraz do 1 g dla materiałów stałych, a także o maksymalnej ilości netto towarów niebezpiecznych na opakowanie zewnętrzne, która nie powinna być większa niż 100 g dla materiałów stałych lub 100 ml dla cieczy i gazów, podlegają tylko:

- (a) przepisom w 3.5.2, za wyjątkiem, gdy nie jest wymagane opakowanie pośrednie, jeżeli opakowania wewnętrzne są zapakowane bezpiecznie w opakowanie zewnętrzne z materiałem wyściełającym w taki sposób, aby, w normalnych

warunkach przewozu, nie uległy uszkodzeniu, przebicciu lub, aby nie nastąpiło uwolnienie ich zawartości; a w odniesieniu do cieczy, opakowanie zewnętrzne zawiera dostateczną ilość materiału absorpcyjnego, wystarczającą do wchłonięcia całej zawartości opakowań wewnętrznych; oraz

- (b) przepisom w 3.5.3.

3.5.2 Opakowania

Opakowania stosowane do przewozu towarów niebezpiecznych w ilościach wyłączonych, powinny odpowiadać następującym wymaganiom:

- (a) Powinny posiadać opakowanie wewnętrzne, a każde opakowanie wewnętrzne powinno być wykonane z tworzywa sztucznego (o grubości minimalnej ścianek 0,2 mm, jeżeli używane jest do materiałów ciekłych) lub ze szkła, porcelany, kamionki lub metalu (patrz również 4.1.1.2), a zamknięcia każdego opakowania wewnętrznego powinny być pewnie zablokowane w miejscu ustawienia za pomocą drutu, taśmy lub innym skutecznym sposobem; każde naczynie mające kołnierz z wytłoczonym gwintem powinno posiadać kołpak uszczelniający. Zamknięcie powinno być odporne na oddziaływanie zawartości;
- (b) Każde opakowanie wewnętrzne powinno być bezpiecznie zapakowane w opakowanie pośrednie z materiałem wyściełającym w taki sposób, aby w normalnych warunkach przewozu nie nastąpiło jego rozerwanie, przebiccie lub nie nastąpił wyciek zawartości. W odniesieniu do materiałów ciekłych, opakowanie pośrednie lub zewnętrzne powinno zawierać dostateczną ilość materiału absorpcyjnego w celu zaabsorbowania całej zawartości opakowań wewnętrznych. Umieszczony w opakowaniu pośrednim materiał absorpcyjny może być jednocześnie materiałem wyściełającym. Towary niebezpieczne nie powinny reagować niebezpiecznie z materiałem wyściełającym, materiałem absorpcyjnym i materiałem opakowania ani obniżać integralności lub działania tych materiałów. W razie rozerwania lub wycieku opakowanie powinno przejąć całą zawartość, niezależnie od położenia sztuki przesyłki;
- (c) Opakowanie pośrednie powinno być bezpiecznie zapakowane w mocne, sztywne opakowanie zewnętrzne (drewniane, tekturowe lub z innego równie mocnego materiału);
- (d) Każdy typ sztuki przesyłki powinien odpowiadać przepisom podanym w 3.5.3;
- (e) Każda sztuka przesyłki powinna mieć takie rozmiary, aby posiadała dostateczną powierzchnię do naniesienia wszystkich niezbędnych znaków; oraz
- (f) Dopuszcza się stosowanie opakowań zbiorczych, w których można również umieszczać sztuki przesyłek z towarami niebezpiecznymi lub towary niepodlegające wymaganiom ADR.

3.5.3 Badanie opakowań

3.5.3.1 Gotowa sztuka przesyłki, przygotowana jak do przewozu, z opakowaniami wewnętrznymi napełnionymi, co najmniej do 95% ich pojemności dla materiałów stałych lub, co najmniej do 98% dla materiałów ciekłych, powinny wytrzymywać, bez uszkodzenia któregokolwiek opakowania wewnętrznego lub wycieku z niego, oraz bez znaczącego obniżenia jego skuteczności, badania opisane poniżej, co powinno być udokumentowane w odpowiedni sposób:

- (a) Zrzut na sztywną, poziomą, niesprężynującą powierzchnię z wysokości 1,8 m:
  - (i) Jeżeli próbka ma kształt skrzyni, to powinna być zrzucona w każdym

z następujących ustawień:

- płasko na dno;
- płasko na pokrywę;
- płasko na najdłuższy bok;
- płasko na najkrótszy bok;
- na naroże.

(ii) Jeżeli próbka ma kształt bębna, to powinna być zrzucona w każdym z następujących ustawień:

- po przekątnej przestrzennej bębna na górną krawędź, przy czym środek ciężkości powinien być położony bezpośrednio nad punktem uderzenia;
- po przekątnej przestrzennej bębna na dolną krawędź;
- płasko na bok;

UWAGA: *Każdy z powyższych zrzutów może być przeprowadzony na różnych, ale identycznych sztukach przesyłek.*

(b) Obciążenie stosowane na górną powierzchnię przez 24 godziny, powinno być równoważne masie całkowitej identycznych sztuk przesyłek spiętrzonych na wysokość 3 m (włącznie z tą próbką).

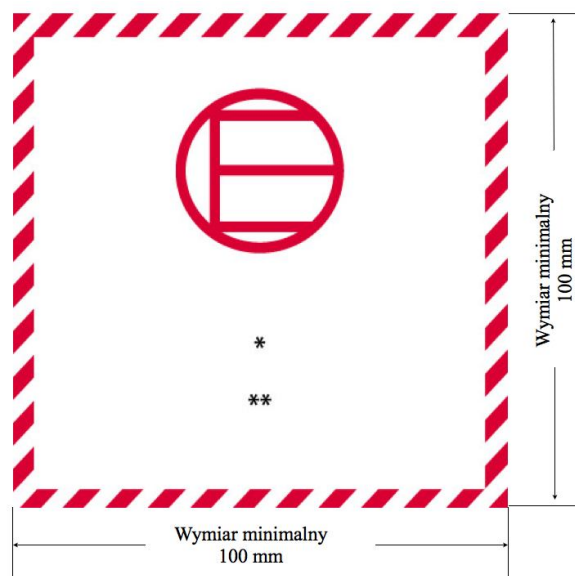
3.5.3.2 Do celów badania, materiały przeznaczone do przewozu w danym opakowaniu mogą być zastąpione innymi materiałami, z wyłączeniem przypadków, gdy zamiana ta może spowodować niewiarygodność wyników badań. Odnośnie do materiałów stałych, jeżeli stosowany jest inny materiał, to powinien mieć on takie same charakterystyki fizyczne (masę, rozmiar cząstek, itp.), jak materiał przeznaczony do przewozu. Jeżeli podczas badań na swobodny spadek z materiałami ciekłymi, stosowany jest inny materiał, to powinien mieć on taką samą gęstość względną (ciężar właściwy) i lepkość, jak materiał przeznaczony do przewozu.

3.5.4 Oznakowanie sztuk przesyłek

3.5.4.1 Sztuki przesyłek, zawierające ilości wyłączone towarów niebezpiecznych, przygotowane zgodnie z przepisami niniejszego działu, powinny być zaopatrzone w trwałe i niezmywalny znak określony w 3.5.4.2. Na znaku powinna być umieszczona pierwsza cyfra lub pojedynczy numer nalepki ostrzegawczej wskazany w kolumnie (5) tabeli A w dziale 3.2 dla każdego towaru zawartego w tej sztuce przesyłki. Jeżeli nazwa nadawcy lub odbiorcy nie jest umieszczona w innych miejscach sztuki przesyłki, to te informacje powinny być umieszczone na tym znaku.

3.5.4.2 Znak dla ilości wyłączonych

Rys. 3.5.4.2

Znak dla ilości wyłączonych

- * W tym miejscu powinien być umieszczony numer pierwszej lub pojedynczej nalepki ostrzegawczej wskazany w kolumnie (5) tabeli A w dziale 3.2.
- ** W tym miejscu powinna być umieszczona nazwa nadawcy lub odbiorcy, jeżeli nie jest ona umieszczona w innych miejscach sztuki przesyłki.

Oznakowanie powinno mieć kształt kwadratu. Obrys i symbol powinny być tego samego koloru, czarne lub czerwone, na białym lub odpowiednio kontrastującym tle. Minimalne wymiary powinny wynosić 100 mm × 100 mm. Elementy znaku, dla których nie podano wymiarów, powinny być proporcjonalne do odpowiednich elementów pokazanych na rysunku.

3.5.4.3 Używanie opakowań zbiorczych

Jeżeli towary niebezpieczne zapakowane w ilościach wyłączonych umieszczone są w opakowaniu zbiorczym, to zastosowanie mają następujące zasady:

Jeżeli oznakowania wymagane dla wszystkich towarów niebezpiecznych nie są widoczne, to opakowanie zbiorcze należy:

- oznakować napisem „OPAKOWANIE ZBIORCZE”. Litery napisu „OPAKOWANIE ZBIORCZE” powinny mieć co najmniej 12 mm wysokości. Napis powinien być sporządzony w języku urzędowym państwa pochodzenia. Jeżeli nie jest to język angielski, francuski lub niemiecki, to również w języku angielskim, francuskim lub niemieckim, jeżeli umowy zawarte między zainteresowanymi państwami nie stanowią inaczej.; oraz
- umieścić znaki wymagane w niniejszym dziale.

Pozostałe wymagania podane w 5.1.2.1 obowiązują jedynie wówczas, gdy w opakowaniu zbiorczym umieszczone są inne towary niebezpieczne, które nie są zapakowane w ilościach wyłączonych, i wyłącznie w odniesieniu do tych innych towarów niebezpiecznych.

3.5.5 Maksymalna liczba sztuk przesyłek w pojeździe lub kontenerze

Liczba sztuk przesyłek w pojeździe lub kontenerze nie powinna być większa niż 1000.

3.5.6 Dokumentacja

Jeżeli towarom niebezpiecznym przewożonym w ilościach wyłączonych towarzyszy dokument lub dokumenty (takie jak konosament, lotniczy list przewozowy lub list przewozowy CMR/CIM), to co najmniej jeden z tych dokumentów powinien zawierać zapis „**Towary niebezpieczne w ilościach wyłączonych**” oraz wskazanie liczby sztuk przesyłek.